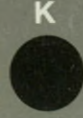

Grey Scale #13

DANES-PICTA.COM

A

1

2

3

4

5

6

M

8

9

10

11

12

13

14

15

B

17

18

19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

ASG WP wewn. 4062/87

Egz. nr.....

ORGANIZACJA I PROWADZENIE ROZPOZNANIA PRZEZ OPERACYJNĄ GRUPĘ MANEWROWĄ FRONTU I ARMII

SKRYPT

47581

WARSZAWA

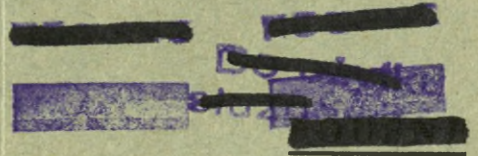
1987

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

ASG WP wewn. 4062/87

Egz. nr 1

ORGANIZACJA I PROWADZENIE ROZPOZNANIA PRZEZ OPERACYJNĄ GRUPĘ MANEWROWĄ FRONTU I ARMII

SKRYPT

 47581

WARSZAWA

1987

SKRYPT OPRACOWAŁ ZESPÓŁ AUTORSKI W SKŁADZIE:

Kierownik zespołu - płk dr Janusz WIŚNIEWSKI

Członkowie:

- ppłk dypl. Wiesław STEFAŃSKI
- mjr dypl. Marian ŁOKOCIEJEWSKI
- ppłk dypl. Tomasz LIMANOWSKI
- mjr dypl. Wiesław ZAJDZIŃSKI

	Str.
WSTĘP	4
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBIEKTÓW DO ROZPOZNANIA W PASIE DZIAŁANIA OPERACYJNEJ GRUPY MANEWROWEJ.....	7
2. CEL, ZADANIA ORAZ MOŻLIWOŚCI POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW ROZPOZNANIA	27
2.1. Rozpoznanie ogólnowojskowe	31
2.2. Działania specjalne	35
2.3. Rozpoznanie radioelektroniczne	41
2.4. Rozpoznanie powietrzne	46
2.5. Rozpoznanie rodzajów wojsk	50
3. ORGANIZACJA I PROWADZENIE ROZPOZNANIA W CZASIE PRZYGOTOWA- NIA I PROWADZENIA DZIAŁAŃ PRZEZ OPERACYJNĄ GRUPĘ MANEWROWĄ. 56	
3.1. Organizacja rozpoznania w czasie przygotowania działań	57
3.2. Prowadzenie rozpoznania w czasie działań OGM	81
UWAGI KOŃCOWE	108
ZAŁĄCZNIKI:	
Nr 1 - Ugrupowanie elementów rozpoznania ogólnowojskowego w działaniach OGM armii /w sile dywizji/ w głębi ugru- powania bojowego nieprzyjaciela /wariant/ <i>wkl. 1. po str.</i>	110
Nr 2 - Skład oraz możliwości ogólnowojskowych elementów roz- poznawczych w działaniach OGM /wariant/	111
Nr 3 - Możliwości bojowe i podstawowe normy operacyjno-tak- tyczne grup specjalnych i rozpoznawczych w działa- niach OGM	113
Nr 4 - Ugrupowanie sił i środków rozpoznania radioelektroni- cznego OGM armii /wariant/ <i>wkl. 2. po str.</i>	114

WSTĘP

W ramach przygotowań wojennych przywiązuje się duże znaczenie nie tylko do wzrostu siły ogniowej wojsk lądowych, lecz także do znacznego zwiększenia ruchliwości taktycznej i operacyjnej. Wychodzi się przy tym z założenia, że siła ogniowa wojsk lądowych wzrasta znacznie szybciej niż ich manewrowość, zwłaszcza od czasu wprowadzenia do ich uzbrojenia broni jądrowej. W tej sytuacji zachodzi konieczność zwiększenia ruchliwości /manewrowości/ wojsk poprzez wprowadzenie odpowiednich zmian zarówno w strukturach organizacyjnych wojsk jak i w systemie ich zabezpieczania materiałowo-technicznego oraz ciągłe udoskonalanie sprzętu bojowego. Poszukuje się również nowych form i metod prowadzenia działań bojowych i użycia w nich poszczególnych rodzajów sił zbrojnych.

Wprowadzenie do wojsk nowego uzbrojenia i techniki bojowej zwiększa manewrowość /ruchliwość/ wojsk lądowych i zmusza do poszukiwania, doświadczenia i wprowadzania nowych form i metod walki. Przykładem takich przedsięwzięć w armiach państw NATO może być rozwijanie wojsk powietrznodesantowych i powietrznoszurmowych /powietrznomanewrowych/, których głównym zadaniem jest szybkie przenoszenie działań bojowych na głębokie tyły ugrupowania bojowego przeciwnika; przyjęcie przez państwa NATO nowej koncepcji operacyjno-strategicznej tzw. "głębokich uderzeń", której celem jest obezwładnianie i niszczenie drugich rzutów operacyjnych i strategicznych przeciwnika, obezwładnianie ZT i ZO w rejonach mobilizacji i ześrodkowania, izolacja rejonu działań bojowych przed napływem kolejnych sił przeciwnika. Koncepcja powyższa ma być realizowana poprzez wprowadzenie do wojsk nowych systemów rozpoznawczych i rozpoznawczo-uderzeniowych oraz użycia wszystkich rodzajów wojsk w ramach tzw. "bitwy powietrzno-lądowej".

W działaniach obronnych przyjęto nową formę tzw. "obronę manewrową /aktywną/", której istota polega na zajmowaniu, w zależności od sytuacji bojowej odpowiednich rubieży, obiektów i stanowisk obronnych, a działanie opiera się głównie na ruchliwości /manewrowości/ wojsk i ich sile uderzeniowej.

W armiach państw Układu Warszawskiego również poszukuje się doświadcza i wprowadza nowe formy i metody prowadzenia działań bojowych. Jedną z nich jest organizowanie i wprowadzanie do działań tzw. operacyjnych grup manewrowych /OGM/ na szczeblu frontu i armii. Zasadniczym zadaniem OGM będzie przenoszenie działań bojowych na głębokie tyły nieprzyjaciela, w głąb ugrupowania operacyjnego i na jego terytorium. Celem tych działań będzie stworzenie w głębi ugrupowania bojowego nieprzyjaciela swoistego drugiego frontu, niszczenia najczulszych ogniw struktury jego obrony i zapewnienia skutecznej dezorganizacji jego systemów dowodzenia i zaopatrywania, niszczenie środków napadu jądrowego, opanowywanie lotnisk itp. oraz uniemożliwienie nieprzyjacielowi dokonywania swobodnego manewru odwodami i dezorganizacja mobilizacji związków taktycznych i operacyjnych.

Zadania te będą wykonywały OGM wysyłane ze składu frontu - w sile armii, a ze składu armii - w sile dywizji.

OGM frontu w sile armii będzie prowadziła działania w pasie całego frontu, a OGM w sile dywizji - w pasie armii. Tempo działania w głębi operacyjnej nieprzyjaciela będzie bardzo duże, wynoszące 60-80-100 km na dobę.

W tej sytuacji jednym z głównych czynników umożliwiających wykonanie zadań przez OGM jest rozpoznanie. Nabiera ono szczególnego znaczenia w czasie samodzielnego działania OGM w głębi opera-

cyjnej, w oderwaniu od sił głównych, przy odsłoniętych skrzydłach, w warunkach silnego przeciwdziałania nieprzyjaciela i braku bezpośredniego wsparcia ze strony sił głównych frontu /armii/. Będzie ono w poważnym stopniu decydować o powodzeniu działań OGM.

Specyfika przewidywanych działań OGM rzutuje na całokształt działalności rozpoznawczej, a ponadto stawia przed wojskami rozpoznawczymi szczególne wymagania dotyczące między innymi:

- dużej dokładności w określaniu położenia obiektów /celów/;
- możliwości szybkiego przenoszenia wysiłku rozpoznania oraz zmiany kierunków działań;
- wiarygodności zdobytych i przekazywanych informacji;
- skracania czasu obiegu zdobytych informacji i ich opracowywania.

Charakterystyczną właściwością rozpoznania będzie jego ścisłe powiązanie z działaniami bojowymi wojsk. Wykryty i rozpoznany obiekt powinien być natychmiast zniszczony przez wykrywającego lub naprowadzany przez niego oddział /pododdział/ lub środek ognio-
wy. Dotyczy to zwłaszcza obiektów o dużej manewrowości /bardzo krótko przebywających na określonych stanowiskach lub rejonie/
np.: wyrzutnie rakiet. Dlatego też organizowane elementy rozpoznawcze powinny być na tyle silne, aby mogły sprostać powyższym wymaganiom wynikającym ze specyfiki działań OGM.

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBIEKTÓW DO ROZPOZNANIA W PASIE DZIAŁANIA OPERACYJNEJ GRUPY MANEWROWEJ

Całość sił i środków walki oraz inne występujące w ugrupowaniu nieprzyjaciela budowle, urządzenia komunikacyjne, hydrotechniczne itp. można określić jako pewnego rodzaju obiekty. Całość struktury ugrupowania bojowego nieprzyjaciela jest jakby szczególnym zbiorem obiektów, grup obiektów o zróżnicowanym rozmieszczeniu w strefie działań bojowych. Mają one również różną wartość i znaczenie, mają także do spełnienia w walce określoną funkcję. Są z sobą powiązane funkcjonalnie i zadaniowo, tworząc jednorodną całość składającą się na określoną strukturę ugrupowania bojowego.

Ilość i charakter zasadniczych obiektów nieprzyjaciela znajdujących się w pasie działania frontu /armii/, będzie w istotny sposób wpływać na działanie OGM. Będą one w sferze zainteresowań dowództw i sztabów planujących działania OGM jak również dowództw i sztabów wyznaczonych do działania jako OGM frontu /armii/.

Obiekty znajdujące się w pasie działania OGM można podzielić na trzy następujące grupy: wojskowe, wojskowo-cywilne, i cywilne.

Do grupy obiektów wojskowych zaliczamy siły i środki nieprzyjaciela bezpośrednio służące do prowadzenia działań bojowych, jak również obiekty zabezpieczające te działania. Do zasadniczych obiektów tej grupy można zaliczyć:

- zgrupowania wojsk;
- środki przenoszenia broni masowego rażenia i obiekty z nimi związane;
- stanowiska dowodzenia i węzły łączności;
- stanowiska kierowania lotnictwem, ogniem itp;
- lotniska i porty /bazy/ morskie;
- rejony rozmieszczenia odwodów;

- obiekty radioelektroniczne;
- obiekty logistyczne /magazyny, składy itp/;
- obiekty wchodzące w skład operacyjnego przygotowania terenu /węzły min jądrowych, umocnień fortyfikacyjnych itp/.

Do grupy obiektów wojskowo-cywilnych zaliczamy elementy infrastruktury gospodarczej, które wykorzystywane są przez wojsko i tym samym mogą w określony sposób wpływać na prowadzenie działań bojowych np: zakłady przemysłowe, rurociągi paliw, stacje pomp, lotniska cywilne, niektóre zabudowania, mosty, drogi, węzły komunikacyjne drogowe i kolejowe itp.

Do grupy obiektów cywilnych zaliczamy wszystkie inne obiekty nie wchodzące w skład wyżej wymienionych grup. Mogą one być w niektórych przypadkach wykorzystywane przez wojsko i w określonych sytuacjach stawać się obiektami wojskowo-cywilnymi.

Uwzględniając charakter poszczególnych obiektów wchodzących w skład powyższych grup można je podzielić na obiekty stałe /stacjonarne/ i ruchome.

Obiekty stałe /stacjonarne/ - to obiekty zainstalowane /wybudowane/ w określonym miejscu, których położenie nie ulega zmianie. Mogą to być m.in. stacjonarne bazy pocisków raketowych, składy amunicji specjalnej lub konwencjonalnej, rurociągi paliw i stacje pomp, stacjonarne posterunki radiolokacyjne, węzły komunikacyjne, lotniska, bazy morskie itp.

Obiekty ruchome - to obiekty posiadające zdolność zmiany miejsca swojego położenia. Mogą to być m.in. stanowiska dowodzenia /SD/, węzły łączności /WE/, oddziały /pododdziały/ wojskowe, ruchome wyrzutnie pocisków raketowych itp.

W zależności od wymiarów zajmowanej powierzchni terenu i układu przestrzennego obiekty można podzielić na:

- punktowe np: wyrzutnie raketowe na stanowiskach startowych

/SS/, posterunki radiolokacyjne, mosty, stacje pomp paliwowych, stacje energetyczne itp;

- powierzchniowe - obejmujące od kilku do kilkudziesięciu elementów wzajemnie powiązanych ale znajdujących się w pewnej odległości od siebie np: dywizjony raket taktyczno-operacyjnych, stanowiska dowodzenia /SD/ związków operacyjnych i związków taktycznych, pododdziały /oddziały/ wojsk w rejonach ześrodkowania itp;

- liniowe - np: kolumny pojazdów, transporty kolejowe, rurociągi paliw płynnych, pasy startowe itp.

Wszystkie wyżej omówione obiekty można podzielić również pod względem ich znaczenia. Będą to obiekty o:

- znaczeniu strategicznym np: wyrzutnie raket strategicznych, centralne składy rezerw broni jądrowej, zakłady produkcji uzbrojenia itp;

- operacyjnym np: dywizjony raket operacyjno-taktycznych, dywizjony i baterie przeciwlotniczych pocisków raketowych, dywizje, lotniska z bazującymi na nich samolotami - nosicielami broni jądrowej, SD grupy armii i korpusów armijnych, urządzenia tyłowe związków operacyjnych, porty, bazy morskie itp;

- taktycznym np: dywizjony i baterie taktycznych pocisków raketowych, brygady, pułki, śmigłowce na lądowiskach itp.

Z punktu widzenia potrzeb wynikających z zadań i sposobów prowadzenia działań przez OGM obiekty można podzielić na małe, średnie i duże.

Do obiektów małych będziemy zaliczali takie, do których opanowania /zniszczenia/ OGM będzie wydzielala siły nie większe niż pododdział.

Do obiektów średnich zaliczamy takie, do których opanowania /zniszczenia/ OGM będzie musiała zaangażować siły oddziału.

Do obiektów dużych zaliczamy takie, do których opanowania /zniszczenia/ OGM będzie musiała zaangażować siły conajmniej półtora do dwóch oddziałów.

Aby bardziej przybliżyć czytelnikowi powyższą problematykę dla przykładu scharakteryzujemy niektóre, ważniejsze obiekty /grupy obiektów/.

Siły I środki przenoszenia broni jądrowej - stanowią szczególnie ważne obiekty działań OGM. Zalicza się do nich w pierwszej kolejności wyrzutnie raketowe "PERSHING" występujące w składzie amerykańskich sił lądowych stacjonujących na terytorium RFN oraz w siłach powietrznych RFN. Wyrzutnie raketowe "PERSHING" rozwijają się dywizjonami lub bateriami w pasie operacji grupy armii /GA/ w odległości 100-200 km od przedniego skraju, wyrzutnie "LANCE" 20-30 km, "PLUTON" - 30-40 km, a "HONEST JOHN" - 6-10 km. W związku z powyższym niektóre z nich mogą być obiektami uderzeń OGM już w początkowej fazie jej działania. Znaczne rozśrodkowanie pododdziałów wyrzutni raketowych "PERSHING" /dywizjon zajmuje ok. 400-600 km²/ pozwala przypuszczać, że bezpośrednimi obiektami uderzeń OGM mogą być baterie ogniowe lub poszczególne elementy ich ugrupowania, w tym głównie wyrzutnie i rakiety na stanowiskach startowych /SS/, w rejonach wyczekiwania lub w marszu, ośrodki kierowania ogniem, punkty obsługi technicznej /POT/ i inne.

Głównymi cechami demaskującymi środki przenoszenia broni jądrowej są:

- ruch ciężkich pojazdów specjalnych dowożących rakiety;
- silna osłona przeciwlotnicza;

- ograniczony ruch osób i pojazdów w rejonach ześrodkowania i stanowisk startowych;

- zakazy wjazdu do określonego rejonu samochodów nie będących na wyposażeniu danego pododdziału;

- parametry i sylwetki wyrzutni;

- znaczna ilość urządzeń radioelektronicznych.

Najbardziej wrażliwymi elementami na zniszczenie są:

- transportery głowic;

- stacje kontrolno-pomiarowe;

- radiostacje, stacje radioliniowe i ich systemy antenowe;

- stanowiska dowodzenia i kierowania ogniem.

Wiele uwagi poświęca się ochronie i obronie sił i środków przenoszenia broni jądrowej. Zakładając, że będą one przedmiotem szczególnego zainteresowania wojsk rozpoznawczych oraz sił OGM kładzie się duży nacisk na ich rośrodkowanie, dokładne maskowanie oraz uodpornienie na skutki oddziaływania przeciwnika. Poza ochroną bezpośredniego rejonu rozmieszczenia SS, czy też rejonów wyciekowania rakiet, już w znacznej odległości rozwinięty będzie system kontroli ruchu i ostrzegania. Utrudni to w znacznym stopniu zaskoczenie sił broniących obiektu niespodziewanym atakiem.

Do ochrony /obrony/ obiektów jądrowych przydzielane będą na stałe określone siły i środki. Wokół rejonów rozmieszczenia tych obiektów /na podejściach do nich/ zorganizowany będzie pierścień gniazd obrony oraz utrzymywany w odpowiedniej odległości odwód w pełnej gotowości bojowej. Ponadto przed pierścieniem gniazd obrony zorganizowane będą 1-2 linie patrolowania. Pierwszą linię - bezpośrednio przed pierścieniem obrony organizują pododdziały wojsk operacyjnych przydzielonych do ochrony /obrony/ obiektu. Drugą linię w odległości 1-2 km przed pierwszą organizuje żandarmeria

meria pałowa.

Ochronie bezpośredniej podlegać będą także poszczególne elementy obiektów jądrowych, które niezależnie od zewnątrz pierścienia ochrony /obrony/ obiektu, będą mogły skutecznie przeciwstawić się atakowi sił dążących do zniszczenia obiektu.

Oprócz zwiększonych sił i środków przydzielanych na stałe do ochrony /obrony/ obiektów jądrowych, realizowane będzie również ich zabezpieczenie już znacznie wcześniej. W tym względzie będą one objęte specjalną uwagą dowódców jak i oficerów odpowiedzialnych za ochronę i obronę tyłów. Obiekty te będą również osłaniane przez siły przeciwlotnicze.

Duży obszar zajmowanego rejonu przez obiekty jądrowe stwarza duże trudności w zorganizowaniu szczelnego i silnego pierścienia obrony wokół każdego z nich. Stwarza to duże możliwości działania OGM na tego typu obiekty.

Obiekty systemu dowodzenia i kierowania - stanowią dwa zasadnicze rodzaje obiektów: - stanowiska dowodzenia wojskami; - stanowiska kierowania państwem. Obydwa rodzaje obiektów będą przygotowywane i urządzane w okresie pokoju jako stacjonarne. Ponadto stanowiska dowodzenia wojskami będą również rozwijane w okresie wojny, jako polowe SD wraz z obsługującymi je węzłami łączności /WE/.

Stacjonarne SD budowane dla dowództwa NATO do grupy armii /GA/ i PTSP włącznie, są podziemnymi obiektami, mieszczącymi wszystkie podstawowe elementy sztabów okresu pokojowego, niezbędne w procesie dowodzenia wojskami. Każde z nich może pomieścić 300-350 ludzi. Wszystkie stacjonarne SD są w maksymalnym stopniu zabezpieczone przed działaniem broni masowego rażenia^{1/}.

1/ Np.: odporność SD na działanie fali uderzeniowej wynosi średnio 50-100kg/cm² i jest osiągane przede wszystkim dzięki dużemu zagłębieniu w ziemi /50-100m/ lub umiejscowieniu w gruncie skalistym.

W skład podziemnych i naziemnych elementów stacjonarnego SD, rozmieszczonych zazwyczaj na powierzchni 150-500x200-800 m /3-40 ha/ wchodzi 20-30 budynków pomocniczych, głównie administracyjno-gospodarczych, w tym węzeł łączności. Stacjonarne SD mają niezbędne zabezpieczenie materiałowe i techniczne na okres 30-45 dni, posiadają odpowiednio przygotowane i wyposażone pomieszczenia do pracy operacyjno-sztabowej i wypoczynku. Wyposażone są również w nowoczesne urządzenia alarmowe, środki łączności i zautomatyzowane systemy dowodzenia.

Polowe stanowiska dowodzenia - są obiektami dowodzenia wojskami. Organizowane są przez dowództwa i sztaby związków operacyjnych, wyższych związków taktycznych, związków taktycznych, oddziałów i pododdziałów w okresie działań bojowych. Na szczeblach dowodzenia od dywizji wzwyż organizuje się główne, zapasowe, wysunięte i kwatermistrzowskie stanowiska dowodzenia.

Polowe stanowiska dowodzenia rozmieszczane są najczęściej między wojskami pierwszego i drugiego rzutu lub w rejonach drugich rzutów i odwodów specjalnych.

Podczas wyboru miejsc i rozwijania SD stosuje się zaostrzone wymagania dotyczące maskowania oraz ochrony i obrony. Wszystkie pojazdy i urządzenia stanowiska dowodzenia tworzą zwarty obiekt, łatwiejszy do ochrony i obrony. W rejonie tym wyznacza się sektory, które grupują poszczególne komórki sztabu. Poszczególne sektory są chronione /bronione/ z niejednakowym wysiłkiem. Szczególnej ochronie podlegają sektory najważniejsze, w których znajdują się: centrum dowodzenia, węzły łączności, aparatura specjalna, miejsca pracy oficerów dowództwa i sztabu.

W ramach przedsięwzięć zapewniających ochronę /obronę/ stanowiska

dowodzenia, organizuje się najczęściej:

- sieć posterunków regulacji ruchu i ochronno-kontrolnych dla nadzoru nad ruchem osób i pojazdów;
- zapory i tablice ostrzegawczo-kontrolne;
- stanowiska ogniowe broni strzeleckiej, patrole piesze i zmechanizowane;
- system okopów strzeleckich, pojedynczych stanowisk ogniowych w powiązaniu z systemem zapór inżyniersko-saperskich;
- odwód sił i środków ochrony /obrony/ stanowiska dowodzenia.

Do ochrony i obrony stanowisk dowodzenia przeznaczone są etatowe siły i środki. Biorąc jednak pod uwagę wielkość zajmowanych przez SD rejonów siły te nie zawsze będą wystarczające. W związku z powyższym będą one wzmacniane siłami pododdziałów żandarmerii polowej, batalionów ochrony, a w przypadku korpusów i dywizji siłami batalionów zapasowych i szkolnych. Nie wyklucza się /w szczególnych przypadkach/ użycia do obrony SD pododdziałów piechoty i czołgów. W takim przypadku rejon SD będzie broniony na zasadzie obrony rejonu.

Mimo dobrego maskowania rejonów rozwinięcia SD występuje szereg oznak demaskujących ich obecność pozwalających na ich wykrycie i rozpoznanie. Do najbardziej charakterystycznych należą:

- istnienie posterunków ochronnych, ubezpieczeń bojowych, regulacji ruchu i tablic informacyjnych;
- wzmożony ruch lekkich pojazdów mechanicznych, śmigłowców i samolotów łącznikowych;
- duża ilość radiostacji, stacji radioliniowych /anteny, agregaty prądotwórcze/ oraz linie łączności przewodowej;
- duża ilość wozów dowodzenia i samochodów specjalnych;
- obecność pododdziałów i sprzętu OPL /działa, rakiety, karabiny maszynowe/.

Polowe stanowiska dowodzenia są mało odporne na działanie różno-

rodnych środków walki. Atak niewielkich sił na niewralgiczne elementy SD może spowodować poważną dezorganizację ich pracy. Najbardziej dogodnym momentem do niszczenia SD jest okres ich przesunięcia do nowych rejonów rozmieszczenia, zwłaszcza gdy przegrupowują się one częściami.

W sferze zainteresowania elementów rozpoznawczych OGM będą SD od korpusu armijnego wzwyż rozmieszczone od 20-30 do 100 i więcej km od rubieży styczności wojsk.

Obiekty radioelektroniczne - są nieodłączną częścią składową istniejących i rozwijanych systemów dowodzenia wojskami i kierowania środkami walki. Większość obiektów radioelektronicznych jest rozmieszczana w rejonach dyslokacji wojsk, na lotniskach, w portach itp. lub w ich pobliżu. Ilość i różnorodność funkcji spełnianych przez urządzenia radioelektroniczne powoduje, że są one używane pojedynczo i zespołowo jako samodzielne, ruchome lub stacjonarne obiekty, wchodzące w skład pojedynczych elementów systemu dowodzenia, rozpoznania, ostrzegania i powiadamiania wojsk niemal na wszystkich szczeblach dowodzenia. Urządzenia radioelektroniczne jako samodzielne obiekty mogą znajdować się w pasie działań OGM frontu /armii/ i stanowić przedmiot szczególnego zainteresowania. Do tego typu obiektów można zaliczyć:

- ośrodki kierowania i powiadamiania w składzie około pięciu stacji radiolokacyjnych różnych typów i inne urządzenia np: radiostacje i stacje radioliniowe;
- posterunki kierowania i powiadamiania oraz posterunki obserwacji powietrznej;
- posterunki dalekiego wykrywania w składzie 3-4 stacji radiolokacyjnych dużej mocy, o zasięgu do 100 km oraz wysokościomierzy o zasięgu do 400 km, a także stacji radiolokacyjnych do wykrywania

międzykontynentalnych pocisków balistycznych o zasięgu do 6 000 km;

- ośrodki i posterunki radionawigacyjne dalekiego zasięgu do 700 km w składzie: stacji radionawigacyjnej, specjalnej /20m/ anteny i urządzeń odbiorczych;

- radiostacje i stacje radioliniowe dużej mocy wykorzystywane przez dowództwa i sztaby szczebla strategicznego;

- pododdziały i stacje WRE.

Charakterystycznymi elementami tych urządzeń są systemy antenowe. Najczęściej spotyka się anteny masztowe o wysokości 10-30 metrów i więcej, dipole yagi /jedno lub wieloprzewodowe/ lub rombowe. Aparatura nadawczo-odbiorcza jest rozmieszczona w specjalnie przygotowanych schronach lub zabudowaniach, względnie instalowana na specjalnych samochodach.

Mimo różnorodności przeznaczenia obiekty radioelektroniczne posiadają szereg cech wspólnych, różniących je w istotny sposób od innych obiektów. Specyfika ich polega na tym że:

- są wyposażone w dużą ilość różnorodnego sprzętu radioelektronicznego, mało odpornego na działania niszczące ale trudnego do wykrycia i rozpoznania;

- w dużej mierze są to obiekty ruchome o charakterze polowym;

- są rozmieszczane w sposób rozrzedkowy z zasady na kierunkach, gdzie nie przewiduje się głównego uderzenia przeciwnika;

- część obiektów, jak np: węzły łączności, grupy radiostacji itp. posiada kilka identycznych elementów rozmieszczonych na dużej powierzchni co stwarza trudności w szybkim ich wykryciu i rozpoznaniu.

Większość obiektów radioelektronicznych jest rozmieszczana w rejonach dyslokacji wojsk lub w ich pobliżu. W tych przypadkach są one zabezpieczone i chronione w ramach ogólnego systemu obrony i

ochrony danego rejonu. W wielu jednak przypadkach elementy radioelektroniczne mogą tworzyć samodzielne obiekty /np: posterunki systemu radionawigacyjnego, posterunki rozpoznania radioelektronicznego i WRE/ oddalone od innych obiektów wojskowych. W takim przypadku będą posiadały wydzielone siły i środki do obrony i ochrony. Siły te mogą wynosić do wzmocnionego plutonu. Obiekty te będą znajdowały się zazwyczaj w obszarze dozoru kompanii ochrony. W takim przypadku należy się spodziewać użycia przez nieprzyjaciela oddziału sił ochrony w czasie do 1 godz. od momentu zagrożenia obiektu przez siły OGM. Ponadto obiekty radioelektroniczne /szczególnie stacjonarne/ będą dodatkowo zabezpieczane systemem zapór inżynierskich /transzeje, pola minowe, zapory inżynierskie itp./.

Obiekty radioelektroniczne są bardzo wrażliwe na ogień nawet środków strzeleckich, a przy tym trudne do zamaskowania ze względu na wysokie systemy antenowe. W związku z tym będą one łatwymi do niszczenia obiektami nawet przy zaangażowaniu niewielkich sił OGM.

Obiekty radioelektroniczne będą odgrywać ważną rolę w zakresie rozpoznania, naprowadzania lotnictwa i innych środków walki, prowadzenia WRE itp. Dlatego też ich zniszczenie w poważnym stopniu może uniemożliwić nieprzyjacielowi efektywne wykorzystanie wielu liczących się sił i środków walki, co w rezultacie może poważnie naruszyć trwałość jego obrony.

Obiekty OPL.

Do głównych środków OPL zalicza się przeciwlotnicze pociski rakietowe /PPR/"Nike Hercules", "Hawk" i "Patriot". Stanowią one grupę obiektów w ugrupowaniu wojsk nieprzyjaciela, które mogą znaleźć się w pasie działania OGM i stanowić dla niej cel uderzeń.

Pododdziały pocisków rakietowych "Hawk" są zorganizowane w dwa rodzaje dywizjonów: polowy - przeznaczony do osłony, a w sytuacjach

szczególnych do wsparcia działań wojsk lądowych oraz stacjonarny - osłaniający ważne obiekty stałe.

Istnieją dwa typy polowych stanowisk ogniowych PPR "Hawk": baterie wyrzutni ciągnionych oraz baterie wyrzutni samobieżnych. Zasadniczymi elementami obu tych stanowisk są stanowiska startowe /SS/ sekcji /plutonów/ ogniowych, stanowiska dowodzenia /SD/ oraz stanowiska techniczno-tyłowe.

Bateria wyrzutni ciągnionych rozwija wszystkie elementy ugrupowania w jednym zwartym rejonie. W rejonach SS sekcji /plutonów/ ogniowych wyrzutnie rozmieszczane są w odległości 60 m jedna od drugiej. W ich pobliżu rozmieszczane są stacje radiolokacyjne podświetlania celów. Pozostałe stacje radiolokacyjne oraz SD rozmieszczane są w głębi za stanowiskami startowymi lub między nimi. Odległości między poszczególnymi stacjami radiolokacyjnymi wynoszą około 30 m.

Baterie wyrzutni samobieżnych mają kilka możliwości rozwijania. Elementy stanowiska ogniowego mogą być rozwijane w jednym, dwóch lub trzech oddzielnych rejonach.

W czasie działań bojowych polowe dywizjony "Hawk" rozwijane są bateriami w odległości 10-15 km w głębi ugrupowania osłanianych wojsk.

Stacjonarne stanowiska ogniowe PPR "Hawk" stanowi jednolity, zwarty obiekt o znacznej rozbudowie inżynieryjnej. Do głównych elementów należą betonowe podstawy pod wyrzutnie i stacje radiolokacyjne, magazyny pocisków, wiaty na zespoły prądowocze, pomieszczenia dla służb dyżurnych, budynki techniczne i gospodarcze, wewnętrzna sieć dróg o nawierzchni twardej, nasypy ziemne.

Stanowiska startowe sekcji ogniowych budowane są w kształcie półkola. Każde SS sekcji posiada trzy betonowe podstawy pod wyrzutnie, połączone drożnią. Ponadto SS sekcji są oddzielone od siebie

nasypami ziemnymi, a stanowiska pojedynczych wyrzutni obwałowane.

Dla stacji radiolokacyjnych buduje się specjalne nasypy ziemne. Poszczególne stanowiska stacji radiolokacyjnych połączone są drożnią z pozostałymi elementami stanowiska ogniowego.

System stanowisk ogniowych PPR "Nike Hercules" dzieli się na dwa rodzaje: polowe i stacjonarne, w okresie pokoju na BTD w baterie PPR rozmieszczane są na stanowiskach typu stacjonarnego. W czasie wojny baterie mogą być rozmieszczane na polowych stanowiskach ogniowych.

Polowe stanowiska ogniowe PPR "NH" składają się z trzech elementów: SS sekcji, stanowiska technicznego oraz stanowiska dowodzenia.

Na SS sekcji rozmieszczane są wyrzutnie z pociskami raketowymi, kabina startowa i zespoły prądowórcze. Powierzchnia SS wynosi około 30 ha. Poszczególne sekcje ogniowe rozmieszcza się w odległości 120-150 m od siebie. W odległości około 70-100 m od kabiny startowej rozmieszcza się radiolokacyjną stację naprowadzania rakiet.

W odległości około 200 m od SS sekcji rozmieszcza się stanowiska techniczne.

Na SD rozmieszczone są wszystkie stacje radiolokacyjne, kabina aparatury, kabina dowodzenia, antena orientacyjna i zespoły prądowórcze. SD może być rozwijane w odległości 900 do 5 400 m od stanowisk startowych.

Stacjonarne stanowisko ogniowe PPR "NH" podobnie jak polowe, składa się z trzech zasadniczych elementów: stanowiska startowego, stanowiska technicznego i stanowiska dowodzenia. Charakteryzuje się ono silną rozbudową inżynierską. SS baterii składa się z SS sekcji ogniowych i półpodziemnych lub podziemnych magazynów pocisków raketowych. SS sekcji są obwarowane nasypami ziemnymi ze schronem dla obsługi.

Stanowisko techniczne rozmieszcza się w odległości około 200 m od SS najbliższej sekcji ogniowej. Posiada budynki do kontrolowania, montażu i uzbrajania rakiet oraz podziemne magazyny paliw.

Stanowiska startowe i techniczne połączone są drożnią i stanowią jednolity, ogrodzony i chroniony obiekt.

Stanowisko dowodzenia rozmieszcza się w odległości 900-5 400 m od stanowisk startowych. Posiada system anten stacji radiolokacyjnych rozmieszczonych na dźwigarach o wysokości 6-8 m lub na 15-20 m wieżach betonowych o kształcie cylindrycznym. Ponadto znajdują się tam radiostacje i radiolinie dla łączności ze stanowiskiem wyższego szczebla.

W rejonie SD baterii może być rozmieszczane stanowisko dowodzenia dywizjonu. W takim przypadku rozmieszczane są również dodatkowe stacje radiolokacyjne.

W czasie działań bojowych dywizjon ugrupowuje się bateriami zajmując rejon o szerokości 100-120 km i głębokości 50-60 km.

Przeciwlotniczy system rakiety "Patriot".

Podstawowym pododdziałem zdolnym do samodzielnego wykonywania zadań ogniowych jest bateria, która składa się z plutonu kierowania ogniem, plutonu ogniowego i plutonu transportowo-remontowego. Dywizjon składa się z 6 baterii ogniowych. Ważnym elementem zabezpieczającym pracę systemu jest centrum kierowania baterii AN/MSQ-104 oraz wielozadaniowy radiolokator AN/MPQ-53. Ich zniszczenie eliminuje całą baterię z działań bojowych.

Obrona i ochrona obiektów rakiety systemu OP realizowana jest etatowymi siłami i środkami dywizjonów i baterii /pułków, skrzydeł/. Rejony rozmieszczenia obiektów stacjonarnych są ogrodzone, a wjazdy do nich są strzeżone przez warty. Ponadto rejony wokół obiektów są patrolowane. Do ochrony baterii "Nike Hercules" i

"Patriot" przewiduje się etatowo do dwóch plutonów ochrony, a baterii "Hawk" jeden pluton. W przypadkach zagrożenia siły te mogą być wzmocnione żandarmerią polową lub pododdziałami obrony terytorialnej. Do obrony wykorzystuje się również lufowe środki obrony przeciwlotniczej takie jak: działa Rh-202 i "Vulcan".

Różnorodność i wzajemne powiązanie sprzętu znajdującego się na uzbrojeniu i wyposażeniu pododdziałów wszystkich rodzajów pocisków raketowych oraz ich stosunkowo niewielkie stany osobowe powodują znaczną ich wrażliwość na niszczenie.

Szczególnie czułymi elementami są: rakiety i głowice pocisków ze stacjami kontrolno-pomiarowymi, centrum kierowania ogniem, radiostacje i stacje radiolokacyjne, składy pocisków, wozy sztabowe, zbiorniki, agregaty prądotwórcze itp.

Bezpośrednimi obiektami uderzeń sił OGM mogą być baterie, plutony lub sekcje ogniowe, hale montażowe, zespoły agregatów prądotwórczych, a także urządzenia rozpoznawcze i naprowadzania oraz stanowiska dowodzenia.

Obiekty lotnicze.

Do zasadniczych obiektów lotnictwa należą lotniska stałego /stałe/ i czasowego /polowe/ bazowania. W zależności od przeznaczenia i wykorzystania jedno i drugie mogą być wojskowe, cywilno-wojskowe i cywilne. Taktyczne siły powietrzne bazują na lotniskach położonych w odległości 50-500 km od linii styczności wojsk.

Typowym terenem na którym mogą znajdować się lotniska są obszary płaskie, równinne i w większości pozbawione zalesienia przynajmniej w obrębie samego obiektu, zwłaszcza na kierunkach startu i lądowania samolotów. Z pozostałych stron lotnisko może przylegać do obszarów zalesionych. Lotniska mogą również występować w terenie górzystym. Usytuowane wówczas będą na rozległych

płaskowyżach lub w dolinach.

Większość lotnisk /szczególnie wojskowych/ budowana jest z dala od większych skupisk ludzkich /większe osiedla, miasta/, magistrali komunikacyjnych itp.

Każde lotnisko stale posiada pełne zabezpieczenie do przyjmowania i technicznej obsługi samolotów. Miejsca postoju samolotów są budowane w odległości około 300-700 m od pasa startowego. Stanowiska są rozbudowane pod względem inżynieryjnym i połączone drogami kołowania. Na wielu lotniskach są zbudowane zakryte stoiska dla samolotów w postaci specjalnych schronów podziemnych lub naziemnych². Składy materiałów pędnych i smarów znajdują się na wszystkich lotniskach stałych i na większości lotnisk polowych. W zależności od rodzajów i wielkości lotnisko może mieć jeden lub kilka magazynów o różnej pojemności. Większość wojskowych lotnisk stałych posiada składy paliwowe o pojemności 600 000 l. W ich skład wchodzi odrębne zbiorniki oddalone od siebie o 60m, umieszczone pod ziemią na głębokości około 1,5m.

Składy amunicyjne budowane są zwykle w najdalej części lotniska. Mogą być również budowane poza lotniskiem w odległości do 3 km. Są to najczęściej pomieszczenia betonowe półpodziemne lub podziemne.

Do najbardziej typowych i charakterystycznych urządzeń radiotechnicznych rozmieszczanych na lotniskach należą: radiolokatory, schodzenia i lądowania, radiolatarnie, systemy radionawigacyjne, radiostacje, wieża kontrolna itp.

Lotniska wojskowe posiadają ogrodzenia jedno lub dwurzędowe, posterunki wartownicze i techniczne urządzenia alarmujące. Część

2/ Schrony naziemne są obwałowane nasypami ziemnymi.

ogrodzeń jest wykonana z płyt metalowych, szczególnie w rejonach magazynów amunicyjnych.

Bezpośrednią ochronę lotniska i poszczególnych jego obiektów stanowią pododdziały ochrony, z których wystawiane są stałe i ruchome posterunki patrolujące teren wokół lotniska oraz rozmieszczone na wieżach wartowniczych.

Obrona i ochrona lotniska w czasie wojny może być zorganizowana siłami 2-3 kompanii żandarmerii lotniskowej i dywizjonu obsługi technicznej. Uzbrojenie ich stanowi broń strzelecka, moździerz, granatniki przeciwpancerne i działa bezodrzutowe. Ponadto etatowe siły obrony lotniska mogą być wzmocnione 1-2 kompaniami wojsk obrony terytorialnej, a lotniska położone bliżej linii frontu również częścią wojsk operacyjnych. Ogólny stan sił obrony i ochrony lotniska może wynosić około 300-400 żołnierzy.

Obronę przeciwlotniczą lotnisk stanowią etatowe środki obrony. Lotniska amerykańskie bronione są rakietami "Chaparral-Vulcan" /każde lotnisko jednym dywizjonem/, natomiast lotniska brytyjskie bronione są bateriami rakiet "Rapier", natomiast lotniska pozostałych państw NATO bronione są 2-3 bateriami armat małego lub średniego kalibru każde.

Oprócz stałych i polowych lotnisk w Europie Zachodniej przygotowuje się szereg tzw. lotnisk autostradowych /odcinki autostrad przygotowane do startu, lądowań i bazowania samolotów/.

Cechy demaskujące lotniska to: ruch powietrzny, widoczne z dużej odległości oświetlenie nocne, maszty antenowe, wieże kontrolne, system posterunków itp. Najbardziej wrażliwe na zniszczenie są urządzenia radiotechniczne, składy amunicji oraz samoloty w miejscach ich postoju.

Opanowanie i czasowe utrzymanie, niszczenie całości lub wybra-

nych urządzeń lotniskowych może być treścią zadań wykonywanych przez oddziały OGM.

Bazy i porty morskie - spełniają ważną rolę w systemie zaopatrzenia sił zbrojnych NATO oraz komunikacji morskiej. Aktualnie wszystkie obiekty portowe mają określone znaczenie militarne. Część z nich jest wykorzystywana wyłącznie przez siły morskie. Są to obiekty określone jako bazy lub porty wojenne i spełniają takie zadania jak: bazowanie okrętów wojennych, budowa okrętów wojennych /stocznie/, dokonywanie remontów itp.

Każda baza składa się z dwóch zasadniczych części:

- lądowej, w tym nabrzeża, urządzenia przeładunkowe, rampy, tory kolejowe, radiostacje, stacje radiolokacyjne i radionawigacyjne, magazyny, koszary itp;

- nawodnej, w tym baseny, przystanie, boje do cumowania okrętów, boje sygnalizacyjne itp.

Bazy i porty morskie będą wielkimi skupiskami potencjału wojennego. Dlatego też ich system obrony można porównać do obrony rejonów zurbanizowanych /miast/. Obronę nawodną i podwodną od strony morza realizować będą specjalne siły marynarki wojennej, obroną lądową - siły około brygady, po przy wykorzystaniu licznych kanałów, umocnień inżynierskich i zabudowań tworzy silną obronę na podejściach do portu. W przypadku konieczności siły te mogą być wsparte ogniem artylerii z okrętów przebywających w bazach lub na redzie portu. Organizowana będzie również silna obrona przeciwlotnicza.

Bazy i porty morskie będą obiektami trudnymi do opanowania przez OGM.

Składy i magazyny zapasów wojennych, a wśród nich magazyny broni masowego rażenia, amunicji specjalnej i inne stanowią kolejną grupę obiektów. Część z nich może znaleźć się w pasie działań OGM

i być przedmiotem szczególnego zainteresowania. Mogą to być różnorodne magazyny specjalne typu polowego podporządkowane dowództwu wojsk walczących jak i typu stałego będące w dyspozycji centralnych władz wojskowych i cywilnych.

Wśród wielu innych, bezpośrednimi obiektami uderzeń OGM mogą być składy rezerwowe zapasów strategicznych, składy zapasów operacyjnych rozmieszczone w rejonach tyłów wojsk oraz składy taktycznych i operacyjno-taktycznych zapasów pocisków raketowych.

Pojedynczy skład amunicji specjalnej w większości przypadków składa się z 3-12 oddzielnych obiektów oddalonych od siebie do 500 m. Obiekty magazynowe to najczęściej żelbetonowe podziemne lub półpodziemne konstrukcje. Wymiary typowego magazynu wynoszą 15-20 m długości, 6-10 m szerokości i 4-5 wysokości. Przed każdym schronem /magazynem/ zbudowana jest rampa wyładunkowa. Każdy magazyn posiada własne urządzenia wentylacyjne i energetyczne. W warunkach polowych /polowe, ruchome składy amunicji specjalnej/ mogą być rozmieszczane w schronach ziemnych budowanych z prefabrykatów /kontenerów/.

Magazyny amunicji specjalnej otoczone są 2-3 rzędowym ogrodzeniem z drutu kolczastego o wysokości 2-4 m. Posiadają elektroniczne systemy alarmowe, a niekiedy zapory minowe, okopy, schrony, a także ukrycia dla ludzi i sprzętu.

Do obrony i ochrony wydzielone są pododdziały, którym są podporządkowane środki dyżurne utrzymywane w gotowości do wykonania zadań obronnych na wezwanie. Dyżury pełnią: pododdziały OT do walki z dywersją w danym rejonie oraz inne siły gotowe do działania na wezwanie po upływie do 1 godziny np: policja, żandarmeria, zmilitaryzowane jednostki obrony cywilnej.

Amunicję specjalną ochrania się także w czasie transportu. W każdym przypadku oprócz etatowych oddziałów ochrony, mogą być

wydzielone dodatkowo pododdziały OT i policji.

Wszystkie obiekty znajdujące się w ugrupowaniu bojowym nieprzyjaciela i na głębokim jego zapleczu należy traktować kompleksowo, jako system sił i środków walki oraz jej zabezpieczenia. Są one z sobą powiązane systemem dowodzenia, jak również wpływają na wzajemne funkcjonowanie. Jedne z nich to środki walki, inne to siły i środki zabezpieczenia i zaopatrywania. Te ostatnie są najbardziej czuły na niszczenie i obezwładnienie elementami struktury obrony. Większość z nich będzie obiektami zainteresowania operacyjnych grup manewrowych.

2. CEL, ZADANIA ORAZ MOŻLIWOŚCI POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW ROZPOZNANIA

Tworzenie i działanie operacyjnych grup manewrowych /OGM/ we współczesnych działaniach bojowych stawia przed rozpoznaniem szereg niełatwych do rozwiązania problemów. W warunkach działania OGM rozpoznanie nabiera szczególnego znaczenia zwłaszcza podczas działań w głębi operacyjnej, w oderwaniu od sił głównych, przy odsłoniętych skrzydłach, w warunkach silnego przeciwdziałania nieprzyjaciela i braku bezpośredniego wsparcia ze strony sił głównych frontu /armii/.

Na specyfikę rozpoznania wpływać będzie również charakter działań prowadzonych przez OGM, zwłaszcza ich dynamizm i różnorodność wykonywanych zadań. Działanie w głębi operacyjnej, w oderwaniu od sił głównych i przy braku sąsiadów powoduje, że rozpoznanie musi być prowadzone nie tylko do przodu, ale również na boki i od tyłu. Rozpoznanie w działaniach OGM zawsze podporządkowane będzie zadaniom jakie ma ona do wykonania.

Cel rozpoznania będzie każdorazowo uzależniony od aktualnej sytuacji bojowej, zakresu i treści otrzymanego zadania bojowego, stopnia znajomości nieprzyjaciela, jego składu i ugrupowania. Dla każdego związku taktycznego /oddziału/ w ramach OGM, w aktualnej sytuacji cel rozpoznania powinien być ukierunkowany i określony wymiarami taktyczno-operacyjnymi i czasowo-przestrzennymi. Powinien, być sformułowany jasno, zawierać myśl przewodnią, a nie szczegółowe zadania. Jakkolwiek celu rozpoznania nie należy utożsamiać z zadaniami rozpoznania, to jednak winien on sugerować, a jednocześnie wskazywać, jakie zadania należy wykonać dla jego realizacji.

Osiągnięcie celu działania OGM jest uzależnione od wielu czynników, spośród których na czołowe miejsce wysuwają się:

- posiadanie odpowiednich danych o nieprzyjacielu;
- czas ich dostarczenia dowódcy OGM

Celem rozpoznania w czasie przygotowania i prowadzenia działań przez OGM jest zdobycie i terminowe dostarczenie danych rozpoznawczych o składzie, ugrupowaniu, rozmieszczeniu i możliwościach nieprzyjaciela na rubieży wprowadzenia jej do działań oraz o położeniu i charakterze obiektów w głębi ugrupowania, co pozwoli na trafne określenie kolejności i sposobów ich niszczenia.

Posiadanie tych informacji umożliwi dowódcy armii /frontu/:

- właściwy wybór czasu i rubieży wprowadzenia OGM oraz kierunku /kierunków/ jej działania;
- ustalenie składu OGM i jej wzmocnienia na okres działania;
- wybór obiektów do niszczenia, obezwładnienia lub opanowania przez OGM.

Dowódcy OGM:

- podjęcie optymalnej decyzji w ograniczonym czasie;
- właściwe ugrupowanie sił i środków z uwzględnieniem potrzeb działania całością sił lub częściami;
- zorganizowanie współdziałania pomiędzy elementami ugrupowania bojowego OGM na cały okres działania;
- sprawne dowodzenie oraz niezawodną łączność z przełożonymi i podwładnymi.

Rozpoznanie na korzyść operacyjnej grupy manewrowej prowadzi się siłami i środkami frontu /armii/, operacyjnej grupy manewrowej, organicznych związków taktycznych i oddziałów oraz sąsiadów i związków zabezpieczających /współdziałających/.

Do organicznych i przydzielonych sił i środków rozpoznania OGM zalicza się etatowe i nietatowe pododdziały rozpoznania ogólnowojskowego, działań specjalnych, rozpoznania radioelektronicznego,

powietrznego i rodzajów wojsk.

Charakter zadań wykonywanych przez rozpoznawanie w działaniach OGM różni się w pewnym stopniu od zadań wykonywanych przez wojska rozpoznawcze w podstawowych rodzajach działań bojowych /natarcie, obrona itp./. W działaniach OGM rozpoznawanie ma za zadanie nie tylko wykrywanie, umiejscawianie i rozpoznawanie obiektów nieprzyjaciela w głębi jego ugrupowania bojowego lecz również ich niszczenie lub obezwładnienie. Dotyczy to obiektów szczególnie ważnych i często zmieniających rejony /stanowiska/ np. ruchome środki przenoszenia broni masowego rażenia, stanowiska dowodzenia, węzły łączności itp. Innym z zadań jakie wykonują wojska rozpoznawcze jest blokowanie kierunków odejścia obiektów nieprzyjaciela z zajmowanego rejonu w celu umożliwienia wyznaczonym siłom OGM dojścia do obiektu i zaatakowania go. Ponadto zadaniem wojsk rozpoznawczych jest nie tylko rozpoznawanie obiektów stanowiących cel działania sił OGM, lecz również rozpoznawanie i śledzenie sił nieprzyjaciela mogących przeciwdziałać działaniom OGM.

W związku z powyższym, w celu wykonania zadań rozpoznawczych niezbędny staje się ich podział i korelacja między poszczególne rodzaje rozpoznania.

Zadania rozpoznawcze można podzielić na dwie grupy.

Do pierwszej grupy należy zaliczyć zadania zabezpieczające wprowadzenie i działanie OGM przez szczebel nadrzędny /organizujący i wysyłający OGM/ oraz sąsiadów.

Zalicza się do nich:

- rozpoznawanie głównego zgrupowania wojsk nieprzyjaciela, stopnia jego ukończenia oraz możliwości bojowych i charakteru działań;

- ustalenie obecności, położenia i gotowości środków przeno-

szenia broni masowego rażenia;

- ustalenie rejonów rozmieszczenia, składu i możliwości użycia odwodów nieprzyjaciela;

- rozmieszczenie systemu zapór inżynierskich, a szczególnie komór min jądrowych i stanu ich gotowości;

- ustalenie dogodnych odcinków do forsowania przeszkód wodnych;

- zdobywanie informacji o formowaniu nowych jednostek, określenie czasu osiągnięcia przez nie gotowości bojowej;

- rozpoznanie systemu dowodzenia i łączności oraz ustalenie rozmieszczenia SD i WŁ, zwłaszcza związków taktycznych i operacyjnych nieprzyjaciela;

- wykrywanie rozmieszczenia urządzeń logistycznych, ze szczególnym uwzględnieniem magazynów AS, paliw, amunicji konwencjonalnej itp.

Do drugiej grupy zadań rozpoznawczych należy zaliczyć zadania wykonywane siłami i środkami rozpoznania OGM dla własnych potrzeb. Dotyczą one zdobywania informacji o działaniu sił i środków nieprzyjaciela /zwłaszcza mogących przeciwdziałać OGM/, położeniu i gotowości do użycia środków przenoszenia broni masowego rażenia, rozpoznawania obiektów stanowiących cel działania OGM jak również innych, ważnych obiektów nieprzyjaciela znajdujących się w pasie jej działania.

Rozpoznanie w działaniach OGM można podzielić na bezpośrednie, bliskie i dalekie.

Rozpoznanie bezpośrednie prowadzą nieetatowe pododdziały rozpoznawcze batalionów /samodzielnych kompanii/ oraz elementy ubezpieczenia na głębokość do 20 km od sił głównych OGM.

Rozpoznanie bliskie prowadzą ogólnowojskowe pododdziały rozpoznawcze, pododdziały rozpoznawcze rodzajów wojsk oraz lotnictwo

- naprowadzanie środków ogniowych, śmigłowców szturmowych, lotnictwa i pododdziałów ogólnowojskowych na obiekty ataku;

- rozpoznanie i niszczenie obiektów infrastruktury, a także zabezpieczenie niektórych z nich przed zniszczeniem przez nieprzyjaciela;

- rozpoznanie obiektów przemysłu zbrojeniowego, urządzeń logistycznych, składów MPS itp.;

- rozpoznanie rejonów rozwinięcia mobilizacyjnego nieprzyjaciela;

- blokowanie niektórych obiektów nieprzyjaciela /szybko zmieniających swoje położenie/ do czasu zaatakowania ich przez wydzielone siły OGM.

Rozpoznanie ogólnowojskowe organizowane jest i prowadzone na szczeblu dywizji i pułku. Do prowadzenia tego rodzaju rozpoznania dywizja dysponuje kompanią rozpoznawczą na BRDM-2, kompanią rozpoznawczą na BWP i plutonem technicznego rozpoznania pola walki /pl TRPW/ z batalionu rozpoznawczego, a pułk zmechanizowany /czołgów/ kompanią rozpoznawczą na BRDM-2. Ponadto do prowadzenia rozpoznania ogólnowojskowego w dywizji działającej jako OGM armii lub w składzie OGM frontu i w pułkach wyznacza się nieetatowe pododdziały do prowadzenia rozpoznania z pododdziałów piechoty i czołgów tworząc z nich oddziały rozpoznawcze /OR/.

Z etatowych sił i środków rozpoznania ogólnowojskowego na szczeblu dywizji można zorganizować jeden oddział rozpoznawczy /OR/ i jeden samodzielny patrol rozpoznawczy /SPR/, albo do pięciu SPR, a na szczeblu pułku zmechanizowanego /czołgów/ jeden OR lub jeden-dwa SPR. Z uwagi na to, że w działaniach OGM elementy rozpoznawcze będą wykonywały nie tylko zadania typowe dla rozpoznania ale często ogniowe /niszczenia lub obezwładniania określonych obiektów/ celem jest wzmocnienie etatowych pododdziałów rozpoznawczych pod-

działami piechoty /na BWP/ lub czołgów oraz pododdziałami rozpoznawczymi wozdajów wojsk. Przykładowy skład OR organizowanego z etatowych pododdziałów rozpoznania ogólnowojskowego na szczeblu dywizji może być następujący: kr na BRDM-2 /bez plpłetonurków/, 1-2 plr na BWP, 1-2 dr płetw, 1-2 stacje PSNR, drrinż, drrsk. OR może prowadzić rozpoznanie w pasie 8-10 km na głębokość do 80 km; ze swego składu ma możliwość wysłania 5-6 patroli rozpoznawczych /PR/ /w zależności od potrzeb/ na skrzydła i do przodu w pasie działania OR. Pozostałe siły tj. 1-2 plr na BWP, 1-2 dr płetw., 1-2 stacje PSNR, mogą stanowić odwód lub być użyte do działania jako SPR.

Na szczeblu pułku zmechanizowanego /czołgów/ kr wraz z drrinż. i drrsk może stanowić OR, który ma możliwość prowadzenia rozpoznania w pasie o szerokości 5 km na głębokość do 50 km; z jego składu w zależności od potrzeb można wysłać 2-3 PR-y. W tym jednak wypadku do odwodu należy wyznaczyć pluton piechoty lub czołgów. W innym wariantcie z etatowej kr można zorganizować dwa SPR-y każdy w składzie plr z drrinż lub drrsk.

Z uwagi na większe potrzeby rozpoznania w działaniach OGM wyrażające się w większym obszarze zainteresowania oraz wykonywaniu często zadań niszczenia lub obezwładniania określonych obiektów natychmiast po ich wykryciu i rozpoznaniu, celowym jest wzmacnianie etatowych pododdziałów rozpoznawczych pododdziałami piechoty lub czołgów.

W tym wypadku na szczeblu dywizji można zorganizować dwa OR-y każdy w składzie np.: plr na BRDM-2, plr na BWP, kp /koz/ bez plp /plcz/, dr płetw, stacja PSNR, drrinż, drrsk. Pozostałe siły tj. plr na BWP, dr płetw., stacja PSNR, dwa plp /plcz/ będą stanowiły odwód rozpoznania, z którego można utworzyć dwa SPR-y.

Na szczeblu pułku można zorganizować OR w składzie: kr /bez

plr/, kp /kcz/ bez plp /plcz/, dr rinż, dr rsk. Pozostałe siły tj. plr i plp /plcz/ będą stanowiły odwód rozpoznania, z którego można utworzyć dwa SPR-y.

Oprócz wyżej podanych /przykładowych/ składów OR dywizji i pułków mogą być dodatkowo organizowane OR składające się wyłącznie z pododdziałów ogólnowojskowych. Na szczeblu pułku może to być kompania zmechanizowana lub czołgów, a na szczeblu dywizji do wzmo-
cnionego batalionu zmechanizowanego lub czołgów. W takim przypadku do działania jako OR powinien być wyznaczony pododdział ogólnowoj-
skowy przeszkolony w prowadzeniu działań rozpoznawczych tzw. "nie-
etatowy pododdział rozpoznawczy". Wysyła się je w przypadku koniecz-
ności zwiększenia ilości elementów rozpoznawczych w głębi ugrupowa-
wania nieprzyjaciela.

Przyjmując powyższe wzmocnienie wzrosną nie tylko możliwości ogniowe, ale również możliwości rozpoznawcze. Umożliwi to objęcie rozpoznaniem szerszego pasa działania.

Każdorazowo jednak skład, ilość i ugrupowanie elementów rozpoznania ogólnowojskowego będą zależne od konkretnej sytuacji, zadań i ugrupowania OGM³.

W celu zapewnienia napływu informacji o nieprzyjacielu i terenie dla dowódców elementów ugrupowania bojowego OGM działających w przodzie, na skrzydłach lub z tyłu, z pododdziałów /batalionu, kompanii/ wysyła się bojowe patrole rozpoznawcze /BPR/.

Spełniają one równocześnie dwie funkcje: rozpoznania i ubezpieczenia bojowego.

Do prowadzenia rozpoznania jako BPR wyznacza się najczęściej plp /plcz/ i niekiedy wzmocnia zwiadowcami wojsk inżynieryjnych lub chemicznych. Skład BPR nie może być jednak mniejszy niż pluton.

3. Przykładowy sposób ugrupowania elementów rozpoznania ogólnowoj-
skowego ilustruje załącznik nr 1; skład oraz możliwości ogólnowoj-
skowych elementów rozpoznawczych - załącznik nr 2.

BPR prowadzi rozpoznania na kierunku /w rejonie/ w odległości 2-5, a niekiedy 10 km od sił głównych. Zadania rozpoznawcze i ubezpieczające BPR wykonuje na korzyść pododdziału, który go wysyła /batalionu, kompanii/.

2.2. Działania specjalne

Działania specjalne integralnie łączą w sobie przedsięwzięcia w zakresie rozpoznania, oddziaływania destrukcyjnego /dywersji/ i psychologicznego, jak również wykonywania innych zadań wynikających z sytuacji, w tym o charakterze szczególnym.

Grupa specjalna /rozpoznawcza/ GS/GR/ może otrzymać zadanie o jednym charakterze np. wyłącznie rozpoznawcze czy dywersyjne, względnie wielorakie i wykonywać je zmieniając każdorazowo sposoby działań.

Cel i zadania działań specjalnych wynikają z ogólnych celów stojących przed systemem rozpoznania OGM frontu /armii/ i podporządkowane są ogólnemu zamiarowi użycia sił i środków rozpoznania.

Celem działań specjalnych w działaniach OGM jest zdobywanie i przekazywanie informacji o obiektach nieprzyjaciela, terenie i warunkach meteorologicznych oraz oddziaływanie rozpoznawczo-dywersyjne i destrukcyjno-sabotażowe na obiekty, wojska i ludność cywilną znajdujące się w pasie działania jak również udokładnianie lub potwierdzanie informacji rozpoznawczych zdobytych przez inne rodzaje rozpoznania.

Główny wysiłek działań specjalnych powinien być skupiony na tych obiektach nieprzyjaciela, których zniszczenie lub obezwładnienie /bądź dezorganizacja pracy/ będą miały decydujące znaczenie dla osiągnięcia założonych celów działania OGM frontu /armii/.

W związku z tym głównymi zadaniami grup specjalnych /GS/ i grup rozpoznawczych /GR/ będą:

- wykrycie i rozpoznanie odwodów i drugich rzutów sił nie-

przyjaciela oraz rejonów mobilizacji kolejnych jednostek;

- wykrycie i rozpoznanie rejonów rozmieszczenia /bazowania/ elementów zestawów rozpoznawczo-uderzeniowych, środków przenoszenia broni masowego rażenia, lotnictwa /zwłaszcza mieszanych taktycznych grup lotniczych - MTGL/ i śmigłowców szturmowych /przeciwpancernych/;

- rozpoznanie i ustalenie zakresu rozbudowy zapór inżynierskich, zwłaszcza min jądrowych i kolejnych rubieży obronnych oraz przeszkód terenowych;

- ustalenie skutków użycia broni jądrowej, zwłaszcza powstałych zmian terenowych;

- dezorganizacja marszu przegrupowujących się wojsk i kolumn zaopatrzeniowych;

- przeprowadzanie napadów i niszczenie /obezwładnianie/ środków przenoszenia broni jądrowej, elementów zestawów rozpoznawczo-uderzeniowych, stanowisk dowodzenia, węzłów łączności, urządzeń lotniskowych, środków obrony przeciwlotniczej i innych obiektów wynikających z zadań OGM;

- współdziałanie z elementami rozpoznania ogólnowojskowego, desantami taktycznymi, oddziałami wydzielonymi OGM w opanowywaniu ważnych obiektów, /np. obiektów komunikacyjnych itp./;

- wykonywanie innych zadań wynikających z potrzeb i sytuacji zaistniałych na polu walki.

Grupy specjalne /rozpoznawcze/ OGM współdziałające z wojskami biorącymi udział w operacji desantowej /powietrznej lub morskiej/ mogą wykonywać następujące, dodatkowe zadania:

- rozpoznawać rejony dogodne do desantowania wojsk;

- wykrywać i rozpoznawać pododdziały rakiet i artylerii zwłaszcza przeciwlotniczej oraz radiolokacyjne posterunki wykrywania i naprowadzania samolotów tak w rejonie desantowania jak i na kierun-

kach przelotu desantu oraz obezwładniać je bezpośrednio przed przelotem i lądowaniem desantu;

- rozpoznawać obiekty uderzeń wojsk desantu, naprowadzać na nie atakujące pododdziały;

- wykonywać inne zadania wynikające z potrzeb pola walki.

Podobnie jak w innych rodzajach działań tak i w działaniach OGM szczególną uwagę działań specjalnych należy skupić na wykrycie wszelkich przygotowań, a nawet symptomów świadczących o przygotowaniach nieprzyjaciela do wykonania uderzeń bronią masowego rażenia oraz na zdobywaniu i potwierdzaniu informacji o ważnych obiektach nieprzyjaciela dla potrzeb własnych uderzeń jądrowych.

Wyselekcjonowane w tym celu obiekty powinny być traktowane jako specjalnie ważne i znajdować się pod stałym nadzorem /obserwacją/ grup specjalnych i rozpoznawczych. Zadania te należy traktować jako priorytetowe.

Rozpoznając nieprzyjaciela GS /GR/ mogą zdobywać dane o:

- rodzaju, charakterze i aktualnym stanie rozpoznawanego obiektu;
- siłach obrony i ochrony danego obiektu oraz o inżynierskiej rozbudowie terenu wokół obiektu;
- najdogodniejszych kierunkach podejścia do obiektu w celu jego zaatakowania.

Ważnym zadaniem dla GS /GR/ będzie również rozpoznanie sił nieprzyjaciela mogących przeciwdziałać OGM, szczególnie jego oddziałów, mobilizowanych jednostek, sił obrony terytorialnej /OT/ itp. GS /GR/ powinny obserwować zachodzące w nich zmiany, a także czas i kierunki ich przemieszczania się.

W sytuacjach niedogodnych, ograniczających efektywność rozpoznania powietrznego i radioelektronicznego GS /GR/ mogą stać się /obok rozpoznania ogólnowojskowego/ zasadniczym źródłem zdobywania

wiadomości o nieprzyjacielu.

Możliwości działania GS /GR/ wzrastają w przypadku ukierunkowania ich na rejony, w których inny rodzaj rozpoznania /np. rozpoznanie lotnicze/ wykrył obiekty, a nie rozpoznał ich. Stąd wynika konieczność prowadzenia działań specjalnych w ramach jednolitego systemu rozpoznania OGM frontu /armii/.

Istotnym jest fakt, że GS /GR/ są w stanie wykrywać i rozpoznawać obiekty ukryte, dobrze zamaskowane oraz odróżnić rzeczywiste od pozornych.

W ciągu doby GS /GR/ może wykonać do trzech zadań o charakterze rozpoznawczym. Zależy to głównie od jej stanu osobowego oraz charakteru i wielkości rozpoznawanego obiektu. Na efektywność rozpoznania ma również wpływ wykształcenie GS /GR/, wyposażenie jej w odpowiedni sprzęt optyczny /do prowadzenia obserwacji w dzień, w nocy i w trudnych warunkach/ oraz do wykrywania i określania położenia pracującego sprzętu radioelektronicznego i łączności nieprzyjaciela.

Dysponując nowoczesnym uzbrojeniem i środkami /ładunkami/ wybuchowymi o dużej sile rażenia, działając z bezpośredniej odległości na wybrane urządzenia /najbardziej czuły element obiektu/ GS /GR/ są w stanie:

- zniszczyć obiekty punktowe, naziemne i nawodne oraz umieszczone na niewielkiej głębokości pod ziemią lub wodą;

- obezwładniać /dezorganizować pracę/ duże obiekty powierzchniowe i liniowe;

- obezwładniać, niszczyć lub dezorganizować pracę /poprzez napady, wzniesienie pożarów itp./ rozwiniętych sztabów, oddziałów, urządzeń tyłowych i innych obiektów nieprzyjaciela.

Jednoczesnym, zorganizowanym działaniem zespołu grup specjalnych /ZGS/ lub rozpoznawczych /ZGR/ złożonym z kilku lub nawet

kilkunastu grup, na urządzenia jednego systemu /np: telekomunikacji, komunikacji kolejowej lub drogowej, energetycznego, paliw płynnych, radiolokacyjnego itp./ można zdeorganizować jego funkcjonowanie w określonym obszarze nawet na znaczny okres czasu.

GS/GR/ są w stanie wykonywać również zadania o innym charakterze np. usuwając, przestawiając lub wystawiając znaki ostrzegawcze, informacyjne i drogowaskazy oraz likwidując regulację ruchu i wystawiając na jej miejsce własnych zwiadowców /przebranych w mundury nieprzyjaciela/, są w stanie wprowadzić nieprzyjaciela w błąd, zdeorganizować przegrupowanie oraz opóźnić przemarsz jego wojsk i kolumn zaopatrzeniowych.

Możliwości GS/GR/ działających w ramach systemu rozpoznawczego OGM nie zawsze i nie dla wszystkich grup są jednakowe. Będą każdorazowo inne i zależne od wielu czynników, a zwłaszcza od:

- możliwości szybkiego, dokładnego i skrytego ich przerzutu w planowane rejony działań;
- charakteru terenu - możliwości skrytego przemieszczania się grupy;
- składu osobowego grupy oraz posiadanego czasu na wykonanie zadania;
- stopnia nasilenia przeciwdziałania nieprzyjaciela;
- ważności i wielkości obiektu akcji, sił i środków jego obrony i ochrony;
- oddalenia pomiędzy kolejnymi obiektami działań.

Jednocześnie GS/GR/ może niszczyć tylko jeden obiekt chroniony lub powodować obezwładnienie, bądź okresową dezorganizację jego pracy.

Zadania o charakterze dywersyjnym w stosunku do rozpoznawczych wymagać będą zawsze odpowiednio dłuższego czasu, niezbędnego na wcześniejsze, dokładne rozpoznanie obiektu i jego bezpośred-

niego otoczenia, opracowanie planu działania i organizacji akcji oraz omówienie sposobu jej przeprowadzenia.

Przeciętny czas wykonania zadania przez GS /GR/ może wynosić:

- zlokalizowanie i rozpoznanie obiektu punktowego 4-6 godzin /wykrycie obiektu 3-4 godz. i rozpoznanie 1-2 godz./;

- zlokalizowanie i rozpoznanie sztabu związku taktycznego, składu itp. 4-6 godzin /wykrycie obiektu 2-3 godz. i rozpoznanie 2-3 godz./;

- wykrycie i rozpoznanie obiektu powierzchniowego /np. sztabu związku operacyjnego, dywizjonu rakiet, wojsk w rejonie ześrodkowania lub mobilizacji itp./ 10-15 godzin /wykrycie obiektu 2-4 godz. i jego rozpoznanie 8-11 godz./;

- wykrycie i rozpoznanie dużych obiektów stałych 1-2 doby /wykrycie obiektu 4-5 godz. i rozpoznanie 1-2 doby/;

- wybór i rozpoznanie punktów dogodnych do organizacji przepraw przez szeroką przeszkodę wodną 10-12 godzin;

- rozpoznanie i wykonanie akcji dywersyjnej na obiekt nie chroniony /linia kolejowa, elektroenergetyczna, rurociąg paliw płynnych itp./ 4-6 godzin;

- obezwładnienie chronionego obiektu /np. składu MPS, węzła łączności, punktu wykrywania i naprowadzania samolotów itp./ 3-5 godzin;

- obezwładnienie /dezorganizacja pracy/ będącego pod wzmoczoną ochroną ważnego obiektu typu: lotnisko, skład kwatermistrzowski, zakład produkcyjny itp. 1-2 doby^{4/}.

Grupy specjalne i rozpoznawcze w działaniach OGM powinny być zawsze w pełnej gotowości do przerwania i na przygotowanie /analiza zadań, opracowanie planu działań oraz pobranie i przygotowanie wyposażenia/ będą miały mniej czasu niż w normalnych działaniach zaczepnych tj. 3-5 godzin.

^{4/}Możliwości bojowe i podstawowe normy operacyjno-taktyczne grup specjalnych i rozpoznawczych OGM armii i fi. tu przedstawia załącznik nr 3.

Do wykonania pierwszego zadania GS /GR/ może przystąpić po 4-6 godzinach od momentu desantowania. Jest to czas potrzebny na przejście w rejon działania, rozpoznanie terenu i przygotowanie do wykonania zadań. Do wykonania kolejnego zadania postawionego grupom już w trakcie ich działań związanego ze zmianą rejonu GS /GR/ może przystąpić po 2-4 godzinach od momentu przegrupowania w nowy rejon.

Średnio GS /GR/ może w ciągu doby wykonać 2-3 zadania rozpoznawcze lub 1 o charakterze dywersyjnym. W ciągu pierwszych 5 dni GS jest w stanie wykonać 10-15 zadań rozpoznawczych lub około 3 o charakterze dywersyjnym. W następnych dniach możliwości jej stopniowo maleją, przeciętnie około 20% w ciągu doby.

Siły i środki działań specjalnych oraz czasy potrzebne na wykonanie określonych zadań nie są stałymi i nie można określać ich bez gruntownej analizy sytuacji, oceny położenia oraz konkretnej sytuacji w działaniach OGM. Każde działanie GS /GR/ powinno być dokładnie przemyślane i skalkulowane w realnej sytuacji. Postawienie zadań przerastających możliwości grup, względnie narzucenie im zbyt krótkiego czasu na ich wykonanie może w konsekwencji doprowadzić do nieuzyskania zakładanego efektu i spowodować poniesienie przez nie dużych strat, a niekiedy nawet likwidację grup.

Efektywność działań specjalnych w ramach OGM, tak rozpoznawczych jak i dywersyjnych jest niewspółmiernie duża w stosunku do zaangażowanych sił i środków.

2.3. Rozpoznanie radioelektroniczne

Rozpoznanie radioelektroniczne będzie spełniać znaczną rolę w zdobywaniu wiadomości o nieprzyjacielu w ramach działań operacyjnej grupy manewrowej. Wynika to z właściwości rozpoznania radioelektronicznego, które umożliwiają:

- możliwość zdobywania informacji o obiektach radioelektronicznych nieprzyjaciela, położonych na znacznych odległościach;
- ciągłość i skrytość działania;
- możliwość natychmiastowego przenoszenia wysiłku rozpoznania z jednych obiektów na inne bez zmiany położenia sił i środków;
- możliwość szybkiego zdobywania, opracowywania i przekazywania informacji do przełożonego. Ponadto rozpoznanie radioelektroniczne może przechwytywać wiadomości decyzyjne zanim zostaną one wprowadzone w życie.

Uwzględniając cechy dodatnie rozpoznania radioelektronicznego, należy również brać pod uwagę czynniki, które będą utrudniać jego prowadzenie, w tak specyficznych warunkach w jakich będzie działała OGM. Do ujemnych właściwości rozpoznania radioelektronicznego należy zaliczyć:

- znaczną wrażliwość sił i środków rozpoznania na ogniowe oddziaływanie nieprzyjaciela;
- zbyt duży czas rozwijania i zwiżania sprzętu rozpoznania radiowego KF i radioliniowego;
- brak możliwości samodzielnego wykorzystania pojedynczych urządzeń namierzających /namierniki radiowe, stacje radiolokacyjne/;
- brak możliwości namierzania radiowego w czasie marszu.

Cechy te wynikają z właściwości technicznych sprzętu będącego obecnie na wyposażeniu jednostek rozpoznania radioelektronicznego^{5/}.

Celem rozpoznania radioelektronicznego jest zdobywanie danych pozwalających ustalić skład, ugrupowanie i zamiar nieprzyjaciela oraz wykrycie i śledzenie obiektów będących celem działań sił OGM.

5/. W najbliższym okresie czasu planuje się wprowadzenie nowej generacji sprzętu rozpoznania radioelektronicznego, którego parametry techniczne umożliwiają szybkie jego rozwijanie a wykorzystanie zautomatyzowanych zestawów rozp.-namierz. zamontowanych na transporterach opancerzonych zwiększą możliwości rozpoznaw. Umożliwi to użycie sił i środków brzoł armii w działaniach OGM.

Do zasadniczych zadań rozpoznania radioelektronicznego w działaniach OGM frontu /armii/ należy wykrywanie i ustalanie:

- rejonów rozmieszczenia ilości i rodzaju środków przenoszenia broni masowego rażenia;
- rejonów rozmieszczenia odwodów nieprzyjaciela, czasu i kierunków ich działania;
- rejonów rozmieszczenia, czasu, sposobów i kierunków przemieszczania stanowisk dowodzenia i węzłów łączności wojsk nieprzyjaciela;
- sił i środków oraz sposobów działania wojny radioelektronicznej nieprzyjaciela;
- rejonów rozmieszczenia obiektów zainteresowania OGM oraz śledzenie kierunków ich przesunięcia;
- rozmieszczenia urządzeń radioelektronicznych nieprzyjaciela wykorzystywanych przez dowództwa i sztaby oraz obsługujących środki walki,

Rozpoznanie radioelektroniczne prowadzić będą etatowe siły i środki rozpoznania radioelektronicznego dywizji i armii działających jako OGM.

Ze względu jednak na specyfikę działań OGM /jej wysoce dynamiczny charakter działań/ nie jest możliwe wykorzystanie /przy obecnie istniejących środkach rozpoznania radioelektronicznego/ wszystkich sił i środków rozpoznania radioelektronicznego. Dotyczy to głównie armijnego batalionu rozpoznania radioelektronicznego. Zbyt długi okres rozwijania namierników R-359 /230-300 minut/ i związania /100-120 minut/oraz stacji rozpoznania radioliniowego R-343 i 344 /130-170 minut/praktycznie uniemożliwia ich użycie w działaniach OGM. Dlatego też istnieje konieczność użycia w armii tylko kompanii rozpoznania radioelektronicznego /UKF/ z batalionu rozpoznania

radioelektronicznego. Pozostałe siły i środki brrel należy pozostawić w ugrupowaniu armii pierwszego rzutu, prowadzącej działania za OGM. W tym przypadku należy te siły i środki podporządkować /w zależności od sytuacji operacyjno-taktycznej i decyzji przełożonych/ dowódcy pozostałości sił armii niebiorących udziału w OGM. lub oddziałowi rozpoznawczemu armii będącej w styczności. Zarząd rozpoznawczy frontu może również podporządkować te siły bezpośrednio sobie.

Wiadomości o nieprzyjacielu zdobywane przez te siły /kompania rozpoznania radiowego KF i kompania rozpoznania radioliniowego/ mogą docierać do oddziału rozpoznawczego sztabu OGM drogą pośrednią poprzez zarząd rozpoznawczy sztabu frontu lub oddział rozpoznawczy armii prowadzącej działania na kierunku OGM.

Konieczność taka zmniejsza możliwości rozpoznawcze armijnego brrel. Istnieje możliwość zwiększenia tych możliwości poprzez podporządkowanie batalionowi rozpoznania radioelektronicznego działającemu w składzie OGM frontu, kompanii rozpoznania radioelektronicznego /UKF/ z brrel armii drugiego rzutu frontu lub z armii prowadzącej działania na drugim kierunku.

Krrel z brrel armii działającej jako OGM frontu ma możliwość prowadzenia rozpoznania radiowego KF na głębokość do 100 km, UKF do 30 km i rozpoznania radiolokacyjnego do 40-70 km.

Ogólne możliwości rozpoznawcze krrel z brrel armii są następujące:

- poszukiwanie i wykrywanie pracy radiostacji w ciągu godziny: w zakresie KF - 20; w zakresie UKF - 84;
- przechwyt ciągły - 5 relacji w zakresie UKF;
- śledzenie - 2-5 relacji UKF;
12-30 relacji KF;
- namierzanie radiowe - 20-30 relacji w ciągu godziny w zakresie UKF;

- wykrywanie pracy, rozpoznanie i lokalizacja stacji radiolokacyjnych - 10 w ciągu godziny.

Możliwości te wzrosną dwukrotnie w przypadku przydzielenia dla brrel armii działającej jako OGM drugiej krrel.

Ogólne możliwości rozpoznawcze krrel z batalionu rozpoznawczego dywizji działającej jako OGM armii wynoszą:

- poszukiwanie i wykrywanie pracy radiostacji w ciągu godziny: - w zakresie KF - 30;

- w zakresie UKF - 90;

- przechwyt ciągły - 7-8 relacji w zakresie UKF;

- śledzenie - 3-6 relacji KF;

- 12-30 relacji UKF;

- namierzanie radiowe - 15-20 relacji w ciągu godziny w zakresie UKF;

- wykrywanie pracy, rozpoznanie i lokalizacja stacji radiolokacyjnych - 4-6 w ciągu godziny.

W określaniu możliwości przyjęto, że z ogólnej liczby stanowisk rozpoznawczych wydziela się $\frac{1}{3}$ na poszukiwanie i wykrywanie pracy radiostacji, $\frac{1}{3}$ przechwyt ciągły i $\frac{1}{3}$ na śledzenie pracy. Liczba wykrywanych radiostacji nie ujmuje namierzania.

Możliwości dobowe sił i środków rozpoznania radioelektronicznego w głównej mierze będą uzależnione od tempa działań OGM i od okresów w których siły te będą mogły rozwinąć się conajmniej na 1-1,5 godziny. Jest to opłacalny czas na rozwinięcie i pracę namierników radiowych i stacji rozpoznania systemów radiolokacyjnych nieprzyjaciela.

Praca rozpoznawcza aparatowni radioodbiornych możliwa jest w ruchu. Należy mieć jednak na uwadze fakt, że podczas pracy w ruchu możliwości przechwytu radiowego będą mniejsze, ze względu na

konieczność pracy na antenach prętowych. Ograniczone również będą możliwości ręcznego zapisu przechwytywanych informacji ze względu na konieczność wykonywania tej czynności podczas ruchu samochodu.

W związku z powyższym, ogólne możliwości rozpoznania radioelektronicznego w działaniach OGM ulegną zmniejszeniu w porównaniu z możliwościami brrel armii prowadzącej klasyczne działania zaczepne czy też obronne.

Możliwości rozpoznania radioelektronicznego można również znacznie zwiększyć utrzymując ściśle współdziałanie z jednostkami walki radioelektronicznej /WRE/. Zapewnia się wówczas napływ informacji do OR /WR/ OGM o obiektach radioelektronicznych nieprzyjaciela zdobytych przez pododdziały WRE. Utrzymywanie ścisłego współdziałania z pododdziałami WRE jest konieczne również ze względu na możliwość obezwładnienia własnych środków rozpoznania przez stacje zakłóceń radiowych.

2.4. Rozpoznanie powietrzne

Rozpoznanie powietrzne prowadzone na korzyść OGM frontu i armii należy traktować jako jeden z podstawowych rodzajów rozpoznania, co wynika z jego szczególnych właściwości, jak:

- głębokość rozpoznania;
- szybkość zdobywania i dostarczania danych do zainteresowanych sztabów.

Tempo prowadzenia działań, głębokości zadań, zmiany terenowe będą powodowały narastanie nieoczekiwanych, mocno skomplikowanych sytuacji. W tak złożonych warunkach rozpoznanie powietrzne nabiera szczególnego znaczenia. Będzie ono prowadzone na ogólnych zasadach, przy użyciu lotnictwa rozpoznania taktycznego, operacyjnego i lotnictwa wojsk lądowych.

Celem rozpoznania powietrznego jest zdobywanie i dostarczanie danych o nieprzyjacielu i jego obiektach; terenie i warunkach atmosferycznych z dużych głębokości przed frontem i na skrzydłach ugrupowania bojowego, niezbędnych dla wykonania zadań stojących przed OGM.

Do zasadniczych zadań rozpoznania powietrznego prowadzonego przez lotnictwo rozpoznawcze WLF w działaniach OGM należy zaliczyć:

- rozpoznanie rejonów rozmieszczenia środków przenoszenia broni masowego rażenia i składów amunicji specjalnej;
- wykrywanie rejonów mobilizacji wojsk nieprzyjaciela, odwodów mogących przeciwdziałać OGM i śledzenie ich przegrupowania;
- rozpoznanie stanowisk dowodzenia i środków OPL rozmieszczonych na kierunkach działania OGM;
- wykrywanie rubieży obronnych w głębi ugrupowania operacyjnego nieprzyjaciela oraz ustalenie czasu ich obsadzenia;
- rozpoznanie przewidzianych do opanowania przez OGM lotnisk, baz morskich, składów i magazynów, ważnych przepraw, obiektów komunikacyjnych i ich systemu obrony;
- rozpoznanie i śledzenie głównych szlaków komunikacyjnych w strefie zainteresowania sztabu OGM;
- potwierdzenie danych o obiektach, na które ma uderzyć OGM oraz ustalenie wyników tych uderzeń /stopień zniszczenia lub obездnienia/;
- przerzut grup specjalnych.

Lotnictwo prowadzi ponadto bezpośrednie i kontrolne rozpoznanie powietrzne na korzyść wojsk raketowych wchodzących w skład OGM. Prowadzi też systematyczną obserwację wojsk nieprzyjaciela znajdujących się na skrzydłach OGM, w lukach pomiędzy oddziałami /ZT/ i rzutami ugrupowania bojowego, a także pomiędzy OGM i siłami

głównymi frontu /armii/.

Rozpoznanie powietrzne prowadzone jest również przez lotnictwo wojsk lądowych.

Do zasadniczych zadań rozpoznania powietrznego prowadzonego przez lotnictwo wojsk lądowych należy zaliczyć:

- rozpoznanie dróg marszu i rejonów rozwinięcia poszczególnych elementów ugrupowania bojowego OGM;

- rozpoznanie sił i kierunków marszu wojsk nieprzyjaciela w pasie działania OGM oraz ustalenie położenia głównych elementów jego ugrupowania bojowego;

- wykrycie i rozpoznanie rejonów rozmieszczenia środków przenoszenia broni jądrowej /raketowych i artyleryjskich/;

- rozpoznanie odwodów, stanowisk dowodzenia, środków OPL, punktów obserwacyjnych itp.;

- poprawianie i kontrola ognia artylerii do celów niewidocznych z naziemnych punktów obserwacyjnych;

- naprowadzanie własnych pododdziałów OGM na wykryte obiekty nieprzyjaciela;

- przerzut grup rozpoznawczych /specjalnych/ w głąb ugrupowania bojowego nieprzyjaciela;

- prowadzenie rozpoznania skażeń.

W czasie marszu prowadzi się rozpoznanie wzdłuż szlaków komunikacyjnych, skupiając główną uwagę na zabezpieczenie otwartych skrzydeł. Lotnictwo wojsk lądowych powinno ściśle współdziałać z ogólnowojskowymi elementami rozpoznawczymi.

Rozpoznanie powietrzne na korzyść OGM frontu prowadzi lotnictwo rozpoznawcze wojsk lotniczych frontu oraz organiczne lotnictwo wojsk lądowych ZO tworzącego OGM frontu.

Rozpoznanie powietrzne na korzyść OGM armii również prowadzi lotnictwo rozpoznawcze frontu oraz lotnictwo wojsk lądowych ZT

działającego jako OGM armii.

Rozpoznanie powietrzne na korzyść armii działającej jako OGM frontu zabezpiecza lotnictwo rozpoznania taktycznego /operacyjnego/ wojsk lotniczych frontu. Ponadto zadania rozpoznawcze mogą wykonywać samoloty myśliwsko-bombowe wszystkich typów.

Przy odległości bazowania 150 km od linii styczności wojsk lotnictwo to zapewnia prowadzenie rozpoznania na głębokość 250 km, a przy odległości bazowania 50 km na tzw. lotniskach wysuniętych na głębokość 400 km^{6/}.

OGM frontu nie otrzymuje limitu lotnictwa rozpoznawczego. Zadania rozpoznawcze na jej korzyść wykonywane są na podstawie zapotrzebowań składanych przez oddział rozpoznawczy sztabu OGM. Jednak w celu wykonania pilnych zadań rozpoznawczych może być przydzielony limit 1,5-2 eskadrolotów na dobę. Biorąc pod uwagę, że załoga samolotu może rozpoznać w jednym locie 1 do 2 obiektów, to siłami przydzielonego limitu rozpoznanie powietrzne jest w stanie rozpoznać 18-24 obiektów w ciągu doby^{7/}.

Dywizja działająca jako OGM armii będzie korzystała w wyniku rozpoznania powietrznego prowadzonego na jej kierunku przez lotnictwo frontu. Może również składać zapotrzebowanie na rozpoznanie powietrzne interesujących ją rejonów lub obiektów do oddziału rozpoznawczego sztabu armii. Głównie jednak OGM /dywizja/ będzie prowadziła rozpoznanie powietrzne siłami organicznej eskadry śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych.

6/ Przy istniejących obecnie typach samolotów: Mig-21 R i Su-20 R.

7/ Są to możliwości maksymalne. W praktyce należy brać pod uwagę współczynnik sprawności technicznej samolotów oraz straty wynikłe w czasie prowadzenia działań bojowych.

Klucz śmigłowców rozpoznawczych /4 śmigłowce/ ma możliwość wykonania 2-3 długotrwałych /do 2,5 godz./ lotów bojowych w ciągu doby, co stanowi 8-12 śmigłowcolotów oraz 6-8 krótkotrwałych /20-30 minut/ lotów bojowych, co stanowi 24-32 śmigłowcolotów. W koniecznych przypadkach wysiłek ten może być zwiększony o 1,5-2 razy. Przy wylotach długotrwałych klucz śmigłowców rozpoznawczych ma możliwość rozpoznania około 16-24 rejonów o powierzchni 10-20 km² oraz obiekty na tym obszarze. Natomiast przy wylotach krótkotrwałych klucz ten może rozpoznać 24-32 rejonów o powierzchni do 10 km² lub też jeden obiekt w ciągu każdego wylotu śmigłowca /24-32 obiekty/. Promień taktyczny śmigłowców rozpoznawczych pozwala prowadzić rozpoznania na głębokość 100 km przez śmigłowce Mi-2 i 200 km przez śmigłowce Mi-24^{B/}.

Za zgodą dowódcy lub szefa sztabu OGM /dywizji/ do prowadzenia rozpoznania powietrznego może być również użyty klucz śmigłowców łącznikowych całością lub częścią sił. Zwiększy to znacznie możliwości rozpoznania powietrznego tak pod względem ilości śmigłowcolotów jak też pod względem ilości rozpoznawanych obiektów.

2.5. Rozpoznanie rodzajów wojsk

W skład rozpoznania rodzajów wojsk wchodzi głównie rozpoznanie chemiczne, artyleryjskie i inżynieryjne. Prowadzi się je we wszystkich rodzajach działań bojowych, w tym również w działaniach OGM. Rozpoznanie rodzajów wojsk wchodzi w skład systemu rozpoznania armii /dywizji/.

Rozpoznanie chemiczne

Celem rozpoznania chemicznego jest wykrywanie skażeń chemicznych i promieniotwórczych na kierunkach działania OGM, oznaczania ich

B/ Podane możliwości prowadzenia rozpoznania przez śmigłowce rozpoznawcze są możliwościami maksymalnymi. W praktyce należy brać pod uwagę współczynnik sprawności technicznej śmigłowców oraz straty wynikłe w czasie prowadzenia działań bojowych.

granic, określanie rodzaju środka chemicznego /wielkości dawki skażeń promieniotwórczych/, rozpoznanie dróg obejścia lub najdogodniejszych miejsc pokonania odcinków /rejonów/ skażeń.

We wszystkich etapach działań OGM rozpoznanie chemiczne wykonuje następujące zadania:

- rozpoznanie fugasów chemicznych i min jądrowych w systemie zapór i umocnień inżynierskich w głębi obrony nieprzyjaciela;
- określenie stref /rejonów/ i stopnia skażenia promieniotwórczego terenu po stronie nieprzyjaciela oraz ustalenie rodzaju i ilości użytych środków trujących;
- wskazywanie dróg obejścia lub sposobu pokonania terenu skażonego;
- ustalenie rozmieszczenia magazynów, składów polowych i stacjonarnych amunicji jądrowej i chemicznej;
- zdobywanie informacji o warunkach meteorologicznych na obszarze działania OGM;
- zdobywanie informacji o stopniu przygotowania nieprzyjaciela do obrony przed bronią masowego rażenia.

Warunkiem skuteczności rozpoznania skażeń chemicznych i promieniotwórczych jest jego powszechny i kompleksowy charakter. Przedsięwzięcia związane z rozpoznaniem skażeń wykonują żołnierze, pododdziały i oddziały wszystkich rodzajów wojsk, używając sprzętu i środków chemicznych. Najbardziej złożone przedsięwzięcia, wymagające użycia sprzętu i pododdziałów specjalistycznych, wykonują etatowe pododdziały rozpoznania skażeń. Do realizacji zadań rozpoznania skażeń w działaniach OGM wyznacza się następujące siły i środki:

OGM frontu w sile armii:

- kompania rozpoznania skażeń /krsk/ z BChem;
- klucz śmigłowców rozpoznania skażeń /klśrsk/ ze składu eskadry dowództwa armii.

Możliwości tych pododdziałów są następujące:

- z krsk można zorganizować do 12 patroli rozpoznania skażeń /PRSK/, którymi można zabezpieczyć /pod względem skażeń chemicznych/ rozpoznania pas o długości do 120 km obejmujący dwa kierunki działania lub pas o długości 60 km obejmujący cztery kierunki działania. W przypadku prowadzenia rozpoznania skażeń promieniotwórczych możliwości krsk wzrosną czterokrotnie. Średnie tempo działania patroli uwarunkowane jest prędkością prowadzenia rozpoznania skażeń i wynosi około 10-20 km/godz. Prowadząc rozpoznanie skażeń rejonów do zajęcia przez wojska OGM - krsk ma możliwości rozpoznawania rejonów dla trzech związków taktycznych. W wypadku działania kompanii w rejonie obserwacji wybuchów jądrowych i skażeń /ROW/ krsk otrzymuje rejon obserwacji o powierzchni 1800-2700 km². Czas rozwinięcia kompanii w ROW wynosi średnio 3-4 godziny;

- siłami klśrsk wyposażonego w trzy śmigłowce Mi-2 rs można zorganizować trzy powietrzne patrole rozpoznania skażeń. Możliwości taktyczne śmigłowca Mi-2 rs pozwalają na rozpoznanie 150 km drogi lub 540 km² rejon w ciągu godziny lotu. Promień taktyczny śmigłowca Mi-2 rs wynosi około 150 km, długotrwałość lotu do 3 godz. Powietrzne rozpoznanie skażeń prowadzi się z prędkością 180 km/godz

OGM armii w sile dywizji:

- pluton rozpoznania skażeń /plrsk/ z kompanii chemicznej dywizji;

- śmigłowiec Mi-2 z klucza rozpoznawczego eskadry śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych przystosowany do prowadzenia rozpoznania skażeń.

Możliwości tych sił i środków są następujące:

- ze składu plrsk można zorganizować do siedmiu PRsk, które

są w stanie zabezpieczyć rozpoznanie skażeń chemicznych dróg na odcinku do 70 km. W wypadku prowadzenia rozpoznania skażeń promieniotwórczych możliwości plutonu wrażliwość czterokrotnie. Siłami pbrsk można rozpoznawać rejon do zajęcia przez dywizję. W ciągu godziny pluton ma możliwości kontroli stopnia skażenia ludzi - 600, sprzętu - 120 sztuk;

- śmigłowiec Mi-2 przystosowany do prowadzenia rozpoznania skażeń ma podobne możliwości jak śmigłowiec Mi-2 rs.

Rozpoznanie inżynieryjne

Celem rozpoznania inżynieryjnego jest zdobycie danych o terenie i inżynieryjnych przedsięwzięciach nieprzyjaciela niezbędnych do podjęcia decyzji przez dowódcę OGM, a szefowi saperów /szefowi wojsk inżynieryjnych/ do zaplanowania i zorganizowania zabezpieczenia inżynieryjnego działań OGM.

Rozpoznanie inżynieryjne organizuje się i prowadzi na wszystkich szczeblach dowodzenia siłami i środkami pododdziałów rozpoznawczych wojsk inżynieryjnych. Pododdziały rozpoznawcze innych rodzajów wojsk prowadzą również rozpoznanie inżynieryjne w ramach swoich zadań.

Do zasadniczych zadań rozpoznania inżynieryjnego OGM należy:

- rozpoznanie terenu i rozbudowy inżynieryjnej obrony nieprzyjaciela;
- rozpoznanie zapór inżynieryjnych, w tym zapór z minami jądrowymi rozbudowanymi na kierunku działania OGM;
- ustalenie możliwości zabezpieczenia ruchu i manewru po istniejących drogach oraz zapewnienie ruchu po bezdrożach;
- określenie technicznej charakterystyki obiektów, na które skierowane jest działanie wojsk OGM oraz ustalenie zadań inżynieryjnych niezbędnych do ich opanowania lub zniszczenia;

- ustalenie warunków maskowania naturalnego własnych wojsk;
- rozpoznanie istniejących źródeł wody oraz możliwości przystosowania ich do zaopatrywania wojsk własnych;
- ustalenie możliwości wykorzystania zasobów miejscowych oraz sprzętu i środków zdobycznych do wykonywania zadań zabezpieczenia inżynierskiego.

Do realizacji zadań rozpoznania inżynierskiego w działaniach OGM wyznacza się następujące pododdziały:

OGM frontu w sile armii:

- kompania rozpoznania inżynierskiego /krinż/ ABSap;
- pluton rozpoznania inżynierskiego /plrinż/ pułku pontonowego.

Możliwości tych pododdziałów są następujące:

- z krinż można zorganizować 1-2 posterunki fotografowania /IPF/, 2-3 samodzielne inżynierskie patrole rozpoznawcze /SIPR/ lub 4 inżynierskie patrole rozpoznawcze /IPR/, 1-2 inżynierskie oficerskie patrole rozpoznawcze /IOPR/. Ponadto w zależności od potrzeb mogą być organizowane inżynierskie grupy wypadowe /IGW/;
- plrinż pułku pontonowego nie prowadzi rozpoznania inżynierskiego w ramach ogólnowojskowego systemu rozpoznania, lecz rozpoznanie techniczne wyłącznie na korzyść pułku pontonowego.
- OGM armii w sile dywizji - w batalionie saperów dywizji w plutonie dowodzenia występują 3 drużyny rozpoznania inżynierskiego z których można zorganizować: jeden SIPR lub 2-3 IPR, lub 3 inżynierskie posterunki obserwacyjne /IPO/, lub 1 IPF i 2 IPO. Elementy rozpoznania inżynierskiego mogą działać samodzielnie lub w składzie ogólnowojskowych elementów rozpoznawczych np. OR, SPR.

Rozpoznania artyleryjskie

Celem rozpoznania artyleryjskiego jest zdobycie wiarygodnych i dokładnych danych o położeniu celów nieprzyjaciela, które stano-

wią obiekty zainteresowania OGM, niezbędnych do przygotowania i wykonania uderzeń raketowych i ognia artylerii.

Do podstawowych zadań rozpoznania artyleryjskiego w działaniach OGM należy:

- wykrywanie i określanie współrzędnych środków przenoszenia broni jądrowej, artylerii oraz punktów dowodzenia i kierowania nimi;
- określanie położenia punktów oporu;
- rozpoznanie bezpośrednio obiektów /celów/ przed wykonaniem na nie uderzeń jądrowych i ognia artylerii;
- obserwacja pola walki;
- rozpoznanie terenu w rejonach rozwinięcia ugrupowania bojowego wojsk raketowych i artylerii oraz dróg przesunięć.

Rozpoznanie artyleryjskie prowadzi się ze stanowisk dowódczo-obsługowych, ruchomych i stałych punktów obserwacyjnych, posterunków oraz placówek i stanowisk za pomocą przyrządów optycznych, elektroniczno-optycznych oraz stacji rozpoznania dźwiękowego, radiolokacyjnego i radiotechnicznego. Informacje o nieprzyjacielu i terenie można również uzyskiwać poprzez organizowane w tym celu artyleryjskie grupy rozpoznawcze /AGR/ jak również załogi śmigłowców rozpoznania artyleryjskiego.

W działaniach OGM artyleria będzie wykorzystywana w sposób zdecentralizowany wykonując zadania na korzyść poszczególnych zgrupowań bojowych. W związku z tym siły i środki rozpoznania artyleryjskiego należy odpowiednio rozdzielić na te zgrupowania celem zabezpieczenia działań artylerii.

Zadania rozpoznania artyleryjskiego OGM będą realizowały następujące pododdziały:

OGM frontu :

- armijny dywizjon rozpoznania artyleryjskiego /adra/;
- dywizjon dowodzenia ABAA.

Z pododdziałów tych można zorganizować następujące elementy rozpoznania artyleryjskiego:

- z adra, który posiada w swoim składzie baterię rozpoznania dźwiękowego, baterię rozpoznania radiotechnicznego oraz baterię topograficzną można zorganizować: 6 placówek rozpoznania dźwiękowego, 3 stanowiska namierników typu NRS-1 i 3 posterunki meteorologiczne;

- z dywizjonu dowodzenia ABAA: 6 placówek rozpoznania dźwiękowego, 2 stanowiska stacji radiolokacyjnych typu SNAR, 3 stanowiska namierników typu NRS-1 i 3 artyleryjskie punkty obserwacyjne.

W przypadku wzmocnienia OGM frontu FBAA, możliwości rozpoznania artyleryjskiego wzrosną.

OGM armii:

- pluton rozpoznania wzrokowego /plrw/ i pluton rozpoznania dźwiękowego /plrd/ z baterii dowodzenia pułku artylerii;

- pluton rozpoznania wzrokowego z baterii dowodzenia szefa artylerii dywizji.

Z pododdziałów tych można zorganizować:

- z plrw i plrd baterii dowodzenia pułku artylerii: 2-3 PO, 4 placówki rozpoznania dźwiękowego, ruchomy punkt kierowania ogniem /RPKO/;

- z plrw baterii dowodzenia szefa artylerii dywizji: 2-3 PO.

3. ORGANIZACJA I PROWADZENIE ROZPOZNANIA W CZASIE PRZYGOTOWANIA I PROWADZENIA DZIAŁAŃ PRZEZ OPERACYJNĄ GRUPĘ MANEWROWĄ

Rozpoznanie na korzyść OGM frontu /armii/ planuje zarząd /oddział/ rozpoznawczy sztabu frontu /armii/ oraz oddział /wydział/ rozpoznawczy sztabu armii /dywizji/ działającej jako OGM.

Zarząd /oddział/ rozpoznawczy sztabu frontu /armii/ powinien

w planie rozpoznania uwzględnić zadania realizowane na korzyść OGM oraz siły i środki do ich wykonania.

Organizacja i planowanie rozpoznania na korzyść OGM przebiega według ogólnie obowiązujących zasad. Należy jednak przy tym uwzględnić większe potrzeby rozpoznawcze armii /dywizji/ wprowadzanej do działań jako OGM. Dysproporcje między potrzebami, a możliwościami powinny być niwelowane poprzez przejęcie części zadań rozpoznawczych przez front /armię/, szersze angażowanie do rozpoznania nieetatowych sił i środków oraz utrzymywanie ścisłego współdziałania z sąsiadami.

Organizacja i planowanie rozpoznania na szczeblu OGM przebiega według ogólnych zasad stosowanych przez drugorzutową armię /dywizję/, wchodzącą do bitwy /walki/ z rejonów położonych w głębi ugrupowania frontu /armii/. Uwzględnić jednak należy pewne specyficzne właściwości, charakterystyczne dla tego rodzaju działań rozpoznawczych, w tym przede wszystkim niedostateczną ilość informacji o obiektach położonych w głębi ugrupowania nieprzyjaciela, a leżących w strefie zainteresowań OGM. Stąd też organizacja rozpoznania w działaniach operacyjnej grupy manewrowej od samego początku nabiera szczególnego znaczenia.

3.1. Organizacja rozpoznania w czasie przygotowania działań.

Organizacja rozpoznania to całokształt organizacyjno-planistycznych przedsięwzięć realizowanych przez dowódców i sztaby różnych szczebli w celu zdobycia informacji o nieprzyjacielu, terenie i warunkach atmosferycznych w rejonie planowanych działań bojowych.

Do zasadniczych przedsięwzięć należy zaliczyć:

- określenie celu i zadań rozpoznania oraz wydzielenie sił i środków niezbędnych do ich wykonania;
- analizę posiadanych wiadomości i ustalenie potrzeb w tym

zakresie oraz planowanie rozpoznania i postawienie zadań wykonawcom;

- koordynację wysiłków wszystkich sił i środków rozpoznania według zadań, obiektów i czasu;

- przygotowanie pododdziałów wyznaczonych do prowadzenia rozpoznania oraz ich wszechstronne zaopatrzenie;

- kontrolę wykonania wydanych zarządzeń rozpoznawczych /bojowych/ oraz udzielenie praktycznej pomocy podległym sztabom i dowódcom wszystkich szczebli w organizacji rozpoznania;

- organizację sprawnie działającej łączności z pododdziałami wyznaczonymi do prowadzenia rozpoznania /elementami rozpoznawczymi/, dowodzenie nimi oraz zapewnienie odbioru danych z rozpoznania powietrznego;

- zapewnienie bezpieczeństwa pododdziałom /elementom/ rozpoznawczym w wypadku stosowania broni jądrowej przez wojska własne;

- organizację zbierania i opracowywania wiadomości z rozpoznania, przekazywanie /meldowanie/ ich w określonym czasie dowódcy, do wyższego sztabu, zabezpieczenie obiegu informacji wewnątrz sztabu i przekazywanie ich podległym sztabom, a także wymianę informacji z sąsiadami.

W okresie przygotowania działań szczególnego znaczenia nabiera sprawnie zorganizowany system zdobywania wiadomości rozpoznawczych. Należy zaznaczyć, że w tym etapie informacje dla potrzeb OGM, napływać będą głównie od przełożonego, organizującego działania OGM, sąsiadów z bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem i rozpoznania powietrznego. W okresie przygotowawczym koncentruje się zasadniczą uwagę na wszechstronnym przygotowaniu prognostycznej oceny nieprzyjaciela oraz na szczegółowej ocenie obiektów, infrastruktury i terenu planowanych działań. Ocena ta jest przygotowywana w oparciu o różnorodne źródła informacji, w tym również nagromadzone w okresie pokoju /banki informacji/.

W czasie organizacji rozpoznania na korzyść OGM zarząd /oddział/ rozpoznawczy sztabu frontu /armii/ musi zwrócić uwagę na rozwiązanie takich problemów jak:

- ciągłe informowanie oddziału /wydziału/ rozpoznawczego sztabu OGM o sytuacji nieprzyjaciela w pasie działania frontu /armii/;
- przydzielenie odpowiedniego wzmocnienia rozpoznawczego operacyjnej grupie manewrowej, a zwłaszcza lotnictwa rozpoznawczego oraz pododdziałów rozpoznania ogólnowojskowego i działań specjalnych;
- zabezpieczenie wejścia do działań elementów rozpoznawczych;
- współdziałanie organów rozpoznawczych frontu /armii/ i OGM;
- obieg informacji.

Podstawę do organizacji rozpoznania stanowią: zadania bojowe do działań OGM, zamiar dowódcy i jego wytyczne, zarządzenie rozpoznawcze sztabu wyższego, posiadane informacje o nieprzyjacielu oraz możliwości pododdziałów wyznaczonych do prowadzenia rozpoznania.

Jednym z zasadniczych przedsięwzięć składających się na organizację rozpoznania jest jego planowanie. Polega ono na opracowaniu planu działania wszystkich wyznaczonych do tego pododdziałów w jednolitym systemie tak, aby zapewniły niezbędną ilość wiarygodnych informacji o obiektach nieprzyjaciela rozmieszczonych w pasie działania OGM.

Planowanie realizowane z reguły na okres wprowadzenia OGM do działań i na okres działania w głębi ugrupowania nieprzyjaciela obejmuje następujące przedsięwzięcia:

- ustalenie celów i zadań rozpoznania;
- analizę potrzeb uzyskania wiadomości, sposobów i terminów ich zdobywania oraz przekazywania;

- podział zadań dla poszczególnych pododdziałów /elementów/ rozpoznawczych;
- określenie czasu potrzebnego do przygotowania pododdziałów rozpoznawczych i wykonanie zadań;
- wybór zasadniczych i zapasowych rubieży wprowadzenia do działań pododdziałów rozpoznawczych;
- wydzielenie odwodu rozpoznania.

Planowaniem kieruje osobiście szef oddziału /wydziału/ rozpoznawczego i realizuje je w ścisłej współpracy z wydziałem operacyjnym, szefami /oficerami rozpoznania/ rodzajów wojsk oraz aparatem politycznym.

Przystępując do planowania, szef oddziału /wydziału/ rozpoznawczego powinien przede wszystkim ocenić posiadane wiadomości o nieprzyjacielu i zajmowanym przez niego terenie, a następnie po uwzględnieniu wytycznych dowódcy i szefa sztabu powinien dokonać podziału sił i środków rozpoznania według obiektów i ich ważności.

Aby dane o ważniejszych obiektach nieprzyjaciela były wiarygodne, należy przewidzieć te same zadania /dotyczące określonego obiektu/ jednocześnie dla kilku wykonawców, zapewniając współdziałanie między nimi, zwłaszcza między elementami rozpoznania ogólnowojskowego, a grupami specjalnymi /rozpoznawczymi/.

W czasie opracowywania planu pododdziały rozpoznawcze mogą znajdować się w różnym stopniu gotowości bojowej. Stąd też należy dążyć do pozostawienia im możliwie dużo czasu na odtworzeniu zdolności bojowej, postawienie zadań, a także szkolenie pododdziałów w zakresie sposobów prowadzenia rozpoznania wybranych obiektów w ugrupowaniu nieprzyjaciela oraz w zakresie współdziałania.

W czasie planowania należy stosować metodę równoległą i przekazywać zadania do rozpoznania natychmiast po ich przygotowa-

niu, technicznymi środkami łączności; uzupełnieniem ich mogą być przesłane później zarządzenia rozpoznawcze /bojowe/.

W planowaniu rozpoznania w działaniach OGM należy brać pod uwagę poszczególne rodzaje rozpoznania.

Rozpoznanie ogólnowojskowe - należy planować tak aby zapewniało zdobywanie wiadomości o obiektach w głębi ugrupowania, a także o działaniach nieprzyjaciela zagrażających działaniom OGM od czoła, z boków i od tyłu. Z uwagi na gwałtowne zmiany sytuacji, kierunków działania oraz wynikłych w trakcie działań nieprzewidzianych i dodatkowych zadań należy posiadać silny odwód rozpoznania, potrzebny do zamiany elementów rozpoznawczych w wypadku ich zniszczenia lub wysłania dodatkowych do rozpoznania nowych obiektów lub kierunków.

Biorąc pod uwagę podział rozpoznania w działaniach OGM na:

- rozpoznanie bezpośrednie - prowadzone przez nieetatowe pododdziały rozpoznawcze batalionów /samodzielnych kompanii/ oraz elementy ubezpieczenia na odległość do 20 km ; - rozpoznanie bliskie - prowadzone przez ogólnowojskowe pododdziały rozpoznawcze i rodzajów wojsk oraz lotnictwo wojsk lądowych na odległość do 80-100 km; i rozpoznanie dalekie - prowadzone przez lotnictwo rozpoznania taktycznego /operacyjnego/, rozpoznanie radioelektroniczne i grupy specjalne /rozpoznawcze/ na odległość 150-300-400 km - przy organizacji rozpoznania stwarza się warunki do zapewnienia ciągłości rozpoznania i śledzenia wykrytych obiektów przy zachowaniu ścisłego współdziałania między poszczególnymi rodzajami i elementami rozpoznania.

Zgodnie z powyższym podziałem rozpoznanie ogólnowojskowe będzie partycypowało w prowadzeniu rozpoznania bliskiego i bezpośredniego, wykorzystując wyniki dalekiego rozpoznania.

Planowanie rozpoznania ogólnowojskowego zawsze będzie odbywa-

to się na szczeblu dywizji /pułku/, działającej jako OGM armii lub działającej w składzie OGM frontu.

Podstawę do jego zaplanowania będą stanowić:

- warunki wejścia OGM do działań /w lukę wytworzoną przez ZT pierwszego rzutu lub przez ugrupowanie wojsk będących w styczności/;
- zamiar dowódcy głównie w części dotyczącej zadań, terminów ich wykonania oraz ugrupowania bojowego OGM;
- organiczne i przydzielone pododdziały rozpoznawcze oraz ich stopień zdolności bojowej.

W celu niedopuszczenia do zaskakującego uderzenia nieprzyjaciela z boku lub od tyłu na ugrupowanie OGM należy zorganizować rozpoznanie okrężne.

Do prowadzenia rozpoznania w przodzie /na kierunkach działania OGM/ należy tworzyć silne oddziały rozpoznawcze zdolne nie tylko do prowadzenia rozpoznania obiektów, ale również ze względu na charakter niektórych z nich do ich niszczenia. Do prowadzenia rozpoznania na boki i od tyłu można wyznaczyć bojowe patrole rozpoznawcze /BPR-y/ lub elementy ubezpieczenia bezpośredniego; każdorazowo jednak należy uczynić odpowiedzialnymi za poszczególne kierunki konkretnych dowódców elementów ugrupowania bojowego OGM.

Szerokość pasa działania dywizji działającej jako OGM armii lub wchodzącej w skład OGM frontu wynosi 60-80 km. Uniemożliwia to pokrycie rozpoznaniem ogólnowojskowym. Stąd też w planowaniu dużą rolę spełnia właściwy wybór kierunków rozpoznania w stosunku do ważności obiektów. Pozostały obszar będzie rozpoznawany innymi rodzajami rozpoznania /np. powietrznego, radioelektronicznego itp./ i w wypadku stwierdzenia obecności ważnego obiektu mogą być tam kierowane elementy rozpoznania ogólnowojskowego. Celowym jest planowanie działań rozpoznawczych według kierunków działań oddziałów wydzielonych /OW/, rajdowych itp. Po dokonaniu wyboru kierun-

ków i obiektów, niezwykle istotnym jest podział sił i środków /ustalenie składu poszczególnych elementów rozpoznawczych/ według obiektów i zadań.

Na tym etapie planowania należy już sprecyzować i przekazać zadania dla elementów rozpoznawczych, które powinny zawierać:

- ogólny skład i charakter działań nieprzyjaciela oraz obiekty na kierunku rozpoznania;
- kierunek działania /obiekty rozpoznania/;
- jakie dane rozpoznawcze i w jakim czasie należy zdobyć;
- punkt wyjściowy i czas jego przekroczenia oraz sposób działania po wykonaniu zadań;
- sposób utrzymania łączności i meldowania wyników rozpoznania.

Ponadto podaje się informacje o sąsiednich elementach rozpoznawczych i sposób wzajemnego rozpoznawania się, sposób połączenia z działającymi na kierunku rozpoznania GS /GR/, sposób wykorzystania danych z rozpoznania powietrznego, sposób naprowadzania walczących wojsk na obiekty oraz sposób przekroczenia przedniego skraju wojsk własnych /hasło i odzew/

W warunkach działania OGM w pełni można realizować zadania rozpoznawcze jedynie wówczas, gdy na każdym szczeblu dowodzenia będzie należycie zorganizowane współdziałanie.

Polega ono na celowym podziale zadań rozpoznania /obektów/ między elementy rozpoznawcze różnych rodzajów rozpoznania oraz dokładnym ich wykonaniu w określonym miejscu i czasie. Winno być organizowane na okres wprowadzenia do działań OGM oraz na okres działania w głębi operacyjnej.

Współdziałanie organizuje się z:

- oddziałem /wydziałem/ rozpoznawczym wojsk będących w styczności;
- szefami rodzajów wojsk;

- pododdziałami rozpoznawczymi i wewnątrz nich;
- podległymi sztabami.

Z oddziałem /wydziałem/ rozpoznawczym wojsk będących w styczności należy uzgodnić sposób wymiany informacji o nieprzyjacielu, sposób zabezpieczenia wprowadzenia do działań elementów rozpoznawczych oraz sposób wzajemnego rozpoznawania się z elementami rozpoznawczymi wojsk w styczności.

Z szefami rodzajów wojsk ustala się wspólne działania ich elementów rozpoznawczych z pododdziałami rozpoznania ogólnowojskowego, a także sposób wymiany zdobytych informacji.

Z pododdziałami rozpoznawczymi ustala się sposoby prowadzenia rozpoznania poszczególnych obiektów, czasu wykonania zadań, oraz sposób przekazywania danych o nieprzyjacielu.

Współdziałanie wewnątrz pododdziałów rozpoznawczych organizują dowódcy tych pododdziałów. Z podległymi sztabami ustala się sposób wymiany informacji o nieprzyjacielu.

Dla zapewnienia ciągłości w kierowaniu rozpoznaniem i obiegu informacji potrzebny jest odpowiednio zorganizowany system łączności z:

- sztabem wyższym, sztabami podległymi i sąsiadami;
- podległymi bezpośrednio jednostkami /pododdziałami/ rozpoznawczymi;
- lotnictwem rozpoznawczym.

Do zabezpieczenia łączności z wymienionymi korespondentami służą siły i środki łączności znajdujące się na wyposażeniu organów rozpoznawczych oraz środki łączności wykorzystywane na prawach abonenta.

Podstawę łączności rozpoznania ogólnowojskowego stanowi łączność radiowa. Do łączności z elementami rozpoznania ogólnowojsko-

wego wykorzystuje się radiostację KF R-130 zamontowaną na WD R-4 szefa wydziału rozpoznawczego oraz w WD R-5 dowódców elementów rozpoznawczych.

Istotną rolę w organizacji rozpoznania spełnia kontrola i pomoc. Realizuje się ją poprzez wyjazd oficerów sztabu do podległych sztabów i wojsk. Ma ona na celu wykrycie na czas zaistniałych omyłek oraz niedociągnięć w organizacji i planowaniu rozpoznania wynikłych z niezrozumienia otrzymanych zadań, co pozwoli na czas zapobiec popełnieniu błędów.

Rozpoznania radioelektroniczne - w czasie przygotowania działań OGM nie prowadzi aktywnego rozpoznania lub prowadzi je tylko w zakresie KF, ze względu na odległość rejonu wyjściowego od linii styczności wojsk. Okres ten jest przeznaczony głównie na organizację działań rozpoznawczych.

Organizacja rozpoznania radioelektronicznego obejmuje wszystkie przedsięwzięcia realizowane przez komórki sztabowe OGM oraz dowódców pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego w celu zdobycia danych o nieprzyjacielu. W skład tych przedsięwzięć wchodzi:

- określenie celu i zadań rozpoznania radioelektronicznego w działaniach OGM oraz wydzielenie sił i środków niezbędnych do ich realizacji;

- analiza i ocena sytuacji radioelektronicznej;

- planowanie rozpoznania radioelektronicznego oraz stawianie zadań wykonawcom;

- koordynacja wysiłku rozpoznania radioelektronicznego w stosunku do zadań, obiektów i czasu;

- przygotowanie pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego do działań oraz ich wszechstronne zaopatrzenie;

- organizacja dowodzenia i łączności z pododdziałami rozpoznania i walki radioelektronicznej w zakresie zwiększenia możliwości rozpoznawczych oraz obiegu informacji o nieprzyjacielu;

- kontrola i pomoc w organizacji rozpoznania.

Zakres czynności organizacyjno-planistycznych jest podobny do przedsięwzięć realizowanych w podstawowych rodzajach działań bojowych. Należy mieć jednak na uwadze specyfikę działania OGM, a między innymi:

- konieczność oddelegowania pozostających sił i środków rozpoznania radioelektronicznego armijnego brrel /tj. kompanii rozpoznania radiowego KF i kompanii rozpoznania radioliniowego/ zgodnie z decyzją przełożonego;

- włączenie w skład brrel dodatkowych sił /np. kompanii rozpoznania radioelektronicznego/ przydzielonych przez przełożonego /zarząd rozpoznawczy frontu/;

- odpowiednie przygotowanie pododdziałów /stworzenie odpowiednich składów zespołów rozpoznania radioelektronicznego/ do działań rozpoznawczych oraz zapewnienie im niezbędnej autonomności;

- dostosowanie ugrupowania pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego do ugrupowania bojowego OGM;

- zorganizowanie odpowiedniego systemu dowodzenia i łączności.

Konieczność oddelegowania /na okres działania armii jako OGM/ z armijnego brrel kompanii rozpoznania radiowego KF i kompanii rozpoznania radioliniowego wynika ze zbyt długiego czasu rozwijania i zwijania sprzętu rozpoznawczego będącego na wyposażeniu tych pododdziałów, co w wysoce dynamicznych działaniach prowadzi-

nych przez OGM nie zapewnia potrzebnego czasu na efektywną pracę tych pododdziałów po ich rozwinięciu. Planując użycie armii jako OGM sztab frontu, a głównie zarząd rozpoznawczy sztabu frontu powinien przewidzieć taką konieczność i w "zarządzeniu rozpoznawczym" powinien jasno sprecyzować komu i kiedy armia ma podporządkować pozostawiane pododdziały oraz od kogo i kiedy ma otrzymać wzmocnienie siłami i środkami rozpoznania radioelektronicznego. Armijny brrel powinien otrzymać wzmocnienie co najmniej w sile kompanii rozpoznania radioelektronicznego. Może ona być przydzielona z brrel armii drugiego rzutu frontu lub z armii prowadzącej działania na drugim kierunku.

Pozostawiane siły i środki rozpoznania radioelektronicznego można podporządkować /na okres działań OGM/ dowódcy pozostałości sił armii nie biorących udziału w działaniach OGM lub oddziałowi rozpoznawczemu sztabu armii działającej na kierunku wejścia OGM do działań. Wiadomości o nieprzyjacielu zdobywane przez te pododdziały mogą docierać do oddziału rozpoznawczego sztabu OGM poprzez zarząd rozpoznawczy sztabu frontu lub oddział rozpoznawczy armii, której zostały podporządkowane.

Zmiana podporządkowania pozostawianych pododdziałów powinna nastąpić po wykonaniu zadań rozpoznawczych przez brrel na pierwszej rubieży rozwinięcia. Użycie brrel armii wchodzącej do działania jako OGM powinno się planować całością sił na pierwszej rubieży rozwinięcia i prowadzić rozpoznanie do czasu podejścia pierwszorzutowych oddziałów OGM do rubieży rozwinięcia brrel /krrel/.

Przedstawiony wyżej sposób planowania użycia armijnego brrel w działaniach OGM jest jednym z możliwych wariantów rozwiązania tego skomplikowanego problemu i dotyczy brrel istniejącego obec-

nie i przy aktualnym jego wyposażeniu w sprzęt rozpoznania radioelektronicznego. W niedalekiej perspektywie na wyposażenie armijnych brrel i dywizyjnych krrel ma wejść nowy sprzęt rozpoznania radioelektronicznego, którego parametry taktyczno-techniczne /a głównie czas rozwijania i zwijania urządzeń/ pozwolą na użycie brrel całością sił w działaniach OGM^{9/}. Wówczas przestanie istnieć wyżej przedstawiony problem.

Dane taktyczno-techniczne środków rozpoznania radioelektronicznego krrel dywizyjnego batalionu rozpoznania umożliwiają użycie tej kompanii całością sił w działaniach OGM.

W czasie planowania działania rozpoznania radioelektronicznego należy brać pod uwagę właściwe dostosowanie ugrupowania zespołów rozpoznania radioelektronicznego do ugrupowania bojowego OGM ponieważ rzutuje to na kierunek prowadzenia rozpoznania, zapewnia maksymalny czas pracy środków rozpoznawczych oraz ułatwia ich manewr. Poszczególne zespoły rozpoznania radioelektronicznego /tak na szczeblu armii jak i dywizji/ celowym jest włączyć w ugrupowanie bojowe pułków pierwszego rzutu OGM. Należy przy tym obarczyć szefów rozpoznania /dywizji, pułków/ odpowiedzialnością za ubezpieczenie i niezbędne zaopatrzenie tych zespołów.

Ważnym elementem organizacji rozpoznania radioelektronicznego jest dobrze zorganizowany system dowodzenia i łączności. Aby zapewnić ciągłość dowodzenia i obiegu informacji rozpoznawczych celowym jest wyposażać poszczególne zespoły i GAD w dodatkowy sprzęt łączności o większych zasięgach zapewniający łączność w przypadku większego niż przewidują normy oddalenia od siebie i od oddziału rozpoznawczego sztabu armii /wydziału rozpoznawczego sztabu dywizji/.

Wszystkie przedsięwzięcia organizacyjno-planistyczne rozpoznania radioelektronicznego odzwierciedla się w dokumentach planistycznych na ogólnych zasadach obowiązujących w podstawowych rodza-

jach działań bojowych.

Działania specjalne i ich charakter w działaniach OGM odbiega nieco od ogólnie przyjętych zasad. Większą uwagę zwraca się na oddziaływanie dywersyjne /niszczenie wykrytych obiektów, dezorganizacja pracy systemu dowodzenia, zaopatrywania itp./, a także udział w opanowywaniu ważnych obiektów nieprzyjaciela. Działania o charakterze dywersyjnym mogą być głównymi dla niektórych GS, zwłaszcza działających na skrzydłach OGM, poza głównymi kierunkami jej działania.

Organizacja i planowanie działań specjalnych jest częścią składową ogólnych przedsięwzięć organizacyjno-planistycznych systemu rozpoznania. Realizowane jest dwustopniowo - w sztabach ZO /ZT/ przez komórki działań specjalnych /wydział, pomocnik SWR/ oraz w pododdziałach działań specjalnych, przez ich zespoły dowodzenia /dowództwa/.

Celem planowania jest jak najkorzystniejsze i najefektywniejsze użycie grup specjalnych /rozpoznawczych/ stosownie do sytuacji operacyjnej, zadań, decyzji dowódcy i aktualnych ich możliwości oraz zintegrowanie i skoordynowanie ich z działalnością innych rodzajów rozpoznania /oddziaływanie na nieprzyjaciela/.

W oddziałach /wydziałach/ rozpoznawczych sztabów ZO /ZT/ opracowuje się plany użycia całości sił i środków działań specjalnych oraz ujmuje się je w planie rozpoznania armii /dywizji/. Ponadto mogą być opracowywane szczegółowe plany działania dla wybra-

-
- 9/ Przewiduje się wprowadzenie na wyposażenie armijnych brzel i dywizyjnych krrel następujących nowych środków rozpoznania radioelektronicznego: - zautomatyzowany zestaw rozpoznania i namierzania radiowego KF i UKF typu 2-381 T "TARAN"; - stacji rozpoznania systemów radiolokacyjnych "RUBIKON"; - zautomatyzowanych zestawów namierzania radiowego KF typu R-368 "TIREK"; - namierników namierczych KF typu R-301 D "UGOŁ-1" i "UGOŁ-2"; - zestawów rozpoznania radiowego "RAMA" R-381 D; -zestawów rozpoznania systemów radiolokacyjnych "KRILON".

nych grup specjalnych /rozpoznawczych/, przewidzianych do wykonania zadań o wyjątkowo ważnym znaczeniu i szczególnym charakterze.

Planowanie w zespole dowodzenia /dowództwie/ jednostki działań specjalnych /b.s., b.r./ polega na dokładnym rozpracowaniu ogólnego planu szczebla nadrzędnego /OR armii, WR dywizji/. Dotyczy ono szczegółowego zaplanowania działania każdej GS /GR/ z osobna w odniesieniu do każdego zadania i dnia ich działań.

Planowanie działań specjalnych w działaniach OGM polega /między innymi/ na określeniu:

- głównego wysiłku /rejonów, kierunków, obiektów/ działań specjalnych;
- kolejności i terminów wykonania postawionych zadań;
- zasadniczych sposobów działań GS /GR/ i ich współdziałanie z innymi siłami;
- sposobów przerzutu GS /GR/ w rejony działań oraz ich odzyskiwania;
- sposobów dowodzenia działającymi grupami;
- przedsięwzięć wszechstronnego zabezpieczenia działań specjalnych.

Metoda planowania powinna być dostosowana do konkretnej sytuacji operacyjnej, sposobów realizacji zadań OGM, a głównie czasu jakim będzie dysponował sztab OGM na wypracowanie decyzji. Będzie to najczęściej metoda pracy równoległej w oddziale rozpoznawczym armii /wydziale rozpoznawczym dywizji/ oraz w sztabie batalionu specjalnego armii /batalionu rozpoznawczego dywizji/. Powinna ona zapewnić jednoczesną pracę planistyczną na wszystkich szczeblach dowodzenia, aż do postawienia zadań wykonawcom /GS, GR/.

W planowaniu działań specjalnych powinno się uwzględnić:

- pełne i efektywne wykorzystanie możliwości GS /GR/;
- objęcie systemami specjalnymi maksymalnej ilości najważ-

niejszych w danej sytuacji obiektów nieprzyjaciela, mających zasadnicze znaczenie dla wykonania zadania przez OGM;

- skoordynowanie działań grup z działalnością innych wojsk /desantów, oddziałów wydzielonych, lotnictwa itp./;

- elastyczny manewr grupami dla spotęgowania wysiłku w czasie działań OGM;

- ciągłość oddziaływania grupami specjalnymi /rozpoznawczymi/ na nieprzyjaciela;

- skryte przygotowanie i szybki przerzut grup /w terminach zapewniających wykonanie zadań/, dodatkowe ich zaopatrywanie i odzyskiwanie;

- sprawność dowodzenia grupami specjalnymi /rozpoznawczymi/.

W działaniach OGM zadania stojące przed rozpoznaniem, a w tym i przed działaniami specjalnymi przerastają możliwości armijnego batalionu specjalnego i kompanii specjalnej dywizyjnego batalionu rozpoznawczego. O ile armia działająca jako OGM frontu będzie dysponowała organicznym batalionem specjalnym oraz kompaniami specjalnymi dywizyjnych batalionów rozpoznawczych, to dywizja działająca jako OGM armii będzie dysponowała tylko etatową kompanią specjalną w składzie pięciu grup rozpoznawczych. W tej sytuacji /aby siły te mogły sprostać zadaniom/ zachodzi konieczność wzmocnienia sił działań specjalnych na okres działania OGM. Problem ten dotyczy szczególnie dywizji działającej jako OGM armii. Jest to zadanie dla szczebla organizującego działanie OGM.

Zarząd rozpoznawczy frontu powinien wzmocnić batalion specjalny armii wyznaczonej do działania jako OGM częścią grup specjalnych armii znajdującej się w drugim rzucie lub podporządkować, niektóre frontowe grupy jak również część grup armii pierwszego rzutu działające na planowanych, głównych kierunkach działania OGM. Podobnie

oddział rozpoznawczy armii wysyłającej dywizję do działań jako OGM powinien w podobny sposób wzmocnić siły kompanii specjalnej dywizyjnego batalionu rozpoznawczego.

Sposób zmiany podporządkowania grup specjalnych /rozpoznawczych/ powinien odbyć się na ogólnie przyjętych zasadach oraz być podany w zarządzeniu rozpoznawczym sztabu frontu /armii/.

Planując działania specjalne oddział rozpoznawczy /wydział rozpoznawczy/ OGM powinien zaplanować użycie przydzielonych grup od chwili ich podporządkowania.

Istnieje również możliwość podporządkowania niektórych grup specjalnych /rozpoznawczych/ już w czasie działania OGM. Jest to jednak bardziej skomplikowane i należy unikać takich sytuacji. Należy dążyć do tego, aby zmiana podporządkowania grup /tych, które nie zostały jeszcze przerzucone w głąb ugrupowania bojowego nieprzyjaciela i tych już działających/ nastąpiła przed wprowadzeniem OGM do działań.

Przerzut pierwszych grup specjalnych /rozpoznawczych/ należy planować z rejonów wyjściowych do działań OGM, natomiast kolejnych - z rejonów bazowych armii /dywizji/. Pierwszy przerzut może być przeprowadzony przy użyciu samolotów /armijne GS/, natomiast kolejne - już tylko przy użyciu śmigłowców.

Wszystkie przedsięwzięcia organizacyjno-planistyczne działań specjalnych odzwierciedla się w dokumentach planistycznych na ogólnych zasadach obowiązujących w podstawowych rodzajach działań bojowych.

Rozpoznanie powietrzne w okresie organizowania i planowania działania OGM /na jej korzyść/ realizowane jest na szczeblu wojsk lotniczych frontu. Scentralizowane dowodzenie lotnictwem rozpoznawczym /w tym okresie/ sprzyja ekonomii sił i środków rozpoznania powietrznego, maskowaniu celów działań rozpoznawczych lotnictwa oraz ułatwia zabezpieczenie działań rozpoznawczych.

Informacje z rozpoznania powietrznego będą docierały do oddziału rozpoznawczego armii poprzez zarząd rozpoznawczy frontu oraz ze sztabu wojsk lotniczych frontu poprzez dowództwo lotnictwa armii.

Planując rozpoznanie powietrzne na szczeblu armii wydzielonej do działania jako OGM frontu należy brać pod uwagę przydzielony limit lotów lotnictwa rozpoznawczego. Ponadto oficer rozpoznawczy dowództwa lotnictwa armii powinien uzgodnić z oddziałem rozpoznawczym następujące problemy:

- obiekty, rejony oraz czasy rozpoznania poszczególnych obiektów jak również czas dostarczenia wyników rozpoznania;
- sposoby rozpoznania zapewniające dostarczenie oddziałowi rozpoznawczemu danych o nieprzyjacielu w wymaganej formie i w ustalonym czasie;
- niezbędne siły i środki lotnictwa do wykonania ustalonych zadań rozpoznawczych w ramach wydzielonego limitu lotów bojowych lotnictwa;
- limit lotów bojowych lotnictwa jaki powinien pozostać w odwodzie dowódcy armii oraz siły i stopnie gotowości bojowej w jakich należy je utrzymywać. .

Na podstawie sprecyzowanych zadań dla rozpoznania powietrznego przez dowódcę armii, wytycznych szefa sztabu armii w zakresie organizacji rozpoznania oraz uzgodnień dokonanych z oddziałem

rozpoznawczym, dowództwem wojsk OPL armii oraz innymi oddziałami sztabu armii - w sztabie lotnictwa armii opracowuje się plan użycia lotnictwa w działaniach OGM na cały okres jej działania. Przedsięwzięcia te muszą być również odzwierciedlone na planie rozpoznania armii. Dokumenty planistyczne rozpoznania powietrznego na szczeblu armii opracowuje się na ogólnych zasadach obowiązujących w podstawowych rodzajach działań bojowych.

Na szczeblu dywizji wydzielonej do działań jako OGM armii podstawę do organizacji i planowania rozpoznania powietrznego stanowią: wytyczne dowódcy lotnictwa armii; zadania rozpoznawcze sprecyzowane przez dowódcę dywizji, wytyczne szefa sztabu dywizji w zakresie organizacji rozpoznania oraz uzgodnienia i konkretyzacja zadań dokonana z wydziałem rozpoznawczym dywizji.

Precyzując zadania rozpoznawcze dla dywizyjnej eskadry śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych szef wydziału rozpoznawczego dywizji powinien podać:

- wnioski z oceny nieprzyjaciela w części dotyczącej obiektów do rozpoznania dla potrzeb OGM i ogniowych środków OPL, które mogą przeciwdziałać śmigłowcom;

- szczegółowe zadania rozpoznawcze oraz czas ich wykonania;
- sposób przekazywania i odbioru danych z rozpoznania powietrznego;

- czas i rejony przerzutu grup rozpoznawczych;

- limit śmigłowcołotów z podziałem na zadania;

- siły i środki wydzielone do odwodu;

- sposób i rejony przebazowania rzutu powietrznego i naziemnego eskadry w czasie przesuwania rejonu bazowego dywizji;

- sposób utrzymywania stałego kontaktu pomiędzy szefem wydziału rozpoznawczego dywizji, a dowództwem eskadry w zakresie organizacji i prowadzenia rozpoznania, przekazywania i odbioru

danych z rozpoznania, stawiania kolejnych zadań itp.

Eskadra śmigłowców wykonuje zadania według planu rozpoznania opracowanego przez wydział rozpoznawczy przy współudziale szefa rozpoznania eskadry. Na podstawie planu rozpoznania dywizji i otrzymanych zadań sztab eskadry opracowuje plan działań bojowych eskadry i planową tabelę lotów. Dokumenty te opracowuje się na ogólnie obowiązujących zasadach, uwzględniając specyfikę wynikającą z działania OGM tj. działanie śmigłowców w głębi ugrupowania bojowego nieprzyjaciela; działanie na kierunkach i na konkretne obiekty; częste zmiany rejonów bazowania eskadry wraz ze zmianą rejonu bazowego dywizji; konieczność zwiększenia do realnego maksimum liczby wylotów; częsta zmiana zadań wynikająca z szybko zmieniającej się sytuacji bojowej w czasie działań OGM; konieczność prowadzenia rozpoznania na skrzydłach i tyłach dywizji itp.

Rozpoznanie chemiczne organizuje się na cały okres działań OGM. Za organizację rozpoznania chemicznego oraz właściwe użycie posiadanych sił i środków odpowiadają dowódcy każdego szczebla dowodzenia. Bezpośrednie planowanie i kierowanie rozpoznaniem skażeń należy do obowiązków szefa wojsk chemicznych armii /szefa zabezpieczenia chemicznego dywizji/.

W czasie planowania rozpoznania szef wojsk chemicznych armii /szef zabezpieczenia chemicznego dywizji/ powinien wrócić szczególną uwagę na czynniki, które determinują realizację zadań rozpoznania skażeń w działaniach OGM. Są to przede wszystkim:

- przewidywane zagrożenie wojsk OGM uderzeniami broni masowego rażenia;
- skład i zadania OGM;
- operacyjno-geograficzna charakterystyka obszaru działań;
- duża samodzielność działań OGM oraz wysokie wskaźniki ich

rozmachu;

- wysoce manewrowy charakter działań oraz szczególne wymagania w zakresie rozpoznania.

Podczas opracowywania planu rozpoznania armii działającej jako OGM frontu /dywizji - OGM armii/ oddział rozpoznawczy /wydział rozpoznawczy/ powinien uzgodnić z komórkami rozpoznawczymi wojsk chemicznych następujące zagadnienia:

- zadania sił i środków rozpoznania wojsk chemicznych;
- zadania rozpoznawcze realizowane przez inne rodzaje rozpoznania na korzyść wojsk chemicznych;
- sposoby użycia poszczególnych elementów rozpoznawczych w działaniach OGM;
- ugrupowanie elementów rozpoznawczych w ugrupowaniu bojowym OGM i sposoby ich współdziałania z innymi rodzajami rozpoznania;
- sposoby wzajemnej wymiany informacji;
- gotowość do działania.

Szef rozpoznania wojsk chemicznych armii /szef zabezpieczenia chemicznego dywizji/ biorą udział w opracowaniu planu rozpoznania OGM.

Użycie sił i środków rozpoznania skażeń powinno być odzwierciedlone w planie rozpoznania OGM.

W szefostwie wojsk chemicznych sztabu OGM /szef zabezpieczenia chemicznego dywizji/ nie opracowuje się planu użycia sił i środków rozpoznania skażeń. Przedsięwzięcia rozpoznawcze ujmują się w planie zabezpieczenia chemicznego. Muszą być one zgodne z planem rozpoznania OGM.

W dywizji działającej jako OGM armii celowym jest włączać pododdziały /niekiedy drużyny/ rozpoznania skażeń w skład ogólnowojskowych elementów rozpoznawczych /OR, SPR/. Zwiększa to w znacznym stopniu możliwość rozpoznania ogólnowojskowego jak również rozpoznania chemicznego, a ponadto umożliwia prowadzenie rozpoznania

nia składów i magazynów środków chemicznych, rejonów skażonych, skutków własnych uderzeń jądrowych w głębi ugrupowania bojowego nieprzyjaciela itp. Elementy rozpoznania skażeń nie mają możliwości samodzielnego prowadzenia rozpoznania na zbyt dużą głębokość /oo w działaniach OGM jest konieczne/. Natomiast włączenie ich w skład elementów rozpoznania ogólnowojskowego stwarza im możliwość głębokiego prowadzenia rozpoznania /50-80 km/.

W okresie przygotowania OGM do działań w rejonie wyjściowym oraz jej przegrupowania i wprowadzania do działania, główne zadania rozpoznania skażeń organizuje i prowadzi swoimi siłami i środkami szczebel organizujący i wysyłający OGM /front, armia/. Podyktowane jest to koniecznością zachowania pełnej zdolności bojowej organizacyjnych pododdziałów OGM przed przystąpieniem do działań, a także skrytością działania.

Rozpoznanie inżynierskie - w okresie organizacji i przygotowania OGM do działań realizuje się głównie siłami i środkami szczebla nadrzędnego aż do czasu wprowadzenia OGM do działania. Natomiast użycie etatowych sił i środków rozpoznania inżynierskiego planuje się na cały okres działania OGM.

W czasie planowania rozpoznania szefostwo wojsk inżynierskich armii /szef saperów dywizji/ powinno zwrócić szczególną uwagę na realizację zadań determinujących działania OGM:

- charakter terenu w rejonie wyjściowym oraz na kierunkach marszu i rubieży wejścia do działania OGM z uwzględnieniem jego ochronnych i maskujących właściwości jak również przejezdności i istnienia przeszkód naturalnych;

- istnienie zapór minowych i fortyfikacyjnych na planowanych rubieżach wprowadzenia do działań OGM;

- stan dróg i obiektów drogowych oraz możliwości ich wykorzystania dla zabezpieczenia ruchu i manewru elementów ugrupowania bojowego OGM.

Podczas planowania rozpoznania wszystkie przedsięwzięcia organizacyjne powinny być uzgadniane z oddziałem rozpoznawczym armii działającą jako OGM frontu /wydziałem rozpoznawczym dywizji - OGM armii/ oraz znaleźć odzwierciedlenie w planie rozpoznania.

Do zasadniczych należą:

- zadania sił i środków rozpoznania inżynierskiego;
- zadania rozpoznawcze realizowane przez inne rodzaje rozpoznania na korzyść wojsk inżynierskich;
- sposoby użycia poszczególnych elementów rozpoznania inżynierskiego w działaniach OGM, ich miejsce w ugrupowaniu bojowym oraz sposoby ich współdziałania z innymi rodzajami rozpoznania;
- sposoby wzajemnej wymiany informacji;
- gotowość do działania.

Ponadto przedsięwzięcia rozpoznawcze ujmują się w planie rozpoznania inżynierskiego /w tabeli zadań i użycia sił i środków rozpoznania inżynierskiego/.

W dywizji działającej jako OGM armii celowym jest planować włączenie elementów rozpoznania inżynierskiego /IPR, SIPR/ w skład ogólnowojskowych elementów rozpoznawczych.

Podobnie jak w przypadku rozpoznania skażeń zwiększa to możliwości rozpoznawcze elementów rozpoznania inżynierskiego i ogólnowojskowego.

Ponadto w planie rozpoznania należy przewidzieć limit wylotów śmigłowców rozpoznawczych do wykonania zadań rozpoznania inżynierskiego, a szczególnie rozpoznania naturalnych przeszkód terenowych itp.

W okresie przygotowania OGM do działania w rejonie wyjściowym oraz jej przegrupowania, główne zadania rozpoznania inżynierskiego prowadzi swoimi siłami i środkami szczebel organizujący i wysyłający OGM /front, armia/.

Rozpoznanie artyleryjskie - w okresie organizacji i przygotowania OGM do działań będzie obejmował szereg przedsięwzięć zmierzających do zdobycia dokładnych informacji i położenie obiektów /celów/ nieprzyjaciela.

Przedsięwzięcia te będą się sprowadzały do:

- określenia zasadniczych zadań i obiektów rozpoznania;
- wyznaczenie niezbędnych sił i środków rozpoznania do wykonania tych zadań;
- określenie współdziałania sił i środków rozpoznania artyleryjskiego z innymi rodzajami rozpoznania według zadań, obiektów i czasu;
- planowanie rozpoznania /użycia sił i środków/ biorąc pod uwagę ich realne możliwości oraz postawienie zadań wykonawcom;
- organizacja łączności i obiegu informacji;
- przygotowanie do działań pododdziałów rozpoznania artyleryjskiego oraz wszechstronne ich zabezpieczenie.

Istotnym etapem w organizacji rozpoznania jest jego planowanie. Powinno ono zapewnić celowe i najbardziej skuteczne użycie sił i środków rozpoznania artyleryjskiego w ścisłym współdziałaniu z innymi rodzajami rozpoznania. W związku z powyższym wszystkie przedsięwzięcia organizacyjne powinny być uzgadniane z oddziałem rozpoznawczym /wydziałem rozpoznawczym/ oraz znaleźć swoje odzwierciedlenie w planie rozpoznania armii /dywizji/. Rozpoznanie planuje się na cały okres walki według przewidywanych etapów działań bojowych i zadań wojsk raketowych i artylerii. Należy tu brać pod uwagę specyfikę działania OGM, a przede wszystkim zabezpieczenie pod względem rozpoznania artyleryjskiego wydzielonych z OGM oddziałów i pododdziałów do wykonania uderzeń na wybrane obiekty nieprzyjaciela.

Zasadniczym dokumentem odzwierciedlającym organizację roz-

poznania w szefostwie artylerii i dowództwie wojsk raketowych i artylerii OGM jest plan użycia sił i środków rozpoznania artyleryjskiego.

W dywizji działającej jako OGM armii może zaistnieć potrzeba włączenia elementów rozpoznania artyleryjskiego w skład elementów rozpoznania ogólnowojskowego , a szczególnie w skład oddziałów rozpoznawczych /OR/, których zadaniem jest nie tylko prowadzenie rozpoznania lecz również niszczenia lub opanowywania obiektów nieprzyjaciela. Ponadto w planie rozpoznania należy przewidzieć limit wylotów śmigłowców rozpoznawczych do wykonania zadań rozpoznania artyleryjskiego.

3.2. Prowadzenie rozpoznania w czasie działań Operacyjnej Grupy Manewrowej

Rozpoznanie ogólnowojskowe.

Wprowadzenie do działań OGM armii /w sile dywizji/ może nastąpić w końcu D1 lub w D2a OGM frontu /w sile armii/ w D3 lub w D4. OGM może być wprowadzana w lukę wytworzoną przez armie /dywizje/ pierwszego rzutu lub przez ugrupowanie wojsk będących w styczności z nieprzyjacielem. W tym też okresie wskazanym byłoby, aby w oddziale rozpoznawczym armii / wydziale rozpoznawczym dywizji/ będącej w styczności z nieprzyjacielem przebywał oficer z oddziału rozpoznawczego /wydziału rozpoznawczego/ OGM ze środkami łączności, którego zadaniem byłoby przekazywanie wiadomości o nieprzyjacielu zdobywanych przez siły i środki rozpoznania walczącej armii /dywizji/ na kierunku wprowadzenia do działań OGM. Ułatwi to wprowadzenie OGM do działań, jak też pozwoli właściwie ukierunkować własne elementy rozpoznawcze w okresie przegrupowania OGM do rubieży wprowadzenia jak również ich wyjście na kierunki działania.

Do prowadzenia rozpoznania dróg przegrupowania od rejonu wyjściowego do rubieży wprowadzenia OGM do działań na każdą drogę należy wysłać OR-y /SPR-y/ dywizyjne i pułkowe. Powinny one rozpocząć działania rozpoznawcze z wyprzedzeniem nie mniejszym niż 2 godziny - dywizyjne i 1-1,5 godzinnym - pułkowe w stosunku do czasu wyruszenia ubezpieczeń OGM. Jest to konieczne ze względu na czas potrzebny na wykonanie zadań rozpoznawczych.

Zadania rozpoznawcze w tym okresie będą polegały na:

- ustaleniu stanu dróg i możliwości obejścia przeszkód terenowych;
- ustaleniu i rozpoznaniu sił i składu desantu powietrznego nieprzyjaciela /grup dalekiego rozpoznania/, który może być wysa-

dzony na drogach marszu;

- rozpoznaniu drobnych pododdziałów nieprzyjaciela, które pozostały na tyłach naszych wojsk i dążą do połączenia z wojskami własnymi;

- rozpoznaniu terenu i sił nieprzyjaciela na rubieży wprowadzenia OGM do działania;

- prowadzeniu rozpoznania skażeń.

Typowymi sposobami rozpoznania prowadzonego przez OR /SPR/ w tym okresie będzie obserwacja i patrolowanie.

Po podejściu OR /SPR/ na odległość 2-3 km od rubieży styczności powinno nastąpić spotkanie z przewodnikami z wojsk w styczności /po uprzednim uzgodnieniu w ramach współdziałania/, którzy wyprowadzają je na kierunki i orientują w aktualnym położeniu oraz charakterze działań nieprzyjaciela.

Jeżeli została wytworzona luka w ugrupowaniu nieprzyjaciela dla wprowadzenia OGM to OR-y /SPR-y/ wchodzi w nią i dążą do wyjścia na swoje kierunki obchodząc napotkane drobne grupy nieprzyjaciela lub doraźnie zorganizowane rubieże obronne. Jeżeli natomiast wejście OGM do działań odbywać się będzie przez ugrupowanie wojsk będących w styczności z nieprzyjacielem to OR-y /SPR-y/ skrycie rozwijają się i organizują obserwację. Po ustaleniu luk w ugrupowaniu nieprzyjaciela dowódcy elementów rozpoznawczych precyzują zadania do przenikania określając sposób przeniknięcia, kierunek i czas, po czym wykorzystując wykryte luki wprowadzają w nie swoje elementy rozpoznawcze wychodząc na nakazane kierunki rozpoznania. Prowadząc rozpoznanie główny wysiłek skupiają na wykrycie odwodów nieprzyjaciela, czas i rubieże ich rozwijania do wykonania kontrataku na ugrupowaniu bojowe OGM.

W przypadku kiedy elementy rozpoznawcze nie wykryją luk w

ugrupowaniu nieprzyjaciela rozwijają system posterunków obserwacyjnych /PO/ i ruchomych posterunków obserwacyjnych /RPO/, prowadzą rozpoznanie do czasu podejścia sił OGM i wchodzą do działania w ugrupowaniu pierwszego rzutu OGM "dołamującego" rubież obrony nieprzyjaciela. Po czym dowódcy elementów rozpoznawczych związają swoje siły i możliwie jak najszybciej wychodzą na swoje kierunki w głębi ugrupowania bojowego nieprzyjaciela.

W tym okresie przedmiotem zainteresowania rozpoznania ogólnowojskowego będą przede wszystkim elementy ugrupowania bojowego sił nieprzyjaciela broniących się na rubieży wprowadzenia OGM do działania, a w tym:

- odwody /ogólnowojskowe i specjalne/;
- artyleria na SO;
- stanowiska dowodzenia i węzły łączności;
- środki obrony przeciwlotniczej;
- urządzenia tyłowe itp.

Niektóre z nich /np. stanowiska dowodzenia i węzły łączności/ powinny być niszczone przez elementy rozpoznawcze natychmiast po ich wykryciu.

Z chwilą wejścia OGM do działań jej oddziały i pododdziały ogólnowojskowe powinny wysłać natychmiast swoje elementy rozpoznawcze /SPR-y, BPR-y/ do prowadzenia rozpoznania bezpośredniego.

Jakkolwiek rozpoznanie ogólnowojskowe w czasie wprowadzania OGM do działań nie będzie z reguły odbiegać od rozpoznania w natarciu to w głębi operacyjnej nabiera ono swej specyfiki. Wpływie na to obszar zainteresowania, rodzaje obiektów oraz różnorodność sposobów prowadzenia rozpoznania.

Elementy rozpoznania ogólnowojskowego /OR-y, SPR-y/ powinny prowadzić rozpoznanie na kierunkach wynikających z rozmieszczenia

obiektów nieprzyjaciela interesujących sztab operacyjnej grupy manewrowej.

Po wprowadzeniu OGM do działań, ogólnowojskowe elementy rozpoznawcze powinny dążyć do jak najszybszego wyjścia na planowane kierunki działania, rozpocząć prowadzenie rozpoznania w nakazanych pasach poprzez wysyłanie ze swoich składów bocznych patroli rozpoznawczych /PR/ i wozów patrolowych /WP/ jak również dążyć do wyjścia na maksymalne głębokości^{10/}.

Wyjście elementów rozpoznawczych na maksymalne głębokości daje im więcej czasu na wykrycie i rozpoznanie obiektów, a ponadto powoduje szybszy napływ informacji rozpoznawczych do sztabu, co też daje więcej czasu dowódcy OGM na podjęcie decyzji, postawienie zadań i skierowanie na rozpoznane obiekty grup uderzeniowych w celu ich zniszczenia lub uchwycenia. Nie jest też bez znaczenia fakt, że im głębiej elementy rozpoznania ogólnowojskowego wchodzi w głąb, tym większą uzyskują swobodę działania. Należy się jednak liczyć z możliwością przeciwdziałania wojsk wewnętrznych i obrony terytorialnej nieprzyjaciela w przypadku kiedy OGM prowadzi działania na jego terytorium.

Ważną sprawą jest prowadzenie rozpoznania ogólnowojskowego nie tylko przed operacyjną grupą manewrową, ale również na jej skrzydłach i tyłach. Takie działania zabezpieczą ją przed zaskakującym uderzeniem odwodów nieprzyjaciela w skrzydła i z tyłu.

Stąd też zachodzi konieczność /jak już wspomniano wcześniej/ organizowania i wysyłania do działań większej ilości ogólnowojskowych elementów rozpoznawczych niż w natarciu.

10/. Wariant ugrupowania i norm działania ogólnowojskowych elementów rozpoznawczych w czasie działania OGM ilustruje załącznik nr 1.

Ponadto elementy rozpoznania ogólnowojskowego muszą prowadzić rozpoznanie nie tylko na kierunkach ale również w pasie o jak największej szerokości. Szerokość pasa działania elementu rozpoznawczego /OR, SPR/ uzależniona jest od jego możliwości wynikających głównie z jego składu.

Prowadząc rozpoznanie ogólnowojskowe elementy rozpoznawcze muszą wykryć obiekt, a następnie go rozpoznać. Rozpoznając - muszą ustalić jego charakter i wielkość, określić jego ważność, a ponadto ustalić jego rozmieszczenie, jak również rozmieszczenie poszczególnych jego elementów, określić najważniejsze /decydujące o jego działaniu/ elementy obiektu oraz rozpoznać i ustalić charakter obrony i ochrony oraz siły broniące go. Ponadto muszą określić i rozpoznać najbardziej dogodne kierunki podjęcia i zaatakowania wykrytego i rozpoznanego obiektu.

W zależności od rodzaju obiektu, jego ważności jak również czasu w jakim przebywa on w wykrytym rejonie /jeżeli czas przebywania obiektu w danym rejonie jest bardzo krótki/ oraz własnych możliwości bojowych OR /SPR/ powinien po rozpoznaniu zaatakować go i zniszczyć /obezwładnić/ lub też zniszczyć jeden z najważniejszych, decydujących o jego działaniu elementów. Dotyczy to przede wszystkim elementów systemów rozpoznawczych, rozpoznawczo-uderzeniowych, węzłów łączności, stanowisk dowodzenia, środków przeniesienia broni masowego rażenia na SS, ruchomych składów amunicji specjalnej itp.

W przypadku kiedy siły OR /SPR/ są niewystarczające do zniszczenia /obezwładnienia/ wykrytego obiektu, a obiekt jest ważny i zaobserwowane symptomy wskazują, że w krótkim czasie opuści on zajmowany rejon, dowódca OR /SPR/ po zameldowaniu o jego rozpoznaniu może otrzymać zadanie blokowania obiektu uniemożliwiając mu

opuszczenie zajmowanego rejonu do czasu wykonania uderzenia wydzielonymi siłami OGM.

Natomiast kiedy obiekt jest duży, stacjonarny lub dłużej pozostający w zajmowanym rejonie OR /SPR/ rozpoznaje go, melduje o wynikach rozpoznania i prowadzi dalej rozpoznanie w nakazanym kierunku. Jeżeli obiektem tym jest odwód lub rejon mobilizacji jednostek nieprzyjaciela dowódca ogólnowojskowego elementu rozpoznawczego może otrzymać zadanie śledzenia jego poczynañ /rozpoznania jego sił i środków, czynności wykonywanych w rejonie, określenia czasu i kierunku jego wyjścia z rejonu/.

Prowadząc rozpoznanie w głębi ugrupowania nieprzyjaciela ogólnowojskowe elementy rozpoznawcze muszą współdziałać z innymi rodzajami rozpoznania jak również z elementami ugrupowania bojowego OGM, a szczególnie z desantami taktycznymi, oddziałami wydzielonymi lub rajdowymi, grupami uderzeniowymi itp.

Współdziałanie OR / SPR/ z rozpoznaniem powietrznym będzie głównie polegało na wykorzystywaniu meldunków przekazywanych z pokładu śmigłowców rozpoznawczych prowadzących rozpoznanie na kierunkach działania /lub w pobliżu pasa działania/ ogólnowojskowych elementów rozpoznawczych. Dowódca załogi śmigłowca rozpoznawczego powinien przekazywać dowódcy OR /SPR/ zdobyte przez siebie dane w obiektach nieprzyjaciela, które mogą go interesować lub zachodzi potrzeba dokładniejszego ich rozpoznania. Przekazywanie tych informacji /jak dotychczas tylko jednostronnie/ umożliwia odbiornik radiowy znajdujący się na wyposażeniu WD dowódców ogólnowojskowych elementów rozpoznawczych^{11/}. Ponadto w ramach dowodze-

11/. Wprowadzenie na wyposażenie WD radiostacji do łączności ze śmigłowcami rozpoznawczymi w dużej mierze poszerzyłoby zakres i możliwości współdziałania ogólnowojskowych elementów rozpoznawczych ze śmigłowcami rozpoznawczymi dając obustronne korzyści.

nia elementami rozpoznania ogólnowojskowego wydział rozpoznawczy sztabu OGM będzie przekazywał dowódcom OR /SPR/ informacje o obiektach znajdujących się na ich kierunkach działania zdobyte przez rozpoznanie powietrzne.

OR /SPR/ będą w niektórych przypadkach współdziałały również z siłami działań specjalnych /CS, GR/. Współdziałanie to będzie miało miejsce w przypadku potrzeby wspólnego działania przy opanowaniu lub zniszczeniu ważnego dla OGM obiektu nieprzyjaciela. Np. w przypadku potrzeby opanowania mostu na przeszkodzie wodnej. Wiemy przecież, że wszystkie ważne mosty w strefie działań bojowych będą wcześniej przygotowane do wysadzenia, a punkty kierowania wysadzeniem będą oddalone od mostu. Próba opanowania go przez siły OGM może doprowadzić do jego wysadzenia. W tym przypadku zadanie to może być wykonane przez siły OR /SPR/ we współdziałaniu z GS /GR/ lub zespołem grup /ZGS, ZGR/. GS /GR/ w nakaznym czasie rozpoznają siły obrony i ochrony mostu i ustalają miejsce rozmieszczenia punktu kierowania wysadzeniem mostu. Po spotkaniu z dowódcą OR /SPR/ w ustalonym rejonie przekazują mu zdobyte informacje, ustalają wspólny plan działania i przystępują do wykonania zadania. GS /GR/ całością lub częścią sił /zależnie od potrzeb/ likwidują punkt kierowania wysadzeniem mostu po czym wspólnie z siłami OR /SPR/ atakują i opanowują obiekt. Po jego opanowaniu organizują obronę utrzymując go do czasu podejścia wydzielonych sił OGM. Przekazują opanowany obiekt dowódcy sił OGM i przystępują do wykonania dalszych zadań rozpoznawczych na swoich kierunkach /rejonach/ działania.

Podobnie będzie organizowane współdziałanie przy niszczeniu ważnego obiektu. GS /GR/ będą wcześniej rozpoznawały obiekt ustalając rozmieszczenie jego najważniejszych elementów, rozpoznając

siły obrony i ochrony oraz dogodne kierunki ataku. Po ustaleniu planu działania wspólnie wykonują zadanie, przy czym GS /GR/ głównie naprowadzają grupy uderzeniowe na wybrane elementy atakowanego obiektu.

Jak już wcześniej wspomniano, w skład ogólnowojskowych elementów rozpoznawczych powinny wchodzić elementy rozpoznania inżynierskiego, chemicznego, a w niektórych przypadkach również artyleryjskiego. Działanie ich w ramach OR /SPR/ ułatwia wykonanie wielu zadań przez te elementy, a jednocześnie ułatwia elementom rozpoznawczym rodzajów wojsk wykonanie zadań typowo specjalistycznych /np.: rozpoznanie składów amunicji specjalnej, rejonów skażonych i skutków własnych uderzeń jądrowych, przeszkód wodnych i odcinków dogodnych do ich pokonania, węzłów komunikacyjnych, rubieży obronnych, rozbudowy inżynierskiej terenu i obiektów itp./. Elementy rozpoznania artyleryjskiego mogą być wykorzystane do kierowania ogniem artylerii OW i grup uderzeniowych OGM niszczących wykryty i rozpoznany obiekt na maksymalny zasięg środków ogniowych.

Pluton technicznego rozpoznania pola walki /pl. TRPW/ powinien być rozdzielony. Stacje PSNR powinny być włączone pojedynczo w skład OR /SPR/. Będą one wówczas prowadziły rozpoznanie w ich składzie i na ich korzyść /podobnie jak w natarciu/. W tej sytuacji wyniki ich pracy będzie wykorzystywał dowódca danego elementu rozpoznawczego /OR, SPR/. Zwiększa to możliwości i dokładność rozpoznania ogólnowojskowego oraz umożliwia celowe ukierunkowanie działania bocznych i czołowych patroli rozpoznawczych i wozów patrolowych.

Współdziałanie ogólnowojskowych elementów rozpoznawczych z desantami taktycznymi, oddziałami wydzielonymi i grupami uderzeniowymi OGM będzie głównie polegało na wykonywaniu zadań bezpo-

rednio na ich korzyść lub wspólnie z nimi.

Współdziałając z desantem taktycznym OR /SPR/ będzie prowadził rozpoznanie obiektu, który ma być jego celem działania /opanowania lub zniszczenia/ jeszcze przed startem desantu, będzie również rozpoznawał planowany rejon /rejony/ desantowania. O wynikach rozpoznania będzie meldował przełożonym. Z chwilą lądowania desantu może ubezpieczać rejon desantowania. Dowódca OR /SPR/ przekazuje dowódcy desantu wyniki rozpoznania obiektu i zapoznaje z najdogodniejszymi kierunkami jego zaatakowania po czym /w zależności od otrzymanego zadania i potrzeb/ bierze udział we wspólnym ataku na obiekt lub też przystępuje do dalszego wykonania swoich zadań rozpoznawczych wychodząc na nakazany kierunek działania. W przypadku potrzeby współdziałania z oddziałem wydzielonym, rajdowym czy też grupą uderzeniową OGM, dowódca OR /SPR/ będzie przekazywał im wyniki rozpoznania określonego obiektu w ich radiowych sieciach dowodzenia i prowadzić będzie rozpoznanie na nakazanym mu kierunku lub też może pozostawić w ustalonym punkcie patrol rozpoznawczy lub wóz patrolowy, którego zadaniem będzie naprowadzenie na obiekt działających na tym kierunku sił OGM.

Niezależnie od działających ogólnowojskowych elementów rozpoznawczych OGM /dywizji/, poszczególne pułki czy samodzielnie działające bataliony tworzące oddziały wydzielone, rajdowe i grupy uderzeniowe zobowiązane są organizować i prowadzić rozpoznanie na swoich kierunkach działania własnymi siłami, wysyłając OR, SPR i BPR.

Efekty prowadzenie rozpoznania ogólnowojskowego w działaniach OGM w dużej mierze uzależnione są nie tylko od składu i siły elementu rozpoznawczego, lecz również od operatywności, przedsiębiorczości, pomysłowości zdolności podejmowania szybkich decyzji przez ich dowódców. Dowódca OR /SPR/ musi w bardzo krótkim czasie podjąć

decyzję czy wykryty obiekt należy niszczyć /obezwładniać/, opanować czy też tylko rozpoznać. Szybko musi decydować o wyborze sposobów prowadzenia rozpoznania i operatywnie dowodzić posiadanymi siłami. Chcąc wykonać postawione im zadania w nakazanym czasie, z wymaganą dokładnością i przy minimalnych stratach własnych, ogólnowojskowe elementy rozpoznawcze muszą działać niezwykle dynamicznie, operatywnie, aktywnie i śmiało, ciągle zmieniając miejsce swojego pobytu, wysyłając ze swego składu patrole rozpoznawcze, a z ich składu wozy patrolowe, aby objąć swym działaniem jak najszersze pasy działania. Muszą też umiejętnie wybierać optymalne sposoby prowadzenia rozpoznania, każdorazowo dostosowane do konkretnej sytuacji i rozpoznawanego obiektu oraz często je zmieniać.

Rozpoznanie radioelektroniczne

W czasie wprowadzania OGM do działań pododdziały /zespoły/ rozpoznania radioelektronicznego powinny przesuwać się w ugrupowaniu dywizji i pułków OGM przy ich stanowiskach dowodzenia. Aparatownie radioodbiornicze prowadzą intensywne rozpoznanie obiektów i źródeł rozpoznania radiowego. Praca aparatowni radioodbiorniczych odbywać się będzie głównie w ruchu. Namierniki radiowe oraz stacje rozpoznania systemów radiolokacyjnych mogą prowadzić rozpoznanie tylko w przypadku dłuższych postojów.

Wydział rozpoznania radioelektronicznego OGM /oficer ds rozpoznania radioelektronicznego w dywizji/ koncentruje w tym okresie uwagę na ocenie sytuacji radioelektronicznej nieprzyjaciela stosownie do zmian zachodzących na polu walki i meldowaniu zdobytych informacji przełożonym.

Ze względu na wysoką dynamiczność tego okresu działań, pełne użycie pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego będzie utrudnione. Dlatego też, w tym czasie oddział /wydział/ rozpoznawczy sztabu OGM winien uzyskiwać wiadomości z zakresu rozpoznania ra-

dioelektronicznego również z oddziału /wydziału/ rozpoznawczego sztabu wojsk będących w styczności z nieprzyjacielem. Umożliwi to w miarę pełną ocenę nieprzyjaciela pod względem radioelektronicznym.

Na możliwości rozpoznania radioelektronicznego rzutować będzie przyjęcie odpowiedniego wariantu ugrupowania. Dlatego też należy poszukiwać odpowiednich rozwiązań w tym zakresie, zapewniających najefektywniejsze użycie sił i środków rozpoznania radioelektronicznego¹².

Do bezpośredniego prowadzenia rozpoznania poszczególne krrel. powinny organizować i rozwijać:

- grupę analizy danych /GAD/ kierującą zbieraniem i opracowywaniem wiadomości o nieprzyjacielu;
- radiowe centrum rozpoznawcze /RCR/ w składzie 2-3 aparatowni radioodbiorczych;
- sieć namierzania radiowego w składzie 4 /w dywizji 3/ posterunków namierzania radiowego;
- sieć rozpoznania stacji radiolokacyjnych w składzie 4 /w dywizji 3/ posterunków rozpoznania systemów radiolokacyjnych.

Z wyżej wymienionych elementów kompanie rozpoznania radioelektronicznego rozwijają po 4 /w dywizjach po 3/ zespoły rozpoznawcze każdy w składzie: posterunek namierzania UKF i posterunek rozpoznania stacji radiolokacyjnych. Ponadto przy środkowym zespole rozmieszcza się RCR i GAD. W wyjątkowych sytuacjach /np. ze względu na propagację fal radiowych, teren itp./ można aparatow-

12. Wariant ugrupowania sił i środków rozpoznania radioelektronicznego OGM armii przedstawia załącznik nr 4.

nie radioodbiornicze przydziałać do poszczególnych zespołów rozpoznawczych. Wówczas nie organizuje się RCR. Wariant ten jednak ma te wady, że istnieją trudności z przekazywaniem przez środki łączności radiowej wszystkich informacji rozpoznawczych z aparatowni radioodbiorniczych do GAD. Obniża się więc tym samym sprawność systemu rozpoznania radioelektronicznego.

Odpowiednie ugrupowanie poszczególnych krrel w OGM powinno zapewniać jak najlepsze wykonanie zadań rozpoznawczych umożliwiając:

- prowadzenie rozpoznania obiektów nieprzyjaciela na głębokość wynikającą z potrzeb OGM;
- optymalne warunki rozpoznania na kierunku /w nakazanym rejonie lub obszarze/;
- ciągłość procesu rozpoznawczego podczas zmiany położenia elementów rozpoznawczych w toku działań OGM;
- skrytość rozwijania i pracy elementów rozpoznawczych przed obserwacją nieprzyjaciela;
- sprawny obieg informacji pomiędzy elementami ugrupowania;
- ściśle współdziałanie pomiędzy pododdziałami rozpoznania radioelektronicznego oraz z pododdziałami walki radioelektronicznej /WRE/.

W działaniach bojowych OGM spełnienie wszystkich tych warunków będzie znacznie utrudnione. Ugrupowanie pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego będzie odbiegało od ugrupowania stosowanego w podstawowych rodzajach działań bojowych i będzie przede wszystkim uzależnione od ugrupowania OGM. Związane to jest z koniecznością rozwijania poszczególnych zespołów rozpoznania radioelektronicznego w ugrupowaniu oddziałów i pododdziałów OGM, co umożliwi stworzenie odpowiedniej podstawy namierzania i jednocześnie zapewni tym zespołom ochronę i obronę. Nie będzie jednocześnie

możliwe stosowanie norm taktycznych przyjętych w podstawowych rodzajach działań bojowych, dotyczących odległości zespołów rozpoznania radioelektronicznego od czołowych elementów ugrupowania bojowego OGM i szerokości rubieży rozwinięcia poszczególnych krrel.

W działaniach OGM frontu w sile armii cełowym jest armijną kompanię rozpoznania radioelektronicznego ugrupować w następujący sposób: GAD, RCR i jeden z zespołów rozmieścić przy SD jednej z dywizji, w jej rejonie bazowym, natomiast pozostałe zespoły przy SD, pułków /w ich rejonach bazowych/ działających na skrzydłach w stosunku do SD tej dywizji. Należy jednak pamiętać o tym, aby odległość rozmieszczenia tych zespołów od GAD nie była większa niż 15 km. Związane jest to z zasięgiem radiostacji małej mocy. W innym przypadku konieczne jest zapewnienie poszczególnym zespołom odpowiednich środków łączności.

Jeżeli brrel zostanie wzmocniony dodatkową kompanię rozpoznania radioelektronicznego wówczas należy ją rozmieszczać w podobny sposób na kierunku innej dywizji pierwszego rzutu OGM.

W działaniach OGM armii w sile dywizji cełową jest rozwijanie krrel następująco: GAD, RCR i jeden z zespołów rozmieszczać w rejonie bazowym jednego z pułków, a pozostałe zespoły przy pułkach skrzydłowych /w ich rejonach bazowych/.

Rozwijanie zespołów rozpoznania radioelektronicznego w rejonach bazowych dywizji i pułków pierwszego rzutu OGM w pobliżu ich SD ma swoje uzasadnienie. Poszczególne zespoły są ubezpieczone, a ponadto zapewnia się im możliwie najdłuższy okres pracy. Będą one zmieniały swoje miejsca pracy wraz ze stanowiskami dowodzenia i rejonami bazowymi OGM. Ponadto w wyjątkowych przypadkach istnieje możliwość przekazywania informacji /danych rozpoznawczych, komend itp./ w sieciach radiowych szefów rozpoznania.

Ponadto wskazanym jest utrzymywanie ścisłego współdziałania pomiędzy elementami rozpoznania radioelektronicznego i walki radioelektronicznej /WRE/. Można to osiągnąć przez:

- bliskie rozmieszczenie komórek WRE i kierowania rozpoznaniem radioelektronicznym w rejonach bazowych;
- organizowanie wspólnych stanowisk dowodzenia;
- wymianę oficerów łącznikowych ze środkami łączności;
- uzgadnianie rejonów rozmieszczenia w terenie środków rozpoznania radioelektronicznego i WRE;
- stosowanie jednolitej numeracji obiektów radioelektronicznych;
- uzgodnienie zasad uprzedzania pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego o miejscu /kierunku/ i czasie stosowania zakłóceń przez siły i środki WRE;
- uzgodnienie sygnałów współdziałania i zasad utrzymywania łączności.

W czasie działania OGM rozpoznanie radioelektroniczne prowadzone jest z pełnym natężeniem przez zespoły rozmieszczone w rejonach bazowych, w pobliżu SD dywizji i pułków pierwszego rzutu. Wykonuje ono wszystkie przewidziane dla niego zadania. Intensyfikuje się ono głównie w okresie kiedy rejon bazowy pułków i dywizji są w miejscu, ponieważ daje to możliwość rozwinięcia pełnego systemu rozpoznania radioelektronicznego.

Istnieje jednak obawa, że takich okresów działań w których będą rozwinięte jednocześnie wszystkie zespoły będzie stosunkowo niewiele. Najczęściej rozwinięte będą jednocześnie dwa zespoły, a pozostałe będą zmieniały miejsce rozmieszczenia wraz z rejonami bazowymi i SD. Utrudni to prowadzenie rozpoznania, a szczególnie namierzania radiowego i radiolokacyjnego. Problem ten utrudni rów-

nież ocenę sytuacji radioelektronicznej przez GAD. Istnieje bowiem możliwość w tym czasie zmiany miejsca rozwinięcia przez źródło rozpoznania radioelektronicznego. Dlatego też konieczna jest wnikliwa ocena informacji przez GAD.

Istotny wpływ na wyniki rozpoznania radioelektronicznego będzie miało kierowanie rozpoznaniem i dowodzenie jego siłami i środkami. W działaniach OGM jest to problem niezwykle złożony. Wynika on z podziału kompetencji w zakresie kierowania pracą bojową zespołów /przekazywanie komend na namierzanie itp./ oraz ich przegrupowania.

W zakresie pracy rozpoznawczej zespoły muszą podlegać pod GAD, bo tylko ona ma możliwość zebrać i właściwie ocenić wszystkie informacje od wszystkich zespołów rozpoznawczych. Natomiast pod względem przegrupowania tych zespołów kompetencje powinny być przekazane szefom rozpoznania dywizji i pułków, przy których są one rozwinięte. Wynika to z faktu, że czas pracy zespołów rozpoznania radioelektronicznego jest uzależniony od czasu pracy SD pułku /dywizji/ w określonym rejonie. Decyzja odnośnie przegrupowania tego SD jest również decyzją o przegrupowaniu zespołu. Dlatego też decyzje komórek rozpoznawczych OGM i GAD w tym zakresie miałyby charakter czysto formalny, ponieważ priorytet mają decyzje dowódców ogólnowojskowych. Natomiast szefowie rozpoznania, którym będą podlegać zespoły rozpoznawcze mają większą możliwość oceny maksymalnego czasu pracy tych zespołów. Problem ten nie dotyczy RCR oraz zespołu rozpoznawczego rozwiniętego przy GAD. Decyzje o przegrupowaniu tych elementów pozostają w dalszym ciągu w gestii oddziału rozpoznawczego /wydziału rozpoznawczego/ OGM. Pozostałe zespoły po rozwinięciu się w nowych rejonach, zgłaszają się drogą radiową do GAD, podają współrzędne swojego miejsca rozwinięcia oraz przypuszczalny czas pracy i wykonują komendy z

GAD. Z chwilą otrzymania komendy do przegrupowania meldują o tym do GAD i podają czas i miejsce swojego następnego rozwinięcia. Pozwoli to GAD opracować dla nich w tym okresie nowe zadania do prowadzenia rozpoznania.

Taki wariant użycia sił i środków rozpoznania radioelektronicznego w działaniach OGM wydaje się być najbardziej realnym.

Działania specjalne

Przerzutu pierwszych grup specjalnych /rozpoznawczych/ należy dokonać już z rejonów wyjściowych OGM. Armijne GS będą przerzucane przy pomocy samolotów transportowych, natomiast dywizyjne GR - przy użyciu śmigłowców lub samolotów. Do pierwszego przerzutu celowym jest użyć awangardowe GS /GR/. W pierwszym przerzucie wskazanym jest użycie około 50% grup w rejony najważniejszych dla OGM obiektów nieprzyjaciela. Ze względu na możliwość dokonania pierwszego przerzutu grup przy użyciu samolotów, celowym jest przerzucać je w rejony obiektów położonych głębiej w ugrupowaniu nieprzyjaciela tj.: armijne GS- do 350 km, dywizyjne GR - 80-150 km. W pierwszej fazie działania OGM obiekty położone bliżej będą rozpoznawane przez inne rodzaje rozpoznania. Pozostałe 50% GS/GR/ należy pozostawić w odwodzie i przerzucać na obiekty wynikające z potrzeb w czasie prowadzenia działań przez OGM.

W czasie prowadzenia działań przez OGM przerzut kolejnych GS/GR/ może być dokonywany z rejonów bazowych armii i dywizji przy użyciu śmigłowców. Nie wyklucza się przerzutu GR dywizyjnych przy użyciu innych środków /transporterów opancerzonych/ samochodów wraz z ogólnowojskowymi elementami rozpoznawczymi itp./. W tym przypadku grupy będą przerzucane na niewielkie głębokości /30-80 km/.

Ze względu na duży obszar działania OGM i dużą głębokość GS/GR/ należy używać na wybrane, najważniejsze obiekty. Sposób

wykorzystania grup odbiegać będzie od ogólnie przyjętych. Większą uwagę zwraca się na ich działania dywersyjne /niszczenie lub obezwładnianie wykrytych ważnych obiektów, dezorganizacja przegrupowań i pracy stanowisk dowodzenia itp./. Częściej też będą tworzone zespoły grup specjalnych /ZGS/ lub rozpoznawczych /ZGR/ do wykonania szczególnie ważnych zadań /opanowanie ważnego obiektu i wzbronienie nieprzyjacielowi jego zniszczenia, napadu i zniszczenia obiektu itp./.

W działaniach OGM, GS /GR/ częściej też będą współdziałały z innymi rodzajami rozpoznania, a szczególnie z elementami rozpoznania ogólnowojskowego /OR, SPR/. Współdziałanie to głównie będzie polegało na wspólnym wykonywaniu zadań, takich jak: napady i niszczenie ważnych obiektów nieprzyjaciela, opanowywanie i utrzymywanie obiektów/np.mostów, lotnisk, stacji pomp paliw płynnych, magazynów itp./ Współdziałając z elementami ugrupowania bojowego OGM GS/GR/ mogą naprowadzać na obiekty /cele/ samoloty, śmigłowce szturmowe, oddziały wydzielone, grupy uderzeniowe itp. Mogą również rozpoznawać i ubezpieczać rejony desantowania desantów taktycznych oraz przekazywać im dokładne informacje o rozpoznanych obiektach będących celem działania desantu.

Jak z powyższego wynika zadania wykonywane przez GS/GR/ w działaniach OGM będą trudniejsze niż w podstawowych rodzajach działań bojowych. Aby im sprostać GS/GR/ muszą stosować szeroką gamę sposobów ich wykonywania, przejawiać wzmoczoną aktywność i operatywność w działaniu, wykorzystywać czynnik zaskoczenia, mylić i wprowadzać w błąd nieprzyjaciela oraz działać śmiało, zdecydowanie i dynamicznie. Prowadząc działania specjalne należy również brać pod uwagę możliwości przeciwdziałania grupom przez siły nieprzyjaciela. Nabiera to szczególnego znaczenia wówczas, kiedy OGM będzie działać na terytorium nieprzyjaciela. Należy mieć wówczas

na uwadze przeciwdziałanie sił OT i policji wydzielonych do tego celu.

W czasie działania OGM będą wyłaniały się coraz to nowe obiekty w ugrupowaniu nieprzyjaciela. Fakt ten będzie powodował konieczność dokonywania zmian w planach użycia grup specjalnych /rozpoznawczych/, stawiania dodatkowych zadań działającym grupom oraz przerzutu GS/GR/ z odwodu w rejony nowo wykrytych obiektów. Tak więc kierowanie działaniami specjalnymi i dowodzenie grupami musi cechować elastyczność i szybkie reagowanie na zmiany zachodzące w sytuacji bojowej.

Istotny wpływ na elastyczność kierowania działaniami specjalnymi jak również na efekty tych działań będzie wywierał system łączności dowodzenia. Będzie on specyficzny, determinowany zasadami prowadzenia działań przez OGM, a przede wszystkim takimi jej czynnikami jak: manewrowość, wysokie tempo działań i głębokość zadań. W związku z tym będą następowały częste zmiany stanowisk dowodzenia i węzłów łączności, co powodować będzie występowanie trudności w utrzymaniu ciągłej łączności pomiędzy działającymi grupami, a zespołem dowodzenia. Utrudni to poważnie odbiór informacji od GS/GR/ i stawianie zadań dodatkowych. Rozwiązanie tego problemu może być różne. Najkorzystniejsze będzie jednak wydzielenie ze składu zespołu dowodzenia /ZD/ jednostki działań specjalnych /bs, br/ grupy dowodzenia ze środkami łączności i pozostawienie jej w ugrupowaniu pierwszorzutowych wojsk w pobliżu rejonu rozmieszczenia komórki rozpoznawczej szczebla nadrzędnego /organizującego działanie OGM/, nawet z czasowym podporządkowaniem. Zadaniem tej grupy byłoby odbieranie meldunków od działających grup i przekazywanie ich do ZD lub oddziału /wydziału/ rozpoznawczego oraz stawianie nowych zadań grupom otrzymanych z ZD. Może się to odbywać drogą radiową bezpośrednio lub za pośrednictwem komórki rozpoznawczej, przy której rozwinięta jest grupa dowodzenia. Sposób ten zapewni realizację

zadań wynikających z planu użycia grup specjalnych /rozpoznawczych/ oraz zabezpieczy proces kierowania działaniami specjalnymi i dowodzenie grupami specjalnymi /rozpoznawczymi/.

Odzyskiwanie GS/GR/ stosownie do ich położenia będzie odbywało się głównie poprzez połączenie z działającymi na ich kierunkach oddziałami wydzielonymi, rajdowymi, grupami uderzeniowymi OGM, a w niektórych przypadkach z ogólnowojskowymi elementami rozpoznawczymi, GS/GR/ które po wykonaniu swych zadań znajdują się poza kierunkami działania elementów ugrupowania bojowego OGM powinny być zabierane /odzyskiwane/ poprzez ewakuację przy pomocy śmigłowców. Odzyskane grupy po odtworzeniu zdolności bojowej powinny być przygotowywane do wykonania kolejnych zadań.

Rozpoznanie powietrzne

W czasie wprowadzania do działań OGM rozpoznanie powietrzne na jej korzyść realizowane będzie siłami szczebla nadrzędnego /organizującego i wysyłającego OGM do działań/. Jednak dywizja działająca jako OGM armii, już w tym okresie powinna użyć śmigłowce rozpoznawcze z dywizyjnej eskadry rozpoznawczo-łącznikowej. Śmigłowce rozpoznawcze powinny być użyte do prowadzenia rozpoznania dróg marszu OGM do rubieży jej wprowadzenia do działań jak również dróg /kierunków/ przenikania, śledzenia warunków przenikania w głąb ugrupowania bojowego nieprzyjaciela oraz ostrzegania OGM o zagrożeniu ze strony jego sił i środków.

Z chwilą wejścia OGM w głąb ugrupowania bojowego nieprzyjaciela nastąpi znaczny wzrost zapotrzebowania na rozpoznanie powietrzne prowadzone przez lotnictwo rozpoznawcze. Lotnictwo rozpoznania taktycznego będzie wykonywać zadania na korzyść OGM według planu dowódcy armii w ramach wydzielonego wysiłku /limitu/. Ponadto oddział rozpoznawczy sztabu OGM będzie korzystał z wyników rozpoznania powietrznego prowadzonego przez lotnictwo rozpo-

znawcze wojsk lotniczych frontu poprzez zarząd rozpoznawczy, dowództwo wojsk lotniczych armii /OGM/ jak również poprzez przechwyty radiowy meldunków składanych przez pilotów z pokładu samolotu.

W niektórych przypadkach lotnictwo rozpoznawcze wojsk lotniczych frontu może wykonywać pilne zadania rozpoznawcze na wezwanie dowództwa OGM.

Wydzielony limit lotnictwa rozpoznania taktycznego na okres działania OGM, celowym jest podzielić następująco:

- na pierwsze 3-4 dni - 50%;
- na dalsze 4-5 dni - 40%;
- w odwodzie pozostawić - 10%.

Nie należy tego podziału traktować zbyt rygorystycznie ponieważ wysoce dynamiczny charakter działań OGM oraz nagłe zmiany sytuacji w czasie działań mogą wpłynąć na konieczność innego podziału przydzielonego limitu lotnictwa.

Siły i środki rozpoznania powietrznego będą wykonywały zadania na określone obiekty stosując jako główny sposób - rozpoznanie wzrokowe /obserwację/, a w niektórych przypadkach rozpoznanie fotograficzne i radioelektroniczne. Jednak dokładność umiejscowienia /za wyjątkiem rozpoznania fotograficznego/ wykrytych obiektów nie jest w pełni wystarczająca dla potrzeb OGM^{13/}. W związku z powyższym zachodzi konieczność udokładnienia położenia wykrytych obiektów przez inny rodzaj rozpoznania /GS, GR, rozpoznanie ogólnowojskowe, rozpoznanie radioelektroniczne itp./. Dlatego też konieczne jest ściśle współdziałanie w tym zakresie pomiędzy oddziałem /wydziałem/ rozpoznawczym OGM, a komórką rozpoznawczą sztabu dowództwa wojsk lotniczych armii /w dywizji z oficerem rozpoznawczym eskadry/. Wyniki rozpoznania powietrznego w dużej

13/. Dokładność umiejscowienia obiektu przez samolot wynosi 1000 m, a przez śmigłowce 500 m.

mierze będą służyły również ukierunkowaniu działania innych rodzajów rozpoznania.

Szybkość działania lotnictwa rozpoznawczego daje możliwość wykonywania zadań rozpoznawczych na dużą głębokość i w całym pasie działania OGM. O ile inne rodzaje rozpoznania będą prowadziły rozpoznanie na głównym kierunku działania OGM, to lotnictwo musi również prowadzić rozpoznanie na skrzydłach i tyłach OGM zabezpieczając ją przed niespodziewanym uderzeniem nieprzyjaciela.

W miarę oddalania się OGM od rubieży styczności wojsk skracać się będzie zasięg rozpoznania samolotów rozpoznawczych startujących z lotnisk położonych za linią frontu. W tej sytuacji większość zadań rozpoznawczych będzie przechodziła na siły rozpoznania powietrznego wojsk lądowych /śmigłowce/. Będą one bazowały wraz z rzutem lądowym w rejonach bazowych OGM /armii, dywizji/, a przebazowanie ich w nowe rejony będzie następowało równocześnie ze zmianą rejonów bazowych OGM.

Ważną sprawą w rozpoznaniu powietrznym jest obieg informacji rozpoznawczych. Powinien on zapewnić terminowe dostarczenie do sztabowych komórek rozpoznawczych OGM żądanych wyników rozpoznania. Czas obiegu informacji będzie odgrywał bardzo ważną rolę. Dlatego też organizując go należy dążyć do skracania, pomijając niektóre jego ogniwa. Podstawą systemu obiegu informacji musi być dobrze zorganizowana łączność dowodzenia siłami i środkami rozpoznania powietrznego oraz łączność współdziałania pomiędzy rozpoznawczymi komórkami sztabowymi.

Rozpoznanie chemiczne

Prowadzenie operacji zaczepnej przez armię i front będzie odbywało się przy ciągłym zagrożeniu użycia BMR przez nieprzyjaciela. W takich samych warunkach będą działały ich operacyjne grupy manewrowe. Wchodzące do działań OGM-y pod względem rozpoznania

chemicznego będą zabezpieczały wysyłające je szczeble dowodzenia /front, armia/. Jeżeli jednak wejście do działania OGM będzie się odbywało w okresie stosowania BMR wówczas system rozpoznania skażeń musi zapewnić wszystkim szczeblom dowodzenia OGM napływ pełnej informacji o wykonanych przez nieprzyjaciela uderzeniach BMR oraz rzeczywistej sytuacji skażeń w rejonie wyjściowym i w całym pasie przegrupowania. Dane o uderzeniach jądrowych i chemicznych nieprzyjaciela będą przekazywać również posterunki obserwacji skażeń / PO Sk/ wojsk chemicznych frontu /armii/ oraz związków taktycznych prowadzących działania bojowe na kierunku wejścia OGM do działań.

Należy jednak dążyć do tego aby własny system rozpoznania chemicznego OGM rozwijała po wejściu do działania. W czasie działań rozpoznanie skażeń chemicznych i promieniotwórczych musi dostarczyć sztabowi OGM aktualnych danych o rzeczywistej sytuacji na kierunkach działania poszczególnych elementów ugrupowania bojowego. Dane te konieczne są do uaktualniania prognozowanej oceny sytuacji skażeń i warunków działania wojsk OGM oraz ustalenia sposobów wykonywania zadań bojowych w terenie skażonym.

Elementy rozpoznania chemicznego będą również prowadziły rozpoznanie specjalistyczne opanowanych obiektów i urządzeń przemysłowych, tak z punktu widzenia ich przydatności na potrzeby zabezpieczenia chemicznego, jak też ze względu na zagrożenie toksycznymi środkami przemysłowymi.

Rzeczywistą sytuację chemiczną i promieniotwórczą ustala się siłami organicznych i przydzielonych pododdziałów naziemnego i powietrznego rozpoznania skażeń. W celu zapewnienia ciągłości i szerokiego frontu rozpoznania włączać należy w skład wszystkich elementów rozpoznania ogólnowojskowego i ubezpieczeń bojowych

oraz grup uderzeniowych - patrole rozpoznania skażeń. Zwiększa to możliwości i głębokość działania elementów rozpoznania skażeń.

Biorąc pod uwagę specyfikę działań wskazanym jest utrzymywanie silnego odwodu sił i środków rozpoznania chemicznego /szczególnie śmigłowców rozpoznania skażeń/ w rejonie bazowym OGM.

Umożliwia to elastyczne reagowanie na szybko zmieniającą się sytuację na kierunkach działania.

Możliwości śmigłowców powietrznego rozpoznania skażeń pozwalają na szybkie określenie rzeczywistej sytuacji skażeń w rejonach bazowych i na kierunkach działania wojsk OGM, a także na ustalenie sytuacji zniszczeń i pożarów w rejonach zastosowania przez nieprzyjaciela jak również wojska własne BMR.

Oprócz prowadzenia rozpoznania chemicznego na kierunkach działania należy mieć również na uwadze konieczność ciągłego rozpoznania rejonów bazowych OGM.

Zadanie to należy realizować organizując system POSk z sił odwodu chemicznego rozwijając je w rejonie bazowym, głównie w pobliżu stanowisk dowodzenia.

Rozpoznanie inżynieryjne

W czasie wprowadzania OGM do działań zachodzi często konieczność rozpoznania inżynieryjnego rubieży wejścia /co najmniej dwie rubieże na jednym kierunku/ oraz co najmniej dwóch dróg dla każdej dywizji pierwszego rzutu OGM frontu i jednej drogi armijnej. Natomiast dla każdego pułku pierwszego rzutu OGM armii - jednej lub dwóch dróg i jednej drogi dywizyjnej.

W celu wykonania zadań rozpoznania inżynieryjnego organizuje się samodzielne inżynieryjne patrole rozpoznawcze /SJPR/, inżynieryjne patrole rozpoznawcze /JPR/, a w niektórych przypadkach inżynieryjne oficerskie patrole rozpoznawcze /IOPR/. W dywizji działającej jako OGM armii można zorganizować 1-2 IPR lub SIPR natomiast w OGM frontu /armii/ mogą być zorganizowane 2-3 SIPR

i 1-2 IOPR. Ponadto w dywizji i w armii mogą być zorganizowane /zależnie od potrzeb/ inżynieryjne postrunki fotograficzne /IPF/ i inżynieryjne grupy wypadowe /IGW/. Część z nich powinna prowadzić rozpoznanie w składzie ogólnowojskowych elementów rozpoznawczych, a pozostałe w składzie oddziałów wydzielonych /CW/. Będą prowadziły rozpoznanie dróg, przeszkód terenowych, zapór inżynieryjnych nieprzyjaciela na rubieży wprowadzenia OGM do działań itp.

W czasie działań OGM w głębi ugrupowania bojowego nieprzyjaciela elementy rozpoznania inżynieryjnego mogą działać samodzielnie lub w składzie ogólnowojskowych elementów rozpoznawczych, w oderwaniu lub w ugrupowaniu bojowym OW, awangard i batalionów pierwszego rzutu. Najlepsze jednak rezultaty osiąga się podczas ich działania w składzie ogólnowojskowych SPR lub OR. W tym przypadku zdobyte wiadomości będą przekazywane do sztabu w sieci łączności rozpoznania ogólnowojskowego.

Rozpoznanie inżynieryjne może być również prowadzone przy użyciu śmigłowców z oficerami wojsk inżynieryjnych na pokładzie. IPR na śmigłowcu jest w stanie w ciągu godziny rozpoznać 60-80 km dróg marszu /kierunków działania/ lub sfotografować ważne rubieże czy też obiekty.

Jednym z ważnych zadań rozpoznania inżynieryjnego będzie wykrywanie i rozpoznawanie zapór z minami jądrowymi na kierunkach działania OGM. W takich przypadkach rozpoznanie inżynieryjne powinno ustalić:

- miejsce i sposób ustawienia min jądrowych i zapór osłaniających podejście do nich;

- rejony rozmieszczenia punktów kierowania wybuchami oraz możliwości ich opanowania lub unieszkodliwienia przed wysadzeniem min;

- organizację ochrony i obrony rejonów i rubieży zapór jądrowych;

- miejsce rozmieszczenia punktów zaopatrywania w amunicję specjalną;

- typ, rodzaj i przypuszczalną moc min jądrowych oraz sposób ich wysadzenia.

W przypadku wysadzenia przez nieprzyjaciela min jądrowych, rozpoznawanie inżynieryjne ma za zadanie określić skutki wybuchów tj. rozmiary stref zniszczeń, zawałów, pożarów, zalewów itp. jak również rozmiar prac związanych z wykonywaniem przejść na drogach i urządzeniem dróg na przełaj dla ruchu wojsk oraz ustalenie i rozpoznawanie dróg obejścia.

Rozpoznanie inżynieryjne powinno ściśle współdziałać z innymi rodzajami rozpoznania, a szczególnie z rozpoznaniem ogólnowojskowym i chemicznym.

Rozpoznanie artyleryjskie

W czasie wprowadzania OGM do działań zadania niszczenia nieprzyjaciela wykonuje artyleria sił będących w styczności, bez angażowania organicznej artylerii grupy. Może jednak zaistnieć sytuacja kiedy na rubieży wprowadzenia OGM wojska będące w styczności nie są w stanie zapewnić odpowiedniego porażenia nieprzyjaciela. Ządzie wówczas konieczność użycia do tego celu części artylerii OGM. Pociąga to za sobą potrzebę podporządkowania artyleryjskich pododdziałów rozpoznawczych odpowiednio do podziału artylerii. Decentralizacja tej powinno się dokonać już w rejonie wyjściowym.

Rozwinięcia pododdziałów rozpoznania artyleryjskiego należy dokonać z takim wyliczeniem czasowym aby wyprzedzić rozwinięcie artylerii wspierającej wprowadzenie OGM. W pierwszej kolejności

rozwija się armijny dywizjon rozpoznania artyleryjskiego oraz pododdziały rozpoznawcze dywizjonu dowodzenia ABAA. Szczególnie ważną rolę w tym etapie spełniają pododdziały rozpoznania systemów radiolokacyjnych i radiotechnicznych oraz rozpoznanie powietrzne.

Naziemne rozpoznanie wzrokowe w artylerii dywizji organizuje się ze wszystkich stanowisk dowódczo-obszernych /PO i RPKO/. Punkty dwubocznej obserwacji /do wcinania wybuchów własnych uderzeń jądrowych/ rozmieszcza się na rubieży o podstawie 5-6 km, w odległości nie mniejszej niż 10 km od miejsca wybuchu.

Pododdziałom rozpoznania dźwiękowego, radiotechnicznego i systemów radiolokacyjnych wyznacza się rubieży rozwinięcia /stanowiska/, sektory /pasy/ rozpoznania i rejony szczególnej uwagi.

Z chwilą wejścia pierwszego rzutu OGM w głąb ugrupowania bojowego nieprzyjaciela na głębokość około 15 km siły i środki rozpoznania artyleryjskiego związają się wraz z pododdziałami artylerii i wykonują zadania zgodnie z decyzją dowódców zgrupowań bojowych, którym zostali podporządkowani.

W czasie prowadzenia działań w głębi operacyjnej nieprzyjaciela ugrupowanie artylerii zależne jest od konkretnej sytuacji operacyjno-taktycznej i rodzaju zadań wykonywanych przez grupy uderzeniowe. W tym czasie oddziały /pododdziały/ artylerii działają w sposób zdecentralizowany w podporządkowaniu dowódców grup uderzeniowych. Zadania ogniowe wykonują według planów działań i doraźnych potrzeb danej grupy uderzeniowej z SO zajmowanych z marszu. Pododdziały rozpoznania artyleryjskiego będą wykonywały zadania na ich korzyść.

W czasie działań OGM rozpoznanie artyleryjskie powinno prowadzić ciągłą obserwację nieprzyjaciela /głównie jego obiektów/,

dokonywać wyboru stanowisk startowych i ogniowych, stanowisk do-
wódczo-obszernych, PO i rubieży rozwinięcia pododdziałów roz-
poznania artyleryjskiego, ustalać skutki własnych uderzeń raki-
etowych i artylerii.

Zadania te będą wykonywały śmigłowce rozpoznania artyleryjskiego
oraz AGR wysyłane z oddziałów i pododdziałów rakietowych i arty-
lerii.

AGR z pododdziałów artylerii działającej w składzie OW i
grup uderzeniowych będą przegrupowywały się w składzie szpicy
czołgowej, a artylerii sił głównych w składzie awangardy.

Pododdziały rozpoznania dźwiękowego, radiolokacyjnego i ra-
diotechnicznego w czasie działań mogą znajdować się w składzie
OW, grup uderzeniowych lub ich awangard lub też na czele kolumn
sił głównych zgrupowania bojowego OGM, w gotowości do natychmia-
stowego rozwinięcia na dogodnych rubieżach do prowadzenia roz-
poznania.

W niektórych przypadkach celowym jest włączać w skład ogóln-
nowojaskowych elementów rozpoznawczych zwiadowców-artyleryzystów,
a nawet drużyny rozpoznania artyleryjskiego. Ich zadaniem byłoby
dokładne rozpoznanie obiektu ataku pod kątem potrzeb artylerii
oraz poprawianie jej ognia.

UWAGI KOŃCOWE

Uważamy, że celem działań OGM powinno być umiejętne wykorzystanie powodzenia wojsk pierwszego rzutu, który stwarza warunki wprowadzenia do działań OGM w celu szybkiego przeniesienia działań w przestrzeń operacyjną, a tym samym "utorowania drogi" głównemu zgrupowaniu wojsk frontu /armii/.

W związku z powyższym obiekty znajdujące się w ugrupowaniu bojowym nieprzyjaciela należy traktować jako integralną część systemu zabezpieczającego skomplikowany proces kierowania, dowodzenia, rozpoznania, powiadamiania i ostrzegania oraz zaopatrywania jego wojsk, a niektóre z nich - to środki walki. Różnorodność obiektów, ich położenie i funkcjonowanie, wzajemne powiązanie, wyposażenie i wielkość są zależne od ogólnego przeznaczenia i zadań jakie spełniają na korzyść różnego rodzaju wojsk i służb. W wielu wypadkach są one najbardziej czułymi elementami struktury obrony. Mogą to być obiekty stacjonarne lub polowe. Część tych obiektów znajdzie się w pasie operacji frontu /armii/ i będzie przedmiotem zainteresowania operacyjnych grup manewrowych.

Wykonanie zadań przez OGM, efektywność jej działania i osiągnięcie zakładanego celu zależą od wielu czynników, a wśród nich w znacznej mierze od należytej organizacji oraz ciągłego rozpoznania obiektów nieprzyjaciela przewidzianych do zniszczenia, obezwładnienia lub opanowania.

Specyfika rozpoznania, jego rola i zadania są determinowane zasadami prowadzenia działań przez OGM i sytuacją pola walki w głębi ugrupowania wojsk nieprzyjaciela. Siły i środki rozpoznania muszą wykazywać wyjątkowo dużą samodzielność i często łączyć działania rozpoznawcze z bezpośrednim niszczeniem /obezwładnieniem/ rozpoznawanych obiektów. Działania elementów rozpoznawczych muszą być ściślej powiązane z działaniem grup uderzeniowych, rajdowych, OW itp. Niemal każdy wykryty i rozpoznany cel /obiekt/ powinien

być natychmiast niszczone lub obezwładnione przez wykrywającego lub naprowadzany przez niego oddział /pododdział/ czy środek ogniowy.

W czasie organizowania rozpoznania na rzecz OGM zarząd /oddział/ rozpoznawczy sztabu frontu /armii/ musi zwrócić szczególną uwagę na:

- ciągłe informowanie organu rozpoznawczego OGM o sytuacji nieprzyjaciela w pasie działania frontu /armii/;
- przydzielenie odpowiedniego wzmocnienia rozpoznawczego OGM, a zwłaszcza lotnictwa rozpoznawczego, oraz pododdziałów działań specjalnych i rozpoznania radioelektronicznego;
- zabezpieczenie wejścia do działań zorganizowanych elementów rozpoznawczych;
- współdziałanie sił i środków rozpoznania frontu /armii/ i OGM oraz obieg informacji.

Obieg informacji rozpoznawczych będzie miał szczególne znaczenie. Musi się opierać na dobrze zorganizowanym systemie kierowania rozpoznaniem i dowodzenia jego siłami i środkami. Proces ten może zapewnić jedynie dobrze zorganizowany system łączności, z wyeliminowaniem zbędnych /pośrednich/ jego ogniw wydłużających czas obiegu informacji. Istnieje również konieczność dobrej organizacji współdziałania i ciągłego odbioru danych z pokładów samolotów szczególnie lotnictwa operacyjnego.

Umożliwi to ciągłą wymianę informacji o nieprzyjacielu oraz przyspieszy proces oceny i analizy nieprzyjaciela przez sztabowe komórki rozpoznawcze OGM frontu /armii/, a tym samym możliwość właściwego wykorzystania własnych sił i środków.

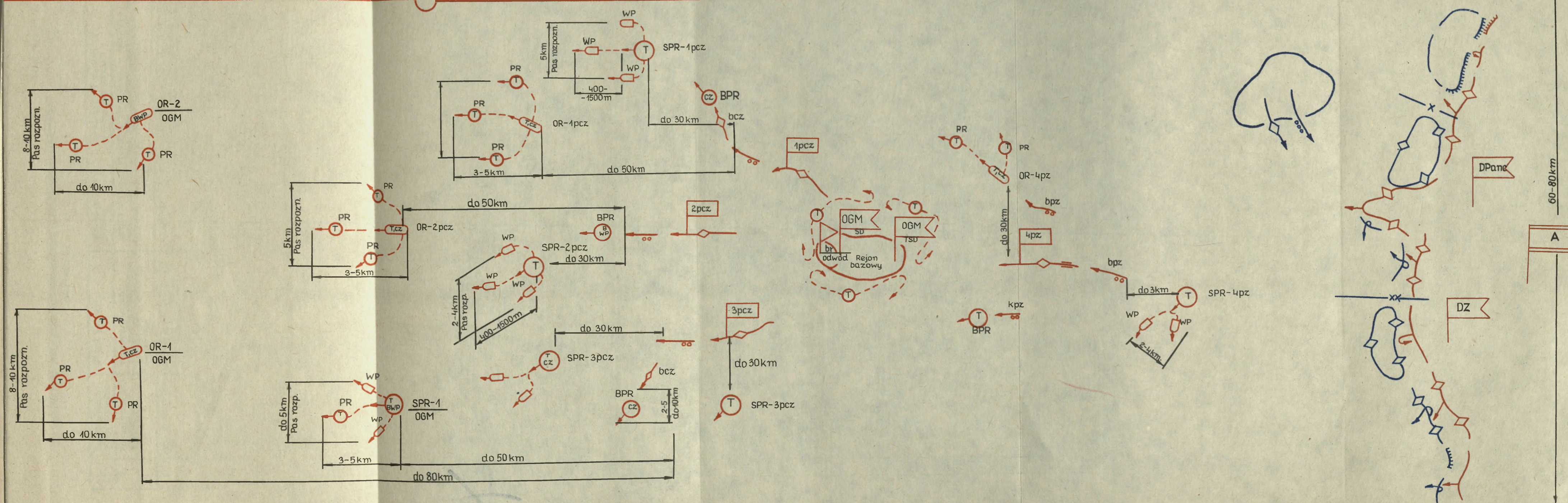
Opracowując powyższy materiał zespół autorski wykorzystał wyniki badań oraz wnioski z prowadzonych ćwiczeń, w których organizowane były działania operacyjnych grup manewrowych takich

jak: "Wiosna-80", "Czerwiec-80" i innych ćwiczeń operacyjnych prowadzonych w latach 1980-1985, /również w ASG/, jak również wnioski z szerokich konsultacji i dyskusji prowadzonych w Katedrze RW i AO, innych katedrach ASG WP, Zarządzie II Sztabu Generalnego WP oraz Zarządzie rozpoznawczym Głównego Zarządu Szkolenia Bojowego.

Wydrukowano w 200 egz.
Egz. nr 1-200 Bibl.Nauk.PZS
Wyk. płk Wiśniewski
Druk GG. dnia 18.02.87r.
Druk ASG WP pf-310/WW
Korekta autorska

UGRUPOWANIE ELEMENTÓW ROZPOZNANIA OGÓLNOWOJSKOWEGO W DZIAŁANIACH OGM ARMII / W SILE DYWIZJI / W GŁĘBI UGRUPOWANIA BOJOWEGO NIEPRZYJACIELA / WARIANT /

Egz. nr.....
Wklejka 1 do poz. pf310/ww
Załącznik nr 1

SKŁAD ORAZ MOŻLIWOŚCI OGÓWNOJSKOWYCH ELEMENTÓW ROZPOZNAWCZYCH
/wariant/

Lp.	Nazwa elementu rozpoznawczego	Skład bojowy	Kto wysyła /ilość/	Możliwości rozpoznawcze /normy działania/
1.	Posterunek obserwacyjny /PO/RPO/	drużyna rozpozn., drużyna piechoty lub załoga czołgu /wozu bojowego/	batalion-1-2 pułk -2-4 dywizja -4-6	Prowadzi obserwację w sektorze, a działając jako ruchomy posterunek obserwacyjny /RPO/ na kierunku.
2.	Wóz patrolowy /WP/	drużyna rozpozn., drużyna piechoty lub załoga czołgu /wozu bojowego/.	PR, SPR, BPR	Prowadzi rozpoznanie na kierunku lub w rejonie w odległości wzrokowej lecz nie dalej jak 1500 m od elementu, który go wysłał.
3.	Bojowy patrol rozpoznawczy /BPR/	plz lub plcz /może być wzmocniony/	batalion-1-2 kompania - 1	Prowadzi rozpoznanie na kierunku lub w rejonie na głębokość 2-5 do 10 km od pododdziału, który go wysłał.
4.	Patrol rozpoznawczy /PR/	plr, plz lub plcz /może być wzmocniony/	OR w sile: kompanii-2-3 batalionu-5-6	Prowadzi rozpoznanie na kierunku lub w rejonie na głębokość do 10 km od elementu, który go wysłał
5.	Samodzielny patrol rozpoznawczy /SPR/	pluton rozpoznawczy z drżsk, drżrzn., może być wzmocniony plz lub pl.cz.	pułk -2 dywizja do 5	Prowadzi rozpoznanie na kierunku lub w pasie o szerokości 2-4 km do 5 km na głębokość: - pułkowy - do 30 km; - dywizyjny - do 50 km.
6.	Oddział rozpoznawczy /OR/	w pułku -kr, kp lub kcz w dywizji - do wzmocnionego batalionu	pułk -1 dywizja -1-2	Prowadzi rozpoznanie w pasie: - na szczeblu pułku - 5 km i na głębokość do 50 km; - na szczeblu dywizji w sile batalionu - 8-10 km i na głębokość do 80 km.

MOŻLIWOŚCI BOJOWE I PODSTAWOWE NORMY OPERACYJNO-TAKTYCZNE
GRUP SPECJALNYCH I ROZPOZNAWCZYCH
W DZIAŁANIACH OGM

Lp.	Wyszczególnienie	Normy	Uwagi
1.	Przebieg głębokości użycia GS/GR/ w stosunku do rubieży styczności wojsk: - dywizja jako OGM - armia jako OGM	30-150 km 50-350 km	Wartości te uwzględniono w sytuacji, kiedy zarówno dywizja jak i armia przerzucają swoje GR/GS/ w okresie poprzedzającym wprowadzenie OGM wynoszącym 12-24 godz.
2.	Wielkość rejonów działania Grup: - dywizja - armia	50 km ² i włócej 200 km ² i więcej	Z zasady GR/GS/ planowane są na obiekty i w pierwszym dniu otrzymują obiekt działania.
3.	Możliwość wykonania zadań przez jedną GR/GS/ a/ dywizja - rozpoznawczych - dywersyjnych b/ armia - rozpoznawcze - dywersyjne	1-2 obiekty/ /dobę 1 obiekt/dobę 2-3 obiekty/ /dobę 1-2 obiekty/ /dobę	Dywizyjnym GR tylko w ważnych sytuacjach stawia się do wykonania zadania dywersyjne.
4.	Przeciętny czas działania grup: - dywizyjnych - armijnych	2-5 dni 2-8 dni	Wliczono czas przerzutu GS/GR/
5.	Możliwość wykonania zadań przez pododdziały działań specjalnych: a/ dywizyjne: - kompania specjalna - zadania rozpoznawcze - zadania dywersyjne - razem max.w ciągu działania b/ armijne: - batalion specjalny - zadania rozpoznawcze - zadania dywersyjne - razem max.w ciągu operacji	4-8/dobę 1/dobę 5-9/dobę 7-28 36-54/dobę 9-18/dobę 45-72/dobę 106-424	Za podstawę wzięto średnio na dobę 7 zadań Za podstawę wzięto średnio na dobę 53 zadania
6.	Średni czas wykonania zadań przez jedną GS/GR/: - obiekt punktowy - obiekt powierzchniowy - obiekt stały	4-6 godzin 10-15 godzin 1-2 doby	- Wykrycie obiektu 3-4 godzin, rozpoznanie 1-2 godziny - Wykrycie obiektu 2-4 godziny, rozpoznanie 8-11 godzin. - Wykrycie obiektu 4-5 godzin, rozpoznanie około 1-2 doby. Uwaga: Czas dostarczenia danych zwiększa się o 24-35 potrzebnych na przekazanie meldunku.

POUFNE

Egz. nr.

Wklejka 2 do poz. pf 310/lww

UGRUPOWANIE SIŁ I ŚRODKÓW ROZPOZNANIA RADIOELEKTRYCZNEGO OGM ARMII

/WARIANT/

Załącznik nr 4

